

કલિપત મનોહારીણી ડીટેક્ટીવ નવલકથા.

અદ્ભુત ડીટેક્ટીવ

નરેન્દ્રના સાહસીક

પરાક્રમો.

ભાગ ૧ લો.

Page No. 17

પ્રકાશક

લેખક. અંબાલાલ કે. પંડિત,

લી. કૃષ્ણવાણી લેન મોતીચંદ કુલચંદના માળામાં

મુ. મુબાઈ

લેખકે સર્વ હક્ક સ્વાધિન રાખ્યા છે તેની રજા
વાર્ષિક ક્રાંતિએ છાપવું છપાવવું યા. ભજવવું ભજવવું નહિ.

મંવત, ૧૯૮૧

સને ૧૯૨૫

આવૃત્તિ ૧ લી

પ્રત ૧૦૦૦

ધી હેસાર્થ પ્રીન્ડિંગ પ્રેસમાં પટેલ હેસાઈલાઈ હીરાચંદ

જા.થું કે. રાચીગેડં લક્ષ્મી વિલાસ હોટલ મામે.

૩૦૫૪

કોમત ૧-૮-૦

૨૨૩૫૮

અનુક્રમણીકા.

વિષય.	પૃષ્ઠ.
ડીટેક્ટીવ નરેદ્રરાય...	૧૭
રોગીષ્ટ લંગડો યાને વૃદ્ધ ભિખારી	૧૭
રોગીષ્ટ લંગડાનુ સાહસ	૨૬
રોગીષ્ટ લંગડો કોણુ ?	૩૫
કૃત્રિમ મસ્તક યાને ભય મુચક પત્ર	૪૧
ખુન કે મરણુ	૪૫
મોતના મુખમાં બાને ડીટેક્ટીવો	૫૧
વિચિત્ર દ્રવ્ય યાને ભયકર મુર્તી	૫૬
અદ્ભુત ખુની	૬૦
ખુનની ચાલાકી-ડીટેક્ટીવો કેદ	૬૬
ભયકર ખાડાનું રહસ્ય	૭૨
નરેદ્રનું સાહસ અને ગેમી મદદગાર	૭૬
તરણુ મુંદરી કોણુ ?	૮૩
આક્રતનું વાદળું	૯૧
અણુધારી આક્રત	૯૭
નવિન દાસી	૧૦૬
ચડાળ ચોકડી	૧૧૨
ભેદી પત્રનો ભેદ યાને વિચિત્ર ચટના	૧૧૭
મંગલાનું હરણુ	૧૨૨
ગુપ્ત ભોંયડું યાને અણુધારી આક્રત	૧૨૬
મદ્દ મુદ્દ યાને મૃત્યું કોણુ	૧૩૧

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાખિટ્ટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૩૫૮- વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ જાહેદેવા રત્નારસિંહ પરાક્રમે

વિષય ૬-૩

કલ્પિત મનોહારીણી ડીટેક્ટીવ નવલકથા.

અદ્ભુત ડીટેક્ટીવ

નરેન્દ્રના સાહસીક

પુસ્તકમો.

ભાગ ૧. લો.

પ્રકાશક

લેખક. અંબાલાલ કે. પંડિત,

૧ લી. ફલુસવાડી લેન મોતીચંદ કુલચંદના માળામાં

સુ. મુંબાઈ

લેખકે સર્વ હક્ક સ્વાધિન રાખ્યા છે તેની રજા
સિવાય કોઈએ છાપવું છપાવવું ચા. ભગવતું ભગવતું નહિ

સંવત ૧૯૮૧

સને ૧૯૨૫

આવૃત્તિ ૧ લી

પ્રત ૧૦૦૦

ધી દેસાઈ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં પટેલ દેસાઈભાઈ હીરાચંદ

જાન્યું કે. રીચીરોડ લક્ષ્મી વિલાસ હોટલ સામે.

ક્રીમત ૧-૮-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કૌપીસાઈટ-સંગ્રહ
૧૨૩૪૯

પ્રસ્તાવના.

સુઝ મહાશયો.

ચાલુ વર્તમાનકાળમાં અનેક ઇતિહાસીક તથા કલ્પિત નોવેલો પ્રચારદિન પ્રતિદિન વધતો જાય છે.

ઉદાહરણ—નાટકો, જાનનો રસમય વાર્તાઓ વીગેરે નવીન નવિન લેખકો તરફથી વિવિધ રચનાથી રચેલાં પુસ્તકો પૂર્ણ ઉત્સાહથી મહાર પડે છે.

જન સમાજ તેને યોગ્યતા પૂર્વક આદર સત્કારથી સહર્ષે વધાવી લે છે. તેમજ પુસ્તકના રહસ્યનું સાર તે મને જોઈતી મદદ પણ કરે છે.

ચાલુ કાળમાં વાચક વર્ગનું જેટલું આકર્ષણ “ડીટેક્ટીવ નોવેલો” ખેંચી શકે છે, તેટલું આકર્ષણ અન્ય નોવેલો ભાગ્યેજ ખેંચી શકવા ભાગ્યશાળી થાય છે.”

આ અદ્ભુત “ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર” નામનું પુસ્તક (નોવેલ વાર્તા) અને કાળા માથાનો મનુષ્ય બાહોલી, ચાલાકી, અને દિર્ઘ વિચાર પૂર્વક ક્યાં સુધી તિરકટ્ટિ પહોંચાડી મોતના મુખમાં ઝંપલાવી, જીવના જોખમે, ભયંકર ખૂન સાથે છેવટ સુધી કેવી રીતે ટકર શકે છે. તે સિવાય ખૂન સાથે કેવા ભયંકર પ્રસંગો આવવા છતાં

નિડરતા પૂર્વક પોતાનું કાર્ય કેવી રીતે કરે છે, તેનો આગેહુજ ચિતાર આ શુકમાં આપેલો છે. છુપી પોલીસ અમલદારો (ડીટેક્ટીવો) સરકાર બહાદુરની સત્ય નિષ્ઠાથી નોકરી બળવતાં, સત્ય, ક્ષમા અને સુનિતીને અનુસરી કેવાં જોખમ ભર્યાં મહાન અદ્ભુત કાર્ય કરતાં ભવિષ્યે યશ સંપાદન કરે છે, તેનો સાક્ષાત અનુભવ આ શુકમાં યોજેલો છે.

ખરેખર તેવાં કાર્ય કરનારા બહાદુર “ડીટેક્ટીવો” પોતાના માલીકની સત્ય નિષ્ઠાથી નોકરી બળવતાં રૈયત પ્રત્યે ન્યાય, સત્ય, અને ક્ષમા દૃષ્ટિથી નિહાળી કાર્ય લેતાં ઓછું પ્રશંસનિય થઈ પડે નહિ. તેનું અલૌકિક દૃષ્ટાંત આ “અદ્ભુત ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર”ની વાત્તાનો પ્રથમ ભાગ વાંચવાથી રહેજમા સમગ્રપ આવશે. ઇતિ

મુબઈ
સને ૧૯૨૫ સવત ૧૯૮૧ }

લેખક

લેખકના બે શબ્દ.

સુઝ વાંચક બંધુઓ.

હું પ્રથમ મુંબઈમાં નીકળતા અઠવાડિક પેપર હસાહસ (હિન્દ ચિત્ર)માં મારી ચાલુ વાર્તા “અદ્ભુત ડીટિક્કીવ નરેન્દ્રના” સાહસીક પરાક્રમેનો લેખ દર અઠવાડિયે છપાવી બહાર પાડતાં પ્રેમી વાંચક બંધુઓને સતોષ આપવામાં ફત્તેહમંદ નિવડ્યો હતો.

“પરંતુ” કેટલાક વિચિત્ર સંજોગોને લીધે મારી તે વાર્તા અપૂર્ણ રહી હતી. ત્યાર બાદ “ડીટિક્કીવ” નોવલોના ઉત્સાહી અને કદરદાન સદગૃહસ્થોના અતિ આગ્રહથી મારો લેખ શરૂ કરવાની મને ફરજ પાડી.

જેમાંના પેટલાદ મુકામે રહેનારા મારા પરમ સ્નેહિ શેઠ, “યુનીલાલ આશારામ દકર રહેવાશી ગામ હાથેજના” તેમનો મારા પ્રત્યે અત્યંત પ્રેમ હોવાથી વાર્તા પૂર્ણ કરી છુક છપાવવા અતિ આગ્રહ પૂર્વક ફરજ પાડી. પુસ્તકનો ખર્ચ તે શેઠે પોતાના શીર ઉપર ખેંચી લઈ પુસ્તકનો સંપૂર્ણ ખર્ચ પોતે આપવા ઇચ્છા બતાવી છે. શેઠ “યુનીલાલ આશારામ દકર”ની મારા પ્રત્યે અત્યંત લાગણી દર્શાવી તન મન અને ધન વડેજ સંપૂર્ણ મદદ કરી છે, તથા મારા પ્રથમના પ્રયાસને દેશી બંધુ બધી જ ઉત્તેજન આપી જે ઉદારતા દર્શાવી છે. તે માટે હું તે શેઠનો અત્યંત અભારી છું.

વિ. વિ.

હું વિદ્વાન નથી, સાક્ષાર કવી નથી, મહાન લેખક નથી, તથા કોઈ પંડીતાઈ દેખાવાનો મારો આ પ્રયાસ નથી. તેમજ મહાન નેતાઓ અગર મહાન કવીઓ માટે આ નજીવું પુસ્તક રચાયેલું નથી,

જેવો હું સામાન્ય લેખક છું, તેવાજ મારા સામાન્ય ગ્રંથો વાંચકો માટે મારો આ પ્રથમનો પ્રયાસ છે.

પુસ્તકમાંની ભાષા ઘણીજ સાદી, અને આડંબર વગરની રાખવામાં આવી છે. તે વાતને એક ભૂલ સમજી કાઢી નાખવામાં આવે અથવા કાંઈ દોષ યુક્ત જણાય, તો મારો આ પ્રથમનો પ્રયાસ છે, એમ સમજી મારા સુઘ વાંચકો પાસેથી હું ક્ષમાની આજ્ઞા રાખી શકીશ. હિતસાહી વાંચક બંધુઓને પ્રથમ ભાગ પૂર્ણ કર્યા પછી ધૈર્યથી બીજા ભાગની રાહ જોવા મારી નમ્ર વિનંતી છે.

તા. ૨૫-૧-૨૪

}

લી. લેખક:—

શ્રી ગણેશાય નમઃ

શ્રી ૧૧ લામ

પ્રકરણ—(૧) લું.

ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રરાય

અમદાવાદમાં કૃષ્ણરાય કરીને મધ્યમસ્થિતિના ઔદીય બ્રાહ્મણ રહેતા હતા. પોતે સ્વભાવના સાધારણ તેજ, તથા ઇશ્વરની મહાન કૃપાથી હુંકા અભ્યાસમાં ઘણાજ બાહોશ, ચાલાક, અને અદ્ભુત તર્ક શક્તિવાળા હતા. તેઓને પ્રથમથીજ ગવરમેન્ટ છુપી પોલીસ ખાતામાં નોકરી કરવાનો શોખ હોવાથી કૃષ્ણરાયે પોતાની બાહોશી તથા અદ્ભુત શક્તિથી ત્રાસ દાયક ખૂનો, તેમજ ગુંચવણ ભરેલા કેસો, એ સિવાય ઘણા વિચિત્ર બદમાસો તથા ભયંકર ખૂનીઓને હુંક મુદતમાં પકડી, ગવરમેન્ટ સરકાર બહાદુરના એક માનીતારૂપ ચક્ર પડ્યા હતા; તેમની રીતભાત, બોલવું, ચાલવું, ઘણુંજ માયાળુ હોવાથી દરેકમાં માનપાનથી પુંજતા હતા. કૃષ્ણરાય થોડાક સમયની અંદર પ્રાઇવેટ ડીટેક્ટીવના નામથી આખી બહાદુર ધીટીશ સલ્તનતમાં ઓળખાવા લાગ્યા.

વળી ઇશ્વરની પૂર્ણ કૃપાથી તેમને એક પુત્ર તથા એક પુત્રી મળી એ સંતાન હતાં. પુત્રનું નામ નરેન્દ્રરાય હતું, અને પુત્રીનું નામ હીરબાઇ હતું.

પુત્રીનું લગ્ન એક ભણેલા ગણેલા બાહોશ અને વિદ્વાન બ્રાહ્મણ શીવપ્રસાદના પુત્ર ત્રીજીવનરાય સાથે કર્યું હતું, અને નરેન્દ્રરાયનું લગ્ન આસ્તર મણીકાન્તની પુત્રી લક્ષ્મીગૌરી સાથે કર્યું હતું.

જેટલા ગુણો કૃષ્ણરાયમાં હતા, તેટલાજ ગુણો નરેન્દ્રરાય ઉપર પડ્યા હતા. નરેન્દ્રની વય લગભગ ૨૪ થી ૨૫ વર્ષની હતી. તેની બુદ્ધિ ધણી તીવ્ર અને બાહોશ હતી, સામા માણસના હૃદયમાં શું વિચાર ચાલે છે, તે તેના ઉપરથી ધણીજ ઉત્તમ કલ્પના કરી ક્યાસ બાંધી શકતો હતો. નરેન્દ્રરાયને પ્રથમથીજ કસરત કરવાનો શોખ હોવાથી શરીરને કસી ધણુંજ મજબુત કરેલું હતું, પીતાના સર્વ ગુણો નરેન્દ્રરાયમાં હોવાથી તેણે પણ પોતાના પીતા કૃષ્ણરાયની લાઠન લીધી હતી. નરેન્દ્રરાયે સારા સારા કેસો પકડી પોતાની આટલી ચોવીસ વર્ષની વયે સારી નામના મેળવી હતી. નરેન્દ્રરાય ધણીજ અમમ ચેતી તથા જે કાર્ય હાથમાં લીધું હોય તેને જીવના જોખમે પણ પુર્ણ કર્યા સિવાય રહેતો નહતો.

આ આપણી વાર્તાનો નાયક નરેન્દ્રરાય પોતાના આપની સાથે રહી સતોષથી દિવસ નિર્ગમન કરતો હતો.

એવામાં એક દિવસ નરેન્દ્રરાય પોતાની ઓશીસની પ્રાચવેટ રૂમની અંદર રસાયણ પ્રયોગો બનાવી રહ્યો હતો. તેટલામાં એક ત્રીસ વર્ષનો જુવાન શેડીઓ હાંફતો, હાંફતો, નરેન્દ્રરાયની ઓશીસ આગળ આવ્યો. અને નરેન્દ્રરાયના સિપાઇને પુછવા લાગ્યો કે: નરેન્દ્રરાય ઓશીસમાં છે કે નહિ ?

આવેલા શખ્સને મહારાયેલી સ્થિતિમાં જોઇ જવાબ આપ્યો કે: જી, હા, તે વણુ અંદર છે. જરા વાર ઉભા રહો હું તમારા આગમન ના સમાચાર આપુ છું.

એમ કહી સિપાઇ ત્વરાથી ઓશીસની અંદર ગયો. અને રસાયણ પ્રયોગની પ્રાચવેટ ઓશીસના, ખેલતું, બટન દબાવતું, ખેલના અવાજથી નરેન્દ્રરાય બહાર આવ્યા, સિપાઇને પૂછ્યું કે:

નરેન્દ્ર—બહાર કોણ આવેલું છે ?

સિપાઈ—(સલામ ભરીને)

કહેવા લાગ્યો કે,

સાહેબ ? ઓશીસની બહારના લાગમા ગભરાએલી સ્થિતિએ પહોંચેલો એક જુવાન વણીક શેઠ આપને મળવા માટે ધણાજ ઇન્તેજાર છે.

નરેન્દ્ર—ખુશીથી તેને આવવા દે.

સિપાઈ સલામ ભરી ઓશીસની બહાર ચાલ્યો ગયો. સિપાઈના જવા પછી નરેન્દ્રરાય સીમારેટ સળગાવી, હાથમાં ન્યુસ પેપર લઈ, આરામ ખુરશી ઉપર વાંચવાનો ખોટો ડોળ કરી રહ્યો અને બેઠો, એટલામાં બારણું ઉઘડ્યું, ઉઘડતાંજ ત્રીસ વયનો અજબુત બાંધાનો એક ગૃહસ્થ અંદર આવ્યો, તે ગૃહસ્થે ચાંઈના સીદકનો કોટ પહેરેલો હતો, તથા રેશમી ડિનારનું ધોતીયું અને માથે અમદાવાદી પાઘડી, પહેરી, હાથમાં રૂપાની મુઠ વાળી મુશોલિત લાકડી ઝાલી હતી, લલાટમાં સનાતન ધર્મના પાળક મુજબ ઉભું ટીકું કરેલું હતું, જે ઉપરથી નરેન્દ્રરાયે ક્યાસ બાંધ્યો કે; આવનાર ગૃહસ્થના ચિન્હ, વણીક ઝાતીને મળતાં હોવાથી આવનાર ગૃહસ્થ પણ વણીક ઝાતીનો હોવો જોઈએ વણીક ગૃહસ્થના ચહેરા ઉપર મહારાટના ચિન્હ સ્પષ્ટ રીતે અણાવાથી નરેન્દ્રરાય સમજી ગયો કે; જરૂર મામલો બેંચકર છે, નરેન્દ્રરાયે આવનાર ગૃહસ્થને ધણાજ માન સહીત પોતાની બાલુમાં પડેલી ખાલી ખુસ્તીમાં બેઠક આપી, થોડી પળ માટે ઓશીસમાં શાંતતા ફેલાઈ રહી. બાદ શાંતીનો ભંગ

કરતા વણીક શેઠ ચારે બાજુ પોતાની ચકાર બાંખ ફેરવી
ગભરાયેલી સ્થિતિમાં બોલ્યા કે:

વણીક—સાહેબ. ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રરાય આપનું જ નામ કે ?

નરેન્દ્ર—(ગંભીર ચહેરા સમીપે) હા, હા, હું પોતેજ નરેન્દ્રરાય,
કહો શા નિમીત્તે પધારવું થયું છે ? આટલા શબ્દો બોલી
આવનાર વણીક શેઠના ચહેરા ઉપર થતા ફેરફાર જોવા
પોતાની દૃષ્ટિ સ્થિર કરી, તેની નોંધ પોતાના બાહોશ મનજમાં
ઉતારતો ગયો.

વણીક—સાહેબ ધણીજ ત્રાસદાયક બીના છે. હું દરેક સ્થળે નિરાશ
થઈ છેવટે આપની પાસે આવ્યો છું. કારણ કે” આપનો
તારીફ આખા હિન્દુસ્તાનમાં પ્રસરી રહી છે. તેમજ તમારી
બાહોશી, ચાલાકી, અને આત્મબળથી લઈ લઈ ચાલક
શાહુચારો તથા ભયંકર ડાકુઓ સજ્જડ થાપ ખાઈ હુંક
મુદતમાંજ પકડાઈ ફાંસીના માંચડે લટકી જાય છે.

આપે ધણીજ વિચિત્ર કેસો પકડી સરકાર બહાદુરના અંગ
રક્ષક બસુસ થઈ રહ્યા છો. તો મારા જેવા એક દુઃખી વણીકને ત્યાં
થયેલા ત્રાસદાયકના ખુની કેસને પકડી, ખરા ગુન્હેગારને શોધી, તેને
ઘટતી શીક્ષા અપાવશો, એવી હું આશા રાખુ છું નરેન્દ્રરાયે વણીક શેઠની
કહેલી વાત બરાબર સંપૂર્ણ સાંભળી લીધા પછી થોડીકવાર સુધી આંખે
મીંચી લીધી, બરાબર અડધા કલાક પછી આંખો ઉઘાડી તરતજ પોતાના
ખીસામાંથી એક ચાંદીની દાબડી બહાર કાઢી, તેમાંથી એક સફેદ રંજની
ગોળી લઈ મુખમાં મુકી વાંચક જ્યારે તે આવા વિચિત્ર કાર્યો
પોતાના હાથમાં લેતા ત્યારે અડધા, અડધા, કલાકે એક ગોળી
ખાતા, ગોળી માદામાં મુક્યા પછી નરેન્દ્રરાય બોલ્યા કે.”

નરેન્દ્ર—શેડીયા આપનું નામ શું છે ?

વણીક—સાહેબ “ માઈ નામ રમાકાંત છે.

નરેન્દ્ર—વાર હવે જણાવો કે આપની બેઠ બરેલી વાતમાં કેવુંકે ત્રાસ દાયક વર્ણન છે ? એમ કહી નરેન્દ્રરાય પોતાનો સ્થીર ચહેરો કરી. રમાકાંતની ચીકીત્સા કરવા લાગ્યો. વાંચક.”
આવનાર ગૃહસ્થને હવે આપણે તેના ખરા નામથીજ સંબોધીશું.

રમાકાંત—સાહેબ ? મારી સ્ત્રીનું ઘણું જ વિચીત્ર રીતે ખૂન થવા પામ્યું છે. લમભગ આજ ત્રણ મહિના થવા આવ્યા, છતાં મારી સ્ત્રીનો અથવા ખૂન કરનાર ખૂનીનો બીલકુલ પત્તો હજી સુધી લાગ્યો નથી.

નરેન્દ્રરાયે આંખનાં ભવાં ચઢાવી રમાકાંતને પૂછ્યું કે.

નરેન્દ્ર—શું ? આપની સ્ત્રીનું ખૂન થયું છે ?

રમાકાંત—જી, હા,

નરેન્દ્ર—વાર શેડીયા. હું તમોને જે સવાલ પુછું તેનો ખરો ખુલાસા વાર જવાબ આપશો ?

રમાકાંત—સાહેબ. હું જેટલી બીના જણુતો દોઢશ તેટલી સત્ય બીના આપને ખુલાસાવાર જણાવી શકીશ.

નરેન્દ્ર—તો હુંક મુદતમાં તમારી સ્ત્રીના ખરા ખૂનીને શોધી કાઢવા હું પ્રયત્ન કરીશ, હવે મારા સવાલનો જવાબ આપો.

તમારી સ્ત્રીનું ખૂન કયાં અમદાવાદમાં થયું છે ?

રમાકાંત—ના સાહેબ. કલકત્તામાં થયું છે.

નરેન્દ્ર—તમે હાલમાં કલકત્તા રહે છો ?

૧૦—જી, હા, હાલ મુકામ કલકત્તામાં છે.

૧૦—પરંતુ ? તમારું વતન તો અમદાવાદ જ હશે ?

૨૦—જી, હા, અમારું મૂળ વતન અમદાવાદ છે.

ન૦—તમે કલકત્તામાં શું વેપાર કરો છો ?

૨૦—૩ની દલાલી કરું છું.

ન૦—તમારે માતા પિતા છે કે નહીં ?

૨૦—જી, હા.

ન૦—તેઓ હાલ ક્યાં છે ?

૨૦—કલકત્તામાં

ન૦—કલકત્તામાં ભાડે રહેો છો કે, પોતાના જ ઘરમાં રહેો છો ?

૨૦—સાહેબ ? ભાડેથી રહીયે છીયે.

ન૦—ત્યારે તો તમે તમારા કુટુંબને લઈ, હુંક સમયમાંજ કલકત્તા , મુકામે રહેવા ગયા હશે ?

૨૦—જી, હા, મને કલકત્તા ગયે લગભગ બારેક મહીના થવા આવ્યા છે.

ન૦—હાં, હ, સમજ્યો, પરંતુ. તમે જ્યારે પ્રથમ અમદાવાદમાં રહેતાં હતા, ત્યારે પોતાના જ ઘરમાં રહેતા હતા, કે સાસુના ઘરમાં રહેતા હતા ?

૨૦—જી, અમારા પોતાના જ ઘરમાં રહેતા હતા.

ન૦—અમદાવાદમાં તમારાં કેટલાં ઘર છે ? અને તે તમારી પોતાની કમાઈના, કે, તમારા પિતાની કમાઈના હતા ?

૨૦—અમારા પોતાના ઘર નંબર (૨) બે હતા, અને તે મારા પિતાની કમાઈના હતા,

ન૦—ત્યારે તે મકાનો ઉપર તમારો તો ખીલકુલ હક ન, જ કહેવાય.

૨૦—ના, જી,

ન૦—હાલમાં તે મકાનો તમારા પિતાને સ્વાધીન છે કે. મીરેં ના વેચી નાખેલાં છે ?

૨૦—સાહેબ. હાલમાં કલકત્તા મુકામ હોવાથી બંને ધર વેચી નાખેલાં છે.

૧૦—તમારાં લગ્ન પણ અમદાવાદમાંજ થયા હશે ?

૨૦—જી, હા.

૧૦—સસરા ધણા શ્રીમંત હશે ?

૨૦—જી, હા, મારા સસરા એક મીલના અધિપતી છે.

૧૦—વારૂ ? તમારા પિતા પાસે કાંઈ ખાનગી મીલ હતી ખરી કે ?

૨૦—જી, હા, મારા પિતા પાસે હાલમાં રૂપીયા ચાર લાખની પુજી ખરી.

૧૦—વારૂ રમણાંત શેઠ. તમારા માતા પિતાની સાથે અથવા તમારા સાસુ સસરા સાથે તમારે કાંઈ અણબનાવ ખરો કે.

૨૦—ના, સાહેબ,

૧૦—તમારી સ્ત્રીનું નામ શું ?

૨૦—શુશીલા

૧૦—તમારે તથા તમારી સ્ત્રી શુશીલા બાદને કાંઈ અણબનાવ ખરો કે ?

૨૦—ના, સાહેબ. ખીલકુલ નહીં.

૧૦—હાલમાં કલકત્તા મુકામે તમારા ઘરમાં કેટલા માણસો છે ?

નરેન્દ્રરાય ડીટેક્ટીવના સવાલો ઉપરા ઉપરી પુછવાથી. રમણાંત શેઠ ધણાં ગભરાઈ ગયા હતાં, જલ અટકતી હતી. પરંતુ

ન છુટકે ઠાવડું મોં રાખી જવાબ આપ્યો કે.

૨૦—કુલ મળાને, જી, માણસો છીયે.

૧૦—તેઓના નામ આપી શકશો ?

૨૦—ધણી જ ખુશીયી સાહેબ. “મારા પિતા ચંદ્રકાંત બીજી મારી માતા, રૂપાળી, ત્રીજો મારો નાનો ભાઈ રમણ, ચોથી મારી સ્ત્રી શુશીલા, પાંચમો હું પોતે અને છઠી મારી નોકરાણી. પરંતુ” મારી સ્ત્રીનું ખુન થવાથી હાલમાં પાંચજ માણસોજ છે.

ન૦—તમારી સ્ત્રીની તથા તમારા નાના ભાઈ રમણની ઉંમર કેટલી છે ?

૨૦—મારી સ્ત્રીની ઉંમર લગલગ અઢાર વર્ષની છે. અને મારા ભાઈની ઉંમર પંદર વર્ષની છે.

ન૦—તમારી સ્ત્રીની ઉંમર અઢાર વર્ષની છે, ત્યારે તમારા લગ્ન પણ હમણાંજ થયાં હશે.

૨૦—હા, આજ સાલમાં મારાં લગ્ન થયાં છે.

ન૦—પરંતુ તમારી સ્ત્રીને તથા તમારા ભાઈ રમણને કાંઈ ખોલા-ચાલી થઈ હતી ?

૨૦—હા, એકવાર નહીં જેવી સાધારણ ખોલાચલી થઈ હતી.

ન૦—તમારી સ્ત્રીનું ખુન ઘરમાંજ થયું હતું ?

૨૦—સાહેબ” તેજ બાતમી ચોક્કસ ખબર નથી. ફક્ત એટલી ખબર છે, કે, તેણી જે દીવસે નદી ઉપર ન્હાવા ગઈ હતી. તે જ દીવસથી ગુમ થઈ હતી.

ન૦—હાં, હાં, ર.મજ્યો નદી ઉપરથીજ તમારી સ્ત્રી ગુમ થઈ ગઈ છે. તેથી કરીને તમારું ધારવું એમ છે, કે, તેણીનું ખુન થયું છે, એમજ છે, ને ?

૨૦—હા, તેમજ છે.

ન૦—વારૂ ! જ્યારે તમારી સ્ત્રી નદી ઉપર ગઈ હતી, ત્યારે તેણીના શરીર ઉપર કાંઈ દાગીના હતા ?

૨૦—હા, તેણી મહાદેવના મંદીરમાં મહોત્સવ હોવાથી બધાં દાગીના પહેરીને ગઈ હતી.

ન૦—તેની સાથે કાંઈ ગયું હતું, કે, તેણી એકલીજ ગઈ હતી ?

૨૦—સાહેબ. “તેણીની સાથે મારી નોકરાણી ગઈ હતી. પરંતુ ” નદી ઉપર ઘણી બીડ હોવાથી મારી સ્ત્રી પાસેથી મારી નોકરાણી જુદી પડી ધેર આવી હતી.

ન૦—બહુ સારું શેઠ ” હવે તમારી વિશેષ જીભાની લેવાની મારે જરૂર હોય તેવું લાગતું નથી. માટે તમે આજ સાંજની ટ્રેનમાં કલકત્તા તરફ રવાના થઈ જાઓ, તમે કલકત્તા પહોંચી ત્યાંના પોલીસ કમિશ્નરને અરજી આપી જણાવજો, કે, મારી સ્ત્રીના ખૂન સંબંધી હજી સુધી કાંઈપણ બદોબસ્ત થયો નથી. અને મુદત લાંબાતી જાય છે, તો મહેરબાની કરી અમદાવાદ પોલીસ સેકશનનાવડા અમલદાર સાહેબને સાધારણ ખૂન સંબંધી નોંધ લખી મોકલાવી, અમદાવાદના બાહોશ ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રરાયને હુંક મુદત માટે કલકત્તા મોકલાવવા મહેરબાની કરશો. એટલે હું ત્યાં આવી હુંક મુદતમાં ખગ ખૂનીને શોધી કાઢવા બનતી મહેનત કરીશ, અને ઇશ્વર કૃપાથી ખરા ખૂનીને પકડવા લાગ્યશાળી થઈશ.

રમા૦—બહુ સારું સાહેબ. “ ઇશ્વર આપને યશ અપાવે, દયો હવે હું રજા લઈશ, કહી નરેન્દ્રને સલામ ભરી ચાલવા માંડ્યું.

ન૦—(શેઠને રોકીને પુછ્યું)” ઉભા રહો શેઠીયા, હાલમાં કલકત્તા સેકશનમાં ડીટેક્ટીવ મુકુંદરાય છે? કે કોઈ બીજો અમલદાર છે,

રમા૦—જી, હાલમાં તો મુકુંદરાય છે. પરંતુ ” તે વણુ ધણાજ બાહોશ અને હોંશિયાર હોવા છતાં આ ખૂન સંબંધી કેસમાં પાછા પડ્યા છે.

ન૦—હીક છે, તમારે માટે તેમના ઉપર હું લલામણુ પત્ર લખીશ.

રમા૦—મોટો ઉપકાર સાહેબ ” દયો હવે હું રજા લઈશ.

૧૦—ખુશીથી પધારો શેઠીયા, આપ બેરીકર રહેજો, રમાકાન્ત શેઠનાં જવા પછી તરતજ પાછી પેલી ચાંદીની દાગડી ખીસામાંથી કાઢી, એક ગોળી મોઢામાં મુકી દીધી, અને વિચારના ઉડા કોતરાઓમાં ઉતરી પડ્યા. લગભગ અડધા કલાક પછી જેમ નિંદ્રામાંથી માણસ ઝબકીને જાગે અને બદબડાટ કરે તેવીજ રીતે અત્યારે ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રરાય કરતા હતા, તેમના મુખમાંથી ઓચીંતિ ઉદગાર નીકળી ગયો. કે બદમાસ ખૂની કેટલો બધો ચાલાક છે ? હરામખોરે મારા પરમ રત્નેહી બાહોશ ડીટેક્ટીવ મુકુંદરાયને પણ ના હીંમત બનાવ્યા છે, હવે હું નેઉં છું કે તારી ચાલાકી ક્યાં મુધી ચાલે છે. બસ ખુનીને પકડવો તો ખરો, આ પ્રમાણે મનમાં દૃઢ નિશ્ચય કરી સાંજ પડી જવાથી પોતાના ઘર તરફ જવાને ભાકુતી ગાડી કરી ઘર પ્રતિ જવાને રવાના થઇ ગયો.

પ્રકરણ (૨) જી.

રોગીષ્ટ લંગરો યાને વૃદ્ધ લિખારી.

રમાશન્ત શેકેને ગયે લગભગ આજે અડવાડીયું પુર થવા આવ્યું હતું. પરંતુ હજી મુઘી ટાઇપણ જનના સમાચાર યા હુકમ પત્ર પોતાને મળ્યો નહિ, જો એક, બે, દિવસમાં જવાજ નહિ મળે તો કોઈકું વધારે ગુંચવાઈ જશે, તેની સાથે ખૂતીને શોધી કાઢવામાં ઘણી મહેનત પડશે, આવા ઉંડા વિચારમાં મગ્ન થઈ, ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રરાય પોતાની ઓફીસમાં આરામ ખુરશીપર લાંબા પગ ડરી સીંગા-રેટના ધુમાડા કાઢી રહ્યા હતા, એવામાં ઓફીસના દરવાજા આગળનું બટન દબાવ્યું, ટણ્ણું, ટણ્ણું, ટણ્ણું, બેઠના ત્રણ ટોકારના અવાજ સંભળાયા, થોડી વારમાં ઓફીસનો દરવાજો ઉઘડ્યો, તેની સાથે એક પોલીસ અમલદાર અંદર આવી ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રરાયને સલામ ભરી, ગવર્મેન્ટ સેક્રેટ સર્વિસના નામનું એક પરખીડીયું તથા નોટોનું બંડલ નરેન્દ્રરાયના હાથમાં આપ્યું, અને સલામ ડરી બાજુ પર નરેન્દ્રરાયના હુકમની રાહ જોતો ઉભો રહ્યો, ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રરાયે રૂપીયાની નોટા તથા સેક્રેટ સર્વિસનું કવર જોતાંજ તેમાનું રહસ્ય સમજી ગયો, આ વખતે નરેન્દ્રરાયના ચહેરા પર હર્ષના ચીન્હો સ્પષ્ટ જણાતા હતા. નરેન્દ્રરાયે આવેલા પોલીસ અમલદારને ધટતું ધનામ આપી રવાના કર્યો, પોલીસ અમલદારના જવા પછી, હર્ષના આવેશમાં આવી ગયેલા નરેન્દ્રરાય એક ટેબલ ઉપર બેસી કવર ફેાડી અંદરનો કાગળ બહાર કાઢી વાંચવા માંડ્યો.

સેક્રેટ સર્વિસ.

ડીટેક્ટીવ લાઇનમાં પ્રથમ બાહોશી બતાવનાર ગવર્નમેન્ટ તથા પ્રજાનું દીલ જીતી, પોતાના દરેક કાર્યોથી સરકાર બહાદુરને સંતોષ આપનાર.

બહાદુર ડીટેક્ટીવ, નરેન્દ્રરાય, કૃષ્ણરાય, પી.

જત કલકત્તાના નામદાર વૉઇસરોએ પેગામ પ્વારા લખી જણાવ્યું છે કે તમારી અમદાવાદની સેક્રેટ સર્વિસમાં જોડાએલા બાહોશ અને સહાસીકે ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રરાયને અમારી કલકત્તા સેક્રેટ પોલીસની મદદ માટે પેગામ મળેથી તરત કલકત્તા તરફ રવાના કરશો, તેથી હું આપને લલામણુ તેમજ રાજપુત્રીથી અમદાવાદની સેક્રેટ પોલીસની કીર્તિ ઉજવળ બનાવવા કલકત્તા જવાને રબ્બ આપુ છું. ત્યાં જઈ તમારી બાહોશીથી અને હીમતથી ખરા ગુન્હેગારને શોધી નામને અમર કરી જલદીથી પાછા ફરશો, રસ્તાના માટે કેસ મોકલારી છે.

લી. અમદાવાદ સેક્રેટ પોલીસ કમિશ્નર G. S. S.

જી. એસ. એસ.

પેગામ વાંચી રહ્યા પછી તરતજ નરેન્દ્રરાય ઉભો થઈ ગયો, અને પોતાને જોઈતા સાહીત્યો એક ચામડાની કીટબેગમાં ભરી, પોતાની પાસે સેક્રેટ સર્વિસનું કામ શીખવા રહેલા પોતાની ફેઇઝના દીકરા અમૃતને સાથે લઈ, સ્ટેશન તરફ જવાને એડીસમાંથી નીકળી પડ્યો, સ્ટેશન પર પહોંચતાં પહેલાં પોતે જે કામ માટે કલકત્તા તરફ જવું પડે છે, તેનો ખુલાસાવાર હેવાલ એક પત્રમાં લખી, પોતાના પીતા કૃષ્ણરાયને હાથોહાથ પહોંચાડવા એક પોલીસને આપી રવાના કર્યો. ગાડીનો ટાઇમ પણ યથા ગયેલો હોવાથી તરતજ ઉતાવળી ગતીએ અમૃત સાથે સ્ટેશન ઢિપર આવી પહોંચ્યો, અને ગાડીનું એક ખાતું રોકી

અમૃત તથા નરેન્દ્ર સામ સામા એક એક પાટીયાપર આડે પડખે પડ્યા; ટ્રેન સ્ટાટ થઇ ચુકી હતી, થોડી વારે ટ્રેન વડોદરા પ્લાટ ફોર્મ પર આવી ઉભી રહી, એટલે બંને ભાઇ નીચે ઉતરી ગયા, અને દિલ્લી જતી એક્સ પ્રેસ ટ્રેન આવવાથી તરતજ તેમાં બેસી ગયા, માડી ટાઇમસર વડોદરા સ્ટેશનથી ઉપડી; નરેન્દ્ર દિલ્લી એક્સ પ્રેસમાં બેઠા પછી ઘણાજ ગંભીર પ્રકૃતિનો થઇ ગયો હતો, તેણે લગભગ ગોધરા સ્ટેશન છોડતા સુધી પોતાની આંખો બંધ કરી હતી. અબ્દુલ્લા* માણસ એમજ ધારે કે આ માણસને ઘણીજ નિદ્રા આવે છે બલકે અધોરી જેવો છે પરંતુ તેમાંનું ડાંઘ પણ ન હતું. અત્યારે તેને આવા વિચિત્ર કેસો માટે તર્ક શક્તિ બાધવી પડે છે, ત્યારે આખો મીચી ઉધવા જેવો ડોળ કરી પોતાની બાહોશ શક્તિ બાધી ખરા ગુન્હેગારને ઘણીજ સહેલાઈથી પકડી શકે છે. તેજ પ્રમાણે અત્યારે નંદ્રે આખો મીચી ઉધવા જેવો ડોળ કરી, ખુની ના ખરા ચહેરાને પોતાની આંખો સામે તરતો કર્યો હતો. અચાનક ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર બેઠો થઇ ગયો અને બોલ્યો.

નંદ્ર—અમૃત

અમૃત—કેમ મોટાભાઈ ? ડાંઘ રહસ્ય જણાયું ?

નંદ્ર—હા, સાંધારણુ નહસ્ય જણાયું, પરંતુ આ વિચિત્ર ખૂન માટે તારા હૃદયમાં શી ગડબડાટ ચાલી રહી છે ?

અંદ્ર—મોટાભાઈ ? જો મને પૂછો તો મારા ધારવા પ્રમાણે ખુન કરનાર કોઇ ધર ભેદુજ છે, અને તે પણ પૈસાને માટેજ કાવતરૂં રચાએલું હોવું જોઈએ.

નંદ્ર—સામાજિક રે અમૃત હવે મારા જેવી તર્ક શક્તિ બાધતા શીખ્યો ખરો.

અઠ—કેમ મોટાભાઈ.” મારૂં ધારવું બરાબર છે ?

નઠ—હા તારૂં ધારવું તફત ખરૂં છે, હવે ખુન શા કારણથી થયું તે શાધી કાઢીયે, એટલે ખુની પકડાવો સહેલ છે. પરંતુ ” અમૃત ? આપણે પ્રથમ નાસ્તો કરી લઈ ચાલ પાણી પી, પછીથી ખુનીના કૃતિમ ચહેરાને શોધી કાઢવા ટ્રાશીશ કરીશું.

અઠ—હા ચાલો મોટાભાઈ, આપણે પ્રથમ નાસ્તો કરી લઈએ, એમ કહી સાથે લાવેલો મીઠાઈનો દાગડો ઉઘાડી બને ભાઈ નાસ્તો કરવા બેઠા, એટલામાં ગાડી રતલામ સ્ટેશનના પ્લાટ ફોર્મ પર આવી ઉભી રહી, બંને જણે રતલામ સ્ટેશન પર ચા, પી લીધી, નરેન્દ્ર સીગારેટ સળગાવી ધુમાડો કાઢતા લાગ્યો, અહ્ય સમયમાં ગાડી રતલામ સ્ટે. નથી ઉપડી, ગાડી નાગડા સ્ટેશન છોડી ઝડપથી આગળ રસ્તો દાપવા લાગી, એટલે નરેન્દ્ર બોલ્યો, કે ”

નઠ—અમૃત મારા ધારવા પ્રમાણે સ્ત્રીનું ખુન તો જરૂર થયું છે, પરંતુ ” જેણે તેનું ખુન કરેલું છે, તે ખુનીએ પૈંગતા લોભેજ તે નિર્દોષ બાઈનું ખુન કરેલું હોય તેમજ, પરંતુ ખુન કરવામાં ખુનીએ ઘણીજ ચાલાકી વાપરેલી છે. અને તે બાઈના શબને પણ ગુમ કરી કરી દીધું છે.

અઠ—મોટાભાઈ ” મારૂં અનુમાન પણ તેવુંજ છે.

નઠ—હીક, તું હવે થોડીવાર આરામ લે, હું પણ આરામ લેવા જરા આ પાટીયા પર આડે પડખે પડું છું. એમ કહી નરેન્દ્ર તથા અમૃત.” વળી પાછા લાંબી સોડ તાણી પાટીઆ ઉપર ઉઘવાનો ડોળ કરી મૂતા.

લગભગ એકાદ કલાક સુધી આંખો મીંચી નરેન્દ્ર પાટીયા ઉપર પડી રહ્યો, પરંતુ” કાંઈક નવિન વિચાર મગજમાં આવતાંજ એકદમ બેઠો થઈ ગયો, અને મુઠીઓ પાટીયા ઉપર પછાડતાં બોલ્યો,
 ન૦—અમૃત ? પરંતુ ” અમૃતને સાધારણ નિદ્રાનો ચેપ લાગવાથી નરેન્દ્રનો શબ્દ સાંભળી શક્યો નહિ, એટલે નરેન્દ્ર અમૃતની પીઠ યાત્રાનાં ફરીથી અમૃતને બુમ મારી અમૃત ” આંખો ચોળતો, ચોળતો એકદમ બેઠો થઈ ગયો, અને બોલ્યો.

અ૦—કેમ ? મોટાભાઈ ” ખૂની સંપડાયો ?

ન૦—તેને સંપડવાની કાંઈ મુશ્કેલ વાત નથી, પરંતુ ” આપણે જે ખૂનીને પકડવાનો છે, તે ખૂની ને તો આપણે જલ્દીથી પકડી શકીશું. પરંતુ ” ખૂનીને બીજા એક ભયંકર ખૂનીની મદદ હોવાથી, આપણને ખરા ખૂનિને પકડતા પહેલાં બહુજ વિદ્ય નડશે, જે ભયંકર ખૂનિની મદદથી આ કાર્ય ખૂન વિષે થયેલું છે, તે બીજા નંબરનો ભયંકર ખૂનિ ધણોજ બાહોશ અને ચાલાક છે, માટે અમૃત ” આ કેસમાં બંને ખૂનિથી સાવધ પણે કામ કરવાની ખાસ આવશ્યકતા છે, નહીંતો ગાફેલ રહ્યા, યા, જરાક લૂલ ખાધી, તો, અમૃત બાણજે કે આપણા સોએ વર્ષ પુરાં થશે.

અ૦—મોટાભાઈ ? તમારે મારા તરફની બીલકુલ ફીકર રાખવી નહિ. તમારા જેવા બાહોશ ડીટેક્ટીવનો હું શાગીર્દ છું. હું કાંઈ કાચા ગુરતો ચેલો નથી.

ન૦—જો અમૃત “ હવે આપણે બેંગલોર છોડી કલકત્તાની નજદીક આવી પહોંચ્યા છીએ, માટે તું અને હું અહીંથી વેશ બદલો

કરી જુદા પડી જઈએ, તો આપણને ખૂનના વિશે કાંઈ બાતમી મળી શકવાનો સંભવ રહે.

અમ૦--અહુ સાર ? મોટાભાઈ ” એટલું બોલી અમૃત પોતાના ચહેરાને કૃતિમ ચહેરો બનાવવા લાગ્યો, જોત જોતામાં તો અમૃત એક સોળ વર્ષની સુંદરીનો આબેહુબ વેશ ભજવ્યો, કેમ ! મોટાભાઈ હવે મને ઝોળખી શકે તેમ છે ? તરતજ નરેન્દ્ર અમૃતના તરફ દૃષ્ટિ કરી. તેની પીઠ થાગડતાં બોલ્યો કે ”

નં૦--શાબાશ ? મારા અમૃત ” તું હવે કોઈ પ્લાંતાની કારીગરી નો નમુનો થયો છે, હવે સત્વર જા, પરંતુ ” બહુજ સાવધ પણે તને કોઈ કળી શકે નહિ, તેવી રીતે કાર્ય કરજે.

અમ૦--અહુ સાર ” મોટાભાઈ ? આપ તે વિશે બેઝીકર રહો, હા...પણ ” આપણે મળવાનું મુકરર સ્થળ ક્યાં રાખીશું ?

નં૦--બોલીસ સ્ટેશન પરે ડીટેક્ટીવ મુકુંદરાયને ત્યાં, પણ સજુર શરીરના રક્ષણ માટે રીવોલ્વર તારી પાસે છે કે નહિ ?

અમ૦--અરે ? એકને બદલે, બે રીવોલ્વર રાખી છે, જુઓ, કહી બે રીવોલ્વર નરેન્દ્રને બતાવી બોલ્યો, મને કાંઈ વિશેષ લાભમણુ કરવાની જરૂર રહેશે નહીં. હ્યો મોટાભાઈ ? પ્રણામ ” અમૃત નરેન્દ્રને માથું નમાવી જુદો પડી ખીજા ડબ્બામાં ચાલ્યો ગયો. અમૃતને પોતાના કાર્યમાં પ્રવર્ત થએલો જોઈ, પોતે પણ ખીસામાંથી દાબડી કાઢી, તેમાંથી એક ગોળી મ્હોમાં મુકી, મુછમાં હસતો, હસતો, પોતાનો અસલ ચહેરો અદ્રશ્ય કરવામાં મશગુલ બની ગયો, વાંચક ..” નરેન્દ્ર ચહેરા બદલવામાં એવો તો કુશળ હતો કે, સારા, સારા, બહુ રૂપીઓ

તેમજ ડીટેક્ટીવ અમલદારો વખતે સજ્જત થાપ ખાઇ જતા હતા. નરેન્દ્રરાય જેટપ બદલી સાવધ થયા, એટલામાં ટ્રેન કલકત્તાના આલીશાન સ્ટેશનપર આવી ઉભી રહી, એટલે અમૃત તથા નરેન્દ્ર, પેસેન્જરોની ભીડમાં ભળી ગયા, દરેક પોત પોતાની ટીકીટ આપી, સ્ટેશન બહાર પબ્લીક રસ્તા ઉપર આગ્યા, જોતજોતામાં કલકત્તાનું આલિશાન સ્ટેશન હજારો માણસોથી ખાલી થઇ ગયું. ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર તથા અમૃત અત્યારે ક્યાં છે, ત્યાં તેઓ અત્યારે શું કરે છે ? તે આપણે જાણવાની જરૂર નથી. કારણકે, તેઓના કાર્યમાં આપણે તેની પછવાડેજ યા સાથે ફર્યા કરીએ, તો, ખૂનિને પકડવાનું કામ એટલેથી જ અટકી પડે, માટેજ, તેઓનું વર્ણન ન આપતાં નવલકથાને આગળ ચલાવવી એજ હું ઉત્તમ માનું છું.

સ્ટેશનમાંથી દરેક પેસેન્જરો બહાર નીકળી ગયા, કાંઇ ગાડી કરીને, તો કાંઇ પગે ચાલીને, પોત પોતાના મુકામ પ્રતિ ગમન કરી ગયા, એવામાં વિચિત્ર ઘટના જની, તે એજ કે, પુર્ણવયે પહોંચેલો છતાં સાત ફુટ લાંબો શરીરે રૂઝ પુષ્ટ દેખાતો, એક વૃદ્ધ બિખારી ખભે મોટી પોટલી લટકાવી હાથમા મોટી ડાંગ પકડી ચારે તરફ પોતાની દૃષ્ટિ નાંખતો તાવળી ગતીએ સ્ટેશનરોડ આગળ થઇને પસાર થયો, તે વૃદ્ધ બિખારીના પસાર થયા પછી પાંચ મીનીટ એક રોગીજીટ અને પગે લાંગડો જણાતો, કે જેના શરીરના આખા ભાગમાંથી લોહી તથા પડના ગિંદુઓ ટપકતાં હતા, ખભે એક ઝાળા ભરવેલી હતી, હાથમાં એક જાડી લાકડી પકડેલી હતી, આવા વિચિત્ર રોગવાળો લાંગડો બિખારી, પેલા પસાર થતા વૃદ્ધ બિખારીની પાછળ પાછળ થોડે અંતરે ચાલવા લાગ્યો.

આગળ ચાલતા વૃદ્ધ લિખારીની ચાલ એટલી બધી ઝડપની હતી, કે, ખીચારા રોગીષ્ટ લંગડાને તે વૃદ્ધ લિખારીની પાછળ દોડવું પડતું હતું. રોગીષ્ટ લંગડો રસ્તાનો માહીતગાર ન હોવાને લીધેજ, જ્યાં વૃદ્ધ લિખારી જાય ત્યાં પોતાને જવું, એમ ધારી વૃદ્ધ લિખારીની પાછળ તેના પગલે, ને પગલે, દોડતો હતો, પરંતુ, રોગીષ્ટ લંગડાના મનમાં તે વૃદ્ધ લિખારીની તરફની ઘણી દહેશત હતી, કે, કદાચ તે વૃદ્ધ લિખારી પોતાને જોઈ જાય, તો, ખે તમાચા મારી, ચોગ ઠરાવી, પોલીમને સ્વાધીન કરે, તેથી ખીચારાં રોગીષ્ટ લંગડાને જોઈ જતા કરવાનો સમય આવી જાય, આ હેતુથી વૃદ્ધ લિખારી પોતાને ન જોઈ શકે, માટે છુપાવે, લંગડાનો, ત્યાં દુઃખથી પીડાતો ઝાડોની ઝાંચે ઝાંચે ચાલતો હતો.

કેટલાક રસ્તા યોગળી વૃદ્ધ લિખારી હુગલી નદીના કિનારા પર આવ્યો, થોડીવાર સુધી તે વૃદ્ધ લિખારી નિશ્ચીત મને કિનારા આગળજ સ્થંભી ગયો, વૃદ્ધ લિખારીને સ્થંભી ગયેલો જોઈને. પછવાડે ચાલતો રોગીષ્ટ લંગડો પણ આગળ ન વધતાં ત્યાંજ અટક્યો, અને બાલુર્મા આવેલા ઝાડની ઝાંચમાં છુપાઈ વૃદ્ધ લિખારીની હીલચાલ જોવા લાગ્યો.

એવામા વૃદ્ધ લિખારીએ હાથની ખે આંગળી વળે સીટી વગાડી, ખીસામાંથી રૂમાલ કાઢી હવામાં ફલાવી છુપી સંજ્ઞા કરી, જોત જોતામા એક હોડી જ્યાં વૃદ્ધ લિખારી ઉભો હતો, ત્યાં આવીને ઉભી રહી, એટલે પ્રથમ પોતાને ખભે લટકાવેલી પોટલી ઉતારી હોડીમા મૂકી ચારે બાલુ બારીક નજર ફેંકી હોડીમાં કુદકા મારી ખેસી ગયો, કે તરતજ હોડીવાળાએ હોડી હંકારી મૂકી. હોડી પછી સડસડા પવન વેગે જોત જોતામા કિનારા આગળથી દુર નીકળી ગઈ.

અત્યાર સુધી જે રોગીજી લંગડો, વૃદ્ધ ભિખારીની છુપી રીતે હીલચાલ જોઈ રહ્યો હતો, તે આ વિચીત્ર ઘટના જોઈ વિચારમાં પડી ગયો, અને બબડ્યો, કે, જરૂર ગામ, હુગલી નદીના સામા કિનારા પર હશે, નહીતો વૃદ્ધ ભિખારીને સામા કિનારે જવાનું શું પ્રયોજન, ચાલ હું પણ હવે જાઉં, એવો નિશ્ચય કરી, ત્યાં પહેલી અનેક હોડીઓમાંથી એક હોડીના માલિકને હોડીનું લાવું કરાવી આગળ ગયેલી હોડીની પાછળ પોતાની હોડી છોડી મૂકવાનું કહી, રોગીજી લંગડો હોડીમાં બેઠો, પવન અનુકુળ હોવાથી રોગીજી લંગડાની હોડી ઘણાજ વેગથી પાણીની સપાટી ઉપર દોડતી હતી. થોડા ટાંઠમમાં તે લંગડાની હોડી વૃદ્ધ ભિખારીની નજદીક થોડે અંતરે મદ મનિએ ચાલવા લાગી. અદ્ય સમયમાં બંને હોડીયો, થોડે થોડે અંતરે આવી કિનારા ઉપર ઉભી રહી. એટલે પ્રથમ વૃદ્ધ ભિખારી હોડીમાંથી નીચે ઉતર્યો, અને હોડીવાળાના કાનમાં કાંઈ છુપો ગણુ-ગણાટ કરી, હાથમાં પોટલી તથા લાકડી લઈ, ઝડપથી હુગલીનો કિનારો છોડી, આવેલી ઝાડીયોની ઘટામાં દોડી ગયો, ત્યારબાદ રોગીજી લંગડો પણ તે વૃદ્ધની પાછળ આવેલી ઝાડીયોમાં ચારે તરફ નજર ફેરવી દોડી ગયો, તે જણાયું, કે, વૃદ્ધ ભિખારી ઘણીજ ઝડપથી રસ્તો કાપતો હતો, વૃદ્ધ ભિખારીને દોડતો જોઈ, પોતે પણ લંગડાતો, લંગડાતો, પુરપાટ વૃદ્ધ ભિખારીની પાછળ દોડવા લાગ્યો, આ વખતે રાત્રીના દશેક વાગ્યાનો સુમાર થયો હતો, આ વખતે ફક્ત ઝાડીનો ખડખડાટ, તમરાઓનો ગુંજારવ તથા બંને ભિખારીના ચરણ ધ્વનીના અવાજ સિવાય કાંઈપણ સંભળાતું ન હતું. આગળ દોડતો વૃદ્ધ ભિખારી એકાએક અટકી ગયો એટલે ન છુટકે રોગીજી લંગડાને પણ આગળ ન દોડતાં ત્યાંજ અટકવું પડ્યું, વૃદ્ધ ભિખારી એક મોટા

ઝાડ આગળ આવ્યો, અને પગ આગળનું ઘાસ દુર કરી ત્યાં પડેલો સફેદ પથ્થર બળ વડે હટાવી દુર કર્યો, તે વખતે વૃદ્ધ લિખારીએ ચારે તરફ નજર નાખી જમીનમાં ઉતરી ગયો, ઉતરતી વખતે બાજુપર ખસેડેલો પથ્થર પ્રથમ જે સ્થિતિમાં મૂકેલો હતો, તેજ સ્થિતિમાં પાછો મુકી દીધો, આ બધો ચમત્કારીક દેખાવ રોગીષ્ટ લંગડો એકી નજરથી જોઈ રહ્યો હતો.

તેને પણ દીલમાં ઉત્સાહ થયો, કે, વૃદ્ધ લિખારી જમીનમાં શા માટે ઉતરી ગયો હશે? જમીનમાં એવું શું અત્યૌકિક રહસ્ય સમાયેલું હશે? પરંતુ.” ચાલ મારે તે જોવું જોઈએ, અને અંદરના રહસ્યથી વાકફ થવું જોઈએ, એ પ્રમાણેનો દ્રઢ નિશ્ચય કરી રોગીષ્ટ લંગડો એક પગે લગડાતો, લંગડાતો, જ્યાં પેલો પથ્થર પડ્યો હતો, ત્યાં આગળ આવી ઉભો રહ્યો, પોતાને કાંઈ જુએ છે, કે, નહિ, તે માટે પ્રથમ તેણે પોતાની તીવ્ર નજર બાજુબાજુ નાખી, પછી પડેલો પથ્થર બળ પુર્વક બાજુપર હટાવી દીધો, અને અંદર દૃષ્ટિ કરી તો ઉતરવાની સીડી જણાઈ, કે તરતજ સાદસ કરી હીંમતથી અંદર ઉતરવા લાગ્યો, ત્યાર પહેલા પેલો પથ્થર પાછો અસલજ જગાએ ગોઠવી દીધો. લાકડાની સીડી ઉતરો રહ્યા પછી રોગીષ્ટ લગડાએ આગળ ચાલવા માડ્યું, થોડોક રસ્તો કાપ્યા બાદ એક સાંકડી નહેરે આવી, તેમાં પણ રોગીષ્ટ લગડાએ હીંમતથી પ્રવેશ કર્યો. છેવટે, તે નાની નહેરનો રસ્તો કાપી ખુલ્લા યોગાનમાં આવ્યો.

અને વિચાર કરતાં બળજો કે; આટલી મોટી તલેરમાતી ગુફા છે, પરંતુ. કાંઈપણ રથજે બત્તીનો પ્રકાશ કેમ જોવામાં નહી આવે. હોય? ઠીક છે, આગળનું રહસ્ય કેવું છે, એમ કહી આગળ વધવા લાગ્યો, તો આડી મોટી દીવાલ જણાઈ, રોગીષ્ટ લંગડો સમજ

ગયો, કે, આ જાતે પણ તલેસ્માતીથી ભરપુરજ હોવી જોઈએ, અને તેની કાંઈપણ છુપી ચાંપ હોવી જોઈએ, એટલામાં ખડખડાટ સંભળાયો, જાણે કાંઈ ક્વીક માર્યાના પગલા લેતું લશ્કર આવતું હોય તેવો ભણકાર પોતાના કર્ણમાં સંભળાયો, રોગીષ્ટ લંગડો સાવધ થયો, પોતાના ફરીરતું રક્ષણ કરવા અથવા કાંઈ જોઈ શકે નહી તેવી જગાએ છુપાયો, થોડા સમયમાં મસાલોનું અજવાળું દેખાયું, અને જોતામાં તે.આ તલેસ્માતી ગુફા છુતાવળોથી ઉભરાઈ ગઈ, પરંતુ. બીજીજ પળે ત્યાંથી અદ્રશ્ય થઈ ગઈ, પરંતુ. જે વૃદ્ધ લિખારી પ્રથમ ઉતરતાં દેખાયો હતો, તેજ લમણે હાથ દઈ ત્યાં ખેસી રહ્યો હતો, રોગીષ્ટ લગડો વિચાર કરવા લાગ્યો, કે, બધાં ભુતડાં અદ્રશ્ય થઈ ગયાં, અને આ બાજરો ભુત હજી સુધી અહીં શા વિચારમાં ખેસી રહ્યો હશે ? એટલામાં તે, દાંત કચકચાવતો અને હાથની મુઠીઓ વાળતો વૃદ્ધ લિખારી ત્યાંથી ઉભો થઈ ચાલતો થયો, અટલે તેની પછવાડે પેલો રોગીષ્ટ લગડો પણ ચાલવા લાગ્યો.

પેલો વૃદ્ધ લિખારી જે રસ્તે આવ્યો હતો, તેજ રસ્તે પાછો બહાર નીકળ્યો, ચારે બાજુ દ્રષ્ટિ કરી પેલો સફેત પથ્થર પાછો હતો, ત્યાં ગોઠવી દીધો, પછી એક ઝાડ નીચે ખેસી ધણાજ ઉંડા વિચારમાં ઉતરી ગયો, વૃદ્ધ લિખારીને ગયે, લગભગ અડધા કલાક થઈ જવાયો રોગીષ્ટ લંગડો મનમાં સમજી ગયો, કે, વૃદ્ધ લિખારી હવે ચાલ્યો ગયો હશે, તેમ ધારી જે રસ્તે થઈને પોતે આવ્યો હતો, તેજ રસ્તે થઈને લાડડાની સીડી ચઢવા લાગ્યો અને ધીમે, ધીમે ઉપરનો પથ્થર ખસેડવા લાગ્યો, પથ્થરને આપોઆપ ખસતો જોઈ, અત્યાર સુધી વિચારમાં ખેઠેલો વૃદ્ધ લિખારી ચમક્યો, પરંતુ. બીજીજ પળે પથ્થરને ખસવાનું કારણ તપાસવા ઝાડની પાછળ

છુપાઈ ગયો, બીજી બાજુ રોગીજીટ લંગડો બહાર નીકળી પથ્થર હટાવવા બચ છે, તેવોજ પેલો વૃદ્ધ ભિખારી છલંગ મારી રોગીજીટ લંગડા ઉપર તુટી પડ્યો, બન્ને ભિખારી વચ્ચે ઘણી દુસ્ત કુસ્તી ફેટ ફેટ, અને મારા મારી ચાલી, વાંચક આ વખતે તે વૃદ્ધ થઇ ગયેલા ભિખારીમાં તથા જોને આખા શરીરેથી લોહી તથા પડે વહન કરતા હતા, એવા રોગીજીટ લંગડામાં એકાએક બળ ક્યાંથી આવ્યું, તેનો ખ્યાલ નારી બાહોશ મગજ શક્તિથી કરી લેવા લલામણુ કરે છું.

આ બંને ભેદી માણસો એક, એકથી એવાજ ઉતરે તેવા નહતા, એવામાં બાજુ પલટાઇ ગઇ. રોગીજીટ લંગડાએ દાવ સાંધી પેલા વૃદ્ધ ભિખારીને એવો તો જોરમાં ફેંટ મારી કે, ફેંટ પડતાની સાથે તે વૃદ્ધ જમીન પર બેસી ગયો. વૃદ્ધ પડવાથી થોડીવારને માટે ઉભો, ઉભો, રોગીજીટ લંગડો ખડખડાટ હસવા લાગ્યો, પરંતુ તે વૃદ્ધ કોણુ છે? તે જોવા માટે તરતજ કપડાવતી વૃદ્ધનો ચહેરો સાફ કરી, દાઢી, મુછો, તથા માથા પરના વાળ દુર કર્યા, કે તરતજ રોગીજીટ લંગડો તે વૃદ્ધનો ચહેરો જોઇ ચમક્યો, છેવટે મુછોમાં હસતો, હસતો એક તીરસ્કારની નજર વૃદ્ધ ઉપર ફેંકી એકદમ ઉભો થઇ ગયો. પોતે જો કંઈ વધારે મોડાશે તો જરૂર કોઈ વિદ્વ નડશે. માટે અહીંથી પલાયન થઇ જવું, એજ આ વખતે ઉચિત છે, એ પ્રમાણે વિચાર કરી રોગીજીટ લંગડો ત્યાંથી પલાયન કરી ગયો.

ઝાડીયોની ઘટાઓમાં છુપાતો, હુગલી નદીના કિનારા પર આવ્યો. અને હોડીમાં બેસી આ પારથી પેલે પાર સહી સલામત પહોંચી ગયો. હોડીવાળાને પૈસા ચુકાવી મુસાફર ખાંના તરફ રવાના થઇ ગયો.

પ્રકરણ (૩) જી.

રોગીષ્ટ લંગડાનું સાહસ.

સ જિમાં લીલાદેવી પોતાના નવ પદ્મવીત વસ્ત્રો પરિધાન કરીને પાણી માત્રને સુખસહ પ્રેમથી આનંદનું પાન કરાવતી હતી. મંદમંદ પવનની શીતળ લહેરીઓ મગજને ઠંડક આપી રહી હતી. સૂર્યનારાયણના સોનેરી કીરણો કુદરતની શોભામાં વધારો કરી રહ્યાં હતા, મેના, પોપટ, કાચક, આદી કુટડા પક્ષીઓ મીઠાં સ્વરથી આજ્ઞાપતા હતા, લગભગ છ વાગ્યાનો સુમાર થયો હતો, હુગલી નદી પર આવેલા શંકરના મંદીરમાં, શંકરના બકનો નોદક લગયો હતો, આ સમયે ગેગથી પીડાતો એક લંગડો, બિખારી હુગલી નદીમાં સ્નાન સધ્યા કરી રહ્યો હતો, એવામાં એક વીચીત્ર ઘટના બનવા પામી, કે જ્યાં લંગડો રોગીષ્ટ સ્નાન કરી રહ્યો હતો, તેની જાણમાં બે, ચાર, કદમ ઉપર બેઠું પુષ્પ માણસો આપસમાં લડતા હતા, પહેલો કહે કે, તેં ગુમાવી, બીજો કહે કે તે ગુમાવી, આ પ્રમાણે વાત કરતાં, કરતાં, બંને ભેદી જેવા જણાતાં માણસો પાણીની બહાર નીકળ્યા, આ વખતે રોગીષ્ટ લંગડો પેલા ભેદી માણસોના ચહેરા તરફ જોઈ રહ્યો હતો, તે લોકો ના ચહેરા પરથી સમજી ગયો કે, તેઓએ પોતાની વસ્તુ પાણીમાં ગુમાવી, નિરાશ થઈને જાય છે, રોગીષ્ટ લંગડાએ પાછું ફરીને જોયું તો પેલા માણસોને શંકર ના મંદીરમાં પેસતા જયા, કે, તરતજ જ્યાં પેલા માણસો નહાતા હતા, ત્યાં પોતે ગયો, અને પાણીમાં પોતાની દીર્ઘ દ્રષ્ટિ થોડી ન્યારને માટે ફેંકી તો પાણીની સપાટી ઉપર એક તરતી લાકડી જણાઈ, જેતાં ચારજ રોગીષ્ટ લંગડો પાણીમાં તરવાને ધણેજ કુશળ

હોવાથી પાણીમાં કુદી પડ્યો, અને લાકડીને તરતજ પકડી લીધી, પછી લાકડી લઈ સહીસલામત પાછો કિનારા ઉપર આવ્યો, લાકડીને આમ તેમ ફેરવી મન સાથે વિચાર કર્યો, કે, પેલા બદમાસો જરૂર આ લાકડી માટેજ લડતા હોવા જોઈએ, કદાચ લાકડી માટે લડતા હોયતો. લાકડીમાં કાંઈપણ ગુપ્ત રહસ્ય હોવું જ જોઈએ, નહીતો નજીવી વસ્તુ માટે લઢવાનું કારણ શું ? આ પ્રમાણે વિચાર કરતો રોગીષ્ટ લગડો લાકડીને ચારે બાજુ ફેરવવા લાગ્યો. પછી મુંઝ ઉપર હાથ રાખી, જોરથી મુંઝને હલાવી તો, મુંઝ ફચ્ચી જણાઈ, એટલે ઉત્સાહમાં આવી જઈ, મુંઝને લાકડીથી જુદી પાડી, કે, તેમાં એક કાગળ છુપાવી રાખેલો જણાયો, કાગળ હાથમાં લઈ વાચવા માટે ખુલ્લો કર્યો, પરંતુ, અફસોસ કે કાગળ તપ્પન લખાણ વગરનો કાગળ હોવાથી, કાગળના લખાણ તો બેદ રોગીષ્ટ લગડાને ન મળી શક્યો, છતાં નિરાશન-થતા કાગળ પોતાના કબજે કરી સ્ત્રી મલામત જગાએ છુપાવી દીધો, બાદ લાકડીને એક સહીસલામત જગાએ દાટી, ત્યાં પોતાની અમુક છુપી નીશાની કરી આગળ ચાલવા લાગ્યો, પરંતુ વિશેષ આગળ વધતાં પહેલાં રોગીષ્ટ લગડાને ત્યાંજ અટકવું પડ્યું. કારણકે, મંદીરમાં ગયેલા પેલા બે માણસો બહાર નીકળતા જણાયા, હજુ પણ તે બંને જણમાં ગડબડ ચાલી રહી હતી. તે બેઠા રોગીષ્ટ લગડો મુઠમાં હસવા લાગ્યો, તેઓ કોણ છે? ત્યાં કયા જન્ય છે? તેની સાવધ પણે હીલ ચાલ છુપી રીતે જોવા લાગ્યો, મંદીરમાંથી નીકળેલા બે માણસો એ ગામમાં જવા માટે ગયા હાથેના રસ્તો લીધો, અને રસ્તા ઉપર આવી એક ભાડાની ગાડી કરી તેમાં પેલા બંને જણા બેસી ગયા, એટલે ગાડીવાળાના કાનમાં પેલા બંને જણામાંથી એક જણે કંઈક નિશાની આપી, અમુક રથને પહોંચાડવાની સંજ્ઞા કરી કે,

તરતજ ગાડીવાળાએ ગાડી દોડાવી મૂકી, તેઓની ગાડી ત્યાંથી પસાર થઈ કે, તરતજ રોગીજી લંગડાએ પણ ગાડી ભાડે કરી, આગળ ગએલી ગાડીની પુંક પકડવા ગાડીવાળાને લલામણુ કરી આગળ ચાલતી ગાડી કેટલાક રસ્તા વટાવી એક લયંકર ગલી આગળ આવી ઉભી રહી કે, તરતજ તેમાંથી બંને જણાનીએ ઉતરી, ગાડીવાળાને પૈસા ચુકાવી, તે લયંકર ગલીમાં પેદા, બીજી બાલુ ગાડીવાળો પોતાની ગાડી ત્યાંથી હંડારી ગયો, કે તરત તે જગાએ રોગીજી લંગડાની ગાઠી આવી ઉભી રહી, રોગીજી લંગડાએ દુરથી પેદા બે જણાને લયંકર ગલીમાં પેસતા જોયા, એટલે રોગીજી લંગડાએ ગાડીવાળાને કહ્યું કે પેદા બે શખ્સો કયા ઘરમાં પ્રવેશ કરે છે, ત્યાં તે ઘરનો નંબર શું છે, તે તપાસ કરી જલ્દીથી આવ, તારી મહેનતનું ફળ તને જરૂર મળશે, ગાડીવાળો આશાએ આશાએ એકા માણસની પછવાડે લયંકર ગલીમાં પેદા, તો, પેદા બંને જણાને એક મોટા આલીશાન મકાનમાં પેસતા જોયા, એટલે ત્યાં જઈ ઘરની નીશાની બરાબર ધ્યાનમાં રાખી, ઘરનો નંબર એક ડગળ ઉપર લખી તરતજ પાછો ફર્યો, ને પોતાની ગાડીમાં બેઠેલો બીજારીને આપતાં બોલ્યો કે તે ભાઈ, જે ઘરમાં તેઓ પેદા છે, તે ઘર એક જુગાર ખેલવાના અખાડા જેવું છે, અને તે ઘરનો નંબર (૩૩૩) છે. એમ કહી ઘરના નંબરનો ઉતારેલો ડગળ રોગીજી લંગડાના હાથમાં મુક્યો, એટલે રોગીજીલંગડાએ તે ઘરનો નંબર વાંચી સહીસલામત જગાએ છુપાવી દીધો, પછી બોલ્યોકે, હવે મને ત્યાંથી ખેસાડ્યો, ત્યાં આગળ લઈ જઈ ઉતારી મુકજે. ગાડીવાળાએ ચુરપાટ ગાડી હાંકી મુકી, અને પ્રથમ જગાએ લાવી રોગીજી લંગડાને કહ્યુંકે, આ તમારી પ્રથમની જગા, એટલે રોગીજી લંગડા નીચે

ઉતરી પોતાની ઝોળીમાંથી પાંચ રૂપિયા ગાડીવાળાને આપ્યા, એટલે ગાડીવાળો ખુશ થઈ ખોલ્યો કે; ભાઈ તમારે કોઈ દીવસ ગાડીની જરૂર પડેતો આ જગાએ આવી પુછજો કે; પાગલ ખાન ક્યાં રહે છે. એટલે કોઈપણ બતાવશે, તેના જવામાં રોગીષ્ટ લગડા એ ડોકું ધુણાવી કહ્યું કે; બહુ સારું ! એટલી સજ્જા કરી ત્યાંથી રવાના થઈ ગયો, લગભગ દશેક વાગ્યાનો સુમાર થયો હતો, દુકાનદાર શેઠીયાઓ મોઢામાં તંબોળ આવતા, અમીની પીચકારીઓ રૂસ્તા પર ફેંકતા, પોતાની દુકાન પ્રતિગમન કરતાં હતાં ઓશીસરો, કોઈ ગાડીમાં તો કોઈ સાઈકલ પર દોડધામ કરી રહ્યા હતા, આ વખતે (એ) વોડમાં આવેલા પોલીસ્ટેશન પર ઓશીસની અંદર ના ભાગમાં કલકત્તાના પ્રખ્યાત ડીટેક્ટીવ, મી, મુંકુદ રાય પોતાની સેક્રેટ સર્વિસના બે, ચાર, અમલદાર સાથે ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર રાયની તારીફ કરી રહ્યા હતા, એવામાં બહારની બાજુમાં કોલાહલ સંભળાયો, જેથી, ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાય ઉઠીને બહાર આવ્યા, તો એક સોળ વર્ષની સ્વરૂપવાન સુંદરી હાથમાં વિણા લઈ સંગીત ગઈ રહી હતી. તેથીજ ત્યાં ભરાયેલી પુષ્કળ માણસોની ગીરદીથી કોલાહલ સંભળાતો હતો, એવામાં ગીરદીની એક બાજુપર કોઈ બે બદમાસોને આપસ, આપસમાં છુપી સલાહ કરતા, ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાયે જોયા, પરંતુ ” તેમને જોવાને ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાયને પુરતો ટાઈમ મળે, ત્યાર પહેલાં તો તે બંને બદમાસો ઉપર પછવાડેથી કોઈએ લાકડીનો સખત પ્રહાર કર્યો, ફટકો ધણોજ જોરમાં હોવાથી ફટકો ખાનાર બંને બદમાસો જમીન દોસ થઈ ગયા, એટલે એક રોગીષ્ટ એક પગે લંગડો ચાલતો ભિખારી પડેલા બંને બદમાસોની છાતી ઉપર ચઢી બેઠો, અને હસતાં, હસતાં. બદમાસોના ખીસામાંથી ઝડતી લેતાં મળી આવેલા કાગળને પોતાના

ખીસામાં ધીમે રહીને સેરવી દીધો, આ બધો બનાવ એક યજમાન
મવા પામ્યો હતો, વાંચક; તમે આ લંગડાને વારંવાર નિહાળેલો
હોવાથી તેનું વર્ણન આપવું, એ નકામો વખત ગાળવા જોવું છે.

આ બનેલી વિચીત્ર ઘટનાનું રેટ ચક્ર ડીટેક્ટીવ મુંકુંદરાય ક્યાર
ના એ ઉભા, ઉભા, બારીકાઈથી જોઈ રહ્યા હતા. તેમને આ
વિચીત્ર ઘટનાએ સંજ્ઞા અસર કરી હતી, આ બનાવ કેવી રીતે
બનવા પામ્યો. પૈલા રોગીષ્ઠ લંગડાએ બંને જણને ફટકો સા સાડ
માર્યો; તેઓના ખીસામાંથી શાની ચોરી કરી, આવા અનેક તરંગોએ
મુંકુંદરાય ના બાહોશ મગજમાં રમખાણ જગાવી મુક્યું, પોતાને કોઈ
પણ જાતની સમજ ન પડવાથી, તરતજ એ પોલીસને લઈ. ત્યાં
રોગીષ્ઠ લંગડો ઉભો હતો, ત્યાં આગળ આવી, જમીન પર પડેલા
બંને બદમાસોને ઉભા કરી પોલીસ ને સ્વાધીન કર્યા, અને રોગીષ્ઠ
લંગડાને સાથે લઈ ડીટેક્ટીવ મુંકુંદરાય પોતાની ઓશીસમાં આવ્યા,
ડીટેક્ટીવ, મુંકુંદરાયની સાથે એક બીજારીતે આવેલા જોઈ, ઓશીસ
માં બેઠેલા અમલદારો મુંકુંદરાયને પુછવા લાગ્યા કે ? ?

અમલ—સાહેબ ? આ મુંવાલી કોણ છે ? ત્યાં તેને ક્યાંથી પકડી
લાવ્યા.

મુંકુંદ—આ મુંવાલી ધણો ભેદી માલમ પડે છે, તેની વર્તણૂક ત્યાં
વિચીત્ર વેશથી તે કોઈ બદમાસોનો ગુપ્ત જાસુસ હોય તેમ
જણાય છે. પરંતુ ” હમણાજ હું તેની બરાબર ખબર લઈ
છું. એમ કહી રોગીષ્ઠ લંગડા તરફ પોતાનું મોં ફેરવી ગંભીર

અવાજો બોલ્યા કે” અલ્યા લંગડા પેલા ઉબેલા વટેમાર્ગી ઉપર પ્રહાર શ્વ સાડ કર્યો ? તમા તેના ખીસાની ઝડતી લઈ તેં જાની ચોરી કરી ?

એવો એ માથાં રાખનાર તું કોણ મુવો છે ?

એ સર્વ ખીના સત્ય જણાવ જે, અમારાથી કાંઈ પણ છુપા-
વાની કોશીય કરી તો, મુવો સમજજો.

એટલું બોલી ડીટેક્ટીવ મુંકદરાય, રોગીષ્ટ લંગડાના ચહેરા ઉપર ચતા ફેરફાર નિહાળવા તેના ચહેરાનું બારીકાઈથી અવલોકન કરવા લાગ્યો.

રો. લંગડો—એલરમ્, વેલ, મી. કલકત્તાના બાહોશ અને સુપ્ર-
સિદ્ધ મુંકદરાય ડીટેક્ટીવ સાહેબ” તમારા સવાનોના જવાબ આપવા આ સેવકને હમણું ખીલકુલ કુરસદ ન હોવાથી હું આપના ઉત્સાહી ભરેલા શબ્દોને પાછા ખેંચી લેવાની અરજ કરું છું, કદાચ, મારા બોલવામાં આપને અવિવેક લાગતો હોય, તો તેને માટે આપની ત્યા આ બેઠેલા સેક્રેટ સર્વિસના બાહોશ અમલદારોની ઉદારદીને ક્ષમા ચાહું છું.

એટલું બોલી રોગીષ્ટ લંગડો ખડખડાટ હસી પડ્યો, તેના હસવાના ગંભીર અવાજથી બેઠેલા સર્વ અમલદારો, એટલુંજ નહીં પરંતુ ડીટેક્ટીવ મુંકદરાય પણ જરાવારને માટે કંપી ઉઠ્યા.

પ્રકરણ ૪ થું

રોગીષ્ટ લંગડા કોણ ?

મુંકુદરાય ડીટેક્ટીવે ધણીજ બારીકાઈથી રોગીષ્ટ લંગડાના ચહેરાની ચીકીતસા કરી, પરંતુ” મંદ હાસ્યના ચિન્હ સિવાય બીજું એક પણ ચિન્હ છેવટ સુધી તેના ચહેરા ઉપર ન જણાયું છેવટે, તેનાથી કંટાળી ગુસ્સાના આવેશમાં બાવી જઈ મુંકુદરાય બોલ્યા કે ”

મુંકુદ—મદમાસ ? બાવી રીતે પોલીસ અમલદારને ઠગી, તું તારો બચાવ કરવા માગે છે ? કેમ ?

પરંતુ” આ ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાયના હાથમાંથી નાસી છુટવું એ ધણું જોખમ લેરેલું છે.

રોગ લંગડા—ડીટેક્ટીવ સાહેબ ? નહાસી જવાનો વિચાર મારા પાણીદાર જગરમાં નથી, તેની સાથે ભય વસ્તુ શું છે ? તેપણ હું સમજતો નથી.

મુંકુદરાય” તેની વીચીત્ર ભેદ લેરેલી વાતો સાંભળી ધણીજ ખીજવાઈ ગયો, અને ખીસામાંથી રીવોલ્વર કાઢી, રોગીષ્ટ ભિખારીની સામે તાકતાં બોલ્યા કે : ”

મુંકુદ—મદમાસ :” જો મારા કહેવા મુજબ નહીં વર્તીસ તો, યાદ રાખકે, આ રીવોલ્વરથી હું તને ફુનિઆમાં હસો, નહતો, કરી મૂરીશ.

ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાયને ગુસ્સામાં આવી મથેલા જોઈ ત્યાં ખીસામાંથી એક મ રીવોલ્વર કાઢી પોતાના પ્રત્યે તાકતી દેખાતી રોગીષ્ટ લંગડા ખડખડાટ હસી પડ્યો.

૧૦ લિંગડો—મારા માનવંતા ડીટેક્ટીવસાહેબ” આવી ખોટી ધ-
મખાથી હું કદી ખહીતો નથી. કદાચ ખહીતાં રહીએ તો, આવાં
સાહસ ભરેલાં કાર્યો અમારાથી ન, જ થાય, તમે સમજો છોકે”
હું રીવોલ્વર બતાવીશ, એટલે આ રોગીષ્ટ લંગડો ડરી જશે,
પરંતુ” ડીટેક્ટીવ સાહેબ ! તમારૂં ધારવું ધણુંજ ભૂલ ભરેલું છે.
આ રોગીષ્ટ લંગડો કાચા ગુસ્સો ચેલો નથી કે, પોતાની જીલ્લો
પોતેજ ભોગ થવાને સંભવ આવવાદે. આ રોગીષ્ટ લંગડો દરેક
કાર્ય સાધવાન પણેજ કરે છે. મુંકુદરાય” તમારી પાસે એક
રીવોલ્વર છે, તો જીઓ ? મારી પાસે બે રીવોલ્વર છે. એમ
કહી તરતજ પોતાની ઝાળીમાંથી બે રીવોલ્વર બહાર કાઢી,
ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાય તરફ તાકીને બાંહેધો” ચાલો મહાશયો આ
મારી મોતજેવી બે, નાળીકાને આધીન થઈ, તમારા સર્વના
હાથ ઉચા કરો, નહીતો, નાળીકાનો ઘોડો દયાવતાં તમારા
મનની મુરદો મનમાંજ રહી જશે, મુંકુદરાય” રોગીષ્ટ લંગડાનું
સાહસીક પ્રક્રમ જોઈ, સમય મુચકતા વાપરી, પોતાસહીત
સર્વ અમલદારોએ પોતપોતાના હાથ ઉચા કર્યા, તે વખતે,
ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાય, ત્યાં સર્વ અમલદારો પાસેથી બધી રીવોલ્વર
ખુંચાવી પોતાના સ્વાધીનમાં લીધી ? કે તરતજ રોગીષ્ટ
લંગડાએ બાયંડર હાથ્ય કર્યું.

પોતાના કરતાં, બાહોશી ત્યાં સાહસીકમાં વધી ગયેલા રોગીષ્ટ
લંગડાને જોઈને ડીટેક્ટીવ, મુંકુદરાય બણાજ ઉડા વિચારમાં ઉતરી
અડ્યો, સાથે બેઠેલા અમલદારો તો મીણનાં પુંતળાની માફક ત્યાંને
સ્નાંજ હરી ગયાં, અને વિચારવા લાગ્યા કે” આ બધું શું બને છે ?
તેની મુદ્દલ સમજ પડતી નથી. સર્વ અમલદારોના ચહેરાપર ચત્ત

ફેરફારથી રોગીષ્ટ લંગડો, તેઓના રક્ષકમાં ચાલતો વિચિત્ર રમખાણો ને તરત સમજી ગયો, તરતજ, પોતાનું ઊંચા રહેવાનું સ્થાન છોડી, ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાય પાસે આવ્યો, અને મુંકુદરાયના ખભા ઉપર પોતાનો હસ્ત મૂકી, બોલ્યો કે” ડીટેક્ટીવ સાહેબ ? જોડલો વિચાર મારે માટે ચલાવો છો, તેટલોજ ઉંડો વિચાર કદી થઈ મથેલા ખુન સંબંધી ચલાવો તો, હું આશા રાખુ છું, કે ખુનીને જલ્દીથી પકડવા તમે લાગ્યશાળી થાઓ.

ખૂનની વાત રોગીષ્ટ લંગડાના મુખથી સાંભળી.

મુંકુદરાય, એકદમ, ચમક્યા, રોગીષ્ટ લંગડાના ચહેરા તરફ જીણીનજર કરી, પરંતુ, અફસોસ ?

કે રોગીષ્ટ લંગડાના હસમુખા ચહેરા સિવાય કોઈપણ જાતની ખૂન, વિશેની અસર જણાઈ નહી.

તરતજ પાછા મુંકુદરાય” ઉડા વિચારમાં ઉતરી પડ્યા, અને બળકડા કે, રોગીષ્ટ લંગડાને ખુનસાથે શો, સંબંધ હશે ?

આવા વિચિત્ર વિચારો ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાયનું બાહોશ બેજી શુભાવી દીધું, પોતાના વિચિત્ર શબ્દો એ બધીજ જોરદાર અસર કરેલી હોવાથી, ત્યાં મુંકુદરાય, ત્યાં સર્વ અમલદારોને નિરાશ થઈ ગયેલા જોઈ, રોગીષ્ટ લંગડો, હસતો, હસતો, મુંકુદરાયને કહેવા લાગ્યો, કે, મારા પરમસ્નેહી, આત્મબુધ, નિરાશાને આધીન ન થાઓ, મારા તરફ તમારી નજર ફેરવો, અને બારીકાઈથી જુઓ કે” હું શાણુ છું” ? તરતજ બીજીપણે ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાય ત્યાં બેઠેલા સર્વ અમલદારો હિલેલા બેઠી રોગીષ્ટ લંગડા તરફ તાકીને જોઈ રહ્યા.

બસ, વાંચક, બરાબર નિરખી લે કે, બહાદુર રોગીષ્ટ લંગડો કોણ હતો, તરતજ પોતાના માથાના બનાવટી વાળ ત્યાં મુંઝે ધ્રુવી

નાખી ચહેરો કપડાવટી સાથે કરી નાખ્યો, કે, તરતજ ચહેરો તેના
 જોડા સ્વરૂપ પર આવી ઉભો રહ્યો, રોગીબટ લંગડાનો રપટ સહેરો
 બેતાંજ, ડીટેક્ટીવ મુંકુદરાય” હર્ષના આવેશમાં આવી જઇ, ગર્જના
 કરી બોલ્યા કે’ કોણ? મારા પરમ સ્નેહી બહાદુર ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રરાય?
 જાણ છે, નરેન્દ્રરાય, તમારી અમાગ બુદ્ધિ, ત્યાં સાહસ બધાં વાદ
 વીવાદને, આટલું બોલી બંને બાહોશ ડીટેક્ટીવો હર્ષથી ભેટ્યા, આ
 સમયે મુંકુદરાય તથા બેઠેલા સર્વ અમલદારોના હૃદય ફેટલાં બધાં
 હર્ષીત થયાં હશે. ? તેનો ખ્યાલ હું વાંચક બંધુનેજ ખુશીથી સોંપું.
 મુંકુદરાય, નરેન્દ્રરાયને ખુરસીમાં બેઠક આપતાં બોલ્યો કે”

મુંકુદ—નરેન્દ્રરાય ? તમે કલકત્તામાં ફેટલા દીવસથી આવેલા છો ?
 નરેન્દ્ર—ફક્ત બેજ દિવસથી.

મુંકુદ—તમે એકલાજ આવ્યા છો કે’ સાથે કોઇ અમલદાર છે.

નરેન્દ્ર—અમલદારો તો કોઇ નથી. પરંતુ’ મારી ફાઇનો છોકરો જે
 મારાથી નાનો ભાઇ થાય છે, તેજ ફક્ત મારી સાથે આવ્યો છે.

મુંકુદ—ત્યારે બે દિવસ સુધી તમે ક્યાં અને કેવી સ્થિતિમાં રહ્યા ?

નરેન્દ્ર—મુંકુદરાય ? પચાન પુર્વક સાંભળો, કારણ મારી વાત ખૂન
 સાથે સંબંધ ધરાવનારી છે, એમ કેહી પોતાની બતી ગએલી
 ખીના અથથી ઇતી સુધી સંભળાવા લાગ્યો, ત્યાર પહેલાં
 ખીસામાંથી પેલી ડાબડી કાઢી તેમાં એક ગોળા માઢામાં મૂકી,
 વાતતી શરૂઆત કરી, પ્રથમ હું અને મારો ભાઇ કનિમ વેશ
 ધારણ કરી ખુન સંબંધી બાતમી મેળવવા જુદા પડી ગયા,
 હું જ્યારે, રેશનની બહાર આવ્યો, ત્યારે એક વૃદ્ધ સ્ત્રીખારી
 મારી નજીક થઇ ને પચાર થયો, તેને મેં શંકા કરી દષ્ટિ
 બેઠો કે ” તરતજ આ રોગીબટ લંગડાના કનિમ વેશમાં તેની

એની પુત્રી આવી પહોં પહોં પેલો વૃક્ષ નદી કીનારે આવી, હાથના આંગળા વતી એક સીડી વગાડી, ખીસામાંથી રૂમરૂમ કાઢી હવામાં હવાઓ કે તરતજ એક હોડી તરતી, તરતી, વૃક્ષની ખસે આવી, વૃક્ષ તેમાં સાવધનતાથી એટો એટલે હોડી બસો હોડી હંકારી ગયો, તેના બધા પછી હું પણ ભાડાની હોડીમાં બેસી તે વૃક્ષની પાછળ ગયો, અને હોડી સામે કિનારે ચોડાકે આંતરે ઉભી રહી, પ્રથમ વૃક્ષે હોડીમાંથી નીચે ઉતરી આવ્યુંની ઝડીઓમાં દોડ્યા માડ્યું, કે તરતજ મેં પણ તે વૃક્ષની પાછળ દોડવાનું શરૂ કર્યું; છેવટે વૃક્ષ એક સફેદ પ-મથર આમળ આવી અટક્યો, અને પથર આવ્યુંહવાવી જમીનમાં ઉતરી ગયો, જમીનમાં વૃક્ષ ઢાઢાકે મયો હતો ? તેવી શંકા આવવાથી હું પણ પેલો પથર હટાવી અંદર ઉતરી ગયો. તો ખબર પડી કે " આ તલેસમ જેવું મકાન છે, એમ વિચાર કરતો હતો, એવુંસામાં દીવાનો પ્રકાશ જણાયો, થોડી વારમાં તો તલેસમ અજેઠ જુતાવળોથી ઉભરાઈ ગયું. અને પાછું, બીજી જખે તો અદ્રશ્ય પણ થઈ ગયું, આવી વીચીત્ર ઘટના જોઈ, હું ધણો તણબળ થઈ ગયો, વળી પાછી તલેસમમાં શાંતી ફેલાઈ રહી, જુતાવળ અદ્રશ્ય થઈ ગઈ હતી, પરંતુ " પેલો વૃક્ષ હજુ સુધી ત્યાં બેસી રહ્યો હતો, પરંતુ " અંધક વિચાર આવતાં વૃક્ષ ઉઠી ઉભો થઈ ગયો, અને જે રસ્તે આવ્યો હતો, તે રસ્તે સહીસલામત પાછો બહાર નીકળી પથર ફાંફી દીધો, વૃક્ષને મથાને લગભગ અઢધેક કલાક વીતી ગયો હતો, જેથી હું સમજ્યો કે તે પેલાના કાળાં કાળાં પ્રવર્ત મંઈ ગયો હતો, તેમ ધારી હું પ્રભુ બહાર નિશ્ચતે નીકળ્યો, અને

જેવો પથ્થર ઢાંકવા બહિષ્કૃત, કે તરતજ પ્રથમથી બહાર ની-
કળેલો વૃધ્ધ મારી ઉપર અચાનક ટુટી પડ્યો, અમારા બંને
વચ્ચે ત્યાં લીપણ મારા મારી થઈ, પરંતુ 'લાગ જોઈ મેં
એવી તો જોરથી વૃધ્ધને ફેટ મારી કે " જોત જોતામાં તે
વૃધ્ધ બેહોશ થઈ જમીન પર ચપડી પડ્યો, કે, તરતજ મારે
માટે વધુ ઊભા રહેવું જોખમ ભરેલું લાગવાથી હું પણ ત્યાંથી
પલાયન કરી ગયો, તેજ રાત્રે મુસાફર ખાનામાં પડી રહી,
ખીજે દીવસે હુમલી નદીમાં સ્નાન કરવા માટે ગયો, તો ત્યાં
બંને બદમાસો આપસમાં તકરાર કરતા મારા જોવામાં આવ્યા,
મને તે બદમાસો ઉપર શક જવાથી તેઓના પર મારી ગળી
દ્રષ્ટિ રાખી, બદમાસો ફરતા ફરતા તમારા પોલીસ સ્ટેશન પર
આવ્યા, મેં લાગ જોઈ બંનેને એકજ ફરદાથી જમીન દોસ કર્યા,
તેના ખીસાની ઝડતી લેતાં, આ એકકારો કાગળ મળી આવ્યો
છે. જે આપણે ને અગાઉ ધણો કીંમતી થઈ પડશે, એમ કહી
કાગળ બતાવી પાછો પોતાના ખીસામાં મુકી દીધો, અને ખી-
સામાંથી પેલી ડાબડી કાઢી, તેમાંથી એક ગોળી મોંમાં મુકતાં,
બોલ્યો કે " બાકીનું તો આપે નજરેજ નિહાળ્યું છે એટલે
કહેવાની કાંઈ જરૂર નથી.

મુંકુંદ—શાબાશ, નરેન્દ્રરાય તમારા સાહસભર્યા પરાક્રમોની વાત સાંભ-
ળી મને ધણોજ હર્ષ થઈ ગયો છે, હ્યો ચાલો હવે ધર તરફ જઈશું.
નરેન્દ્ર—પ્રણીજ ખુશીથી, ચાલો, બંને ડીટેક્ટીવો ઊભા થયા, પેલા
પકડાયેલા બે બદમાસો ઉપર સખત પહેરો રાખવાનું પોલીસને
કહી ધર તરફ જવાને નિકળી પડ્યા.

અકરેણુ (૫) મું.

કવિમ મરતક યાને લય સુચક પત્ર

આજે સવારના નાહી ઘોષ, ડીટેકટીવ નરેન્દ્રરાય ત્યા ડીટેકટીવ મુંકુદરાય આહ પી, સીગારેટના ધુમાડા, કાઢતાં, કાઢતાં, પોતાના મકાનમાં ખૂન સંબંધી સવાલો જવાબ કરી રહ્યા હતા. એવામાં મુંકુદરાય વાતને અટકાવી બોલ્યા કે:

મુંકુદ—નરેન્દ્રરાય ? તમારો નાનો ભાઈ અમૃત તમારાથી જુદો પડી ક્યા ગયો ?

ન૦—(હસતાં) તે પણ આ ખૂન સંબંધી કાય માંજ ગુંથાએલો છે, કોઈ પણ જાતના તાંજ સમાચાર લઈ આજ કાલમાં અહીં આવવોજ જોઈએ, કારણકે મેં આપના ઘરનું પુરેપુરું ચોકસ ઠેકાણું આપેલું છે, પછી તો ઇશ્વર જાણે, કારણ છોકરો ધણોજ વિચીત્ર અને સાહસીક છે, મરતાં સુધી લીધેલા કામને છોડતોજ નથી.

મુંકુદ—ગમે તેવો પણ તમારો શીષ્ય હજી વાકય પૂરું થયું નથી. એટલામાં તો દરવાજો ઉઘડ્યો, ઉઘડતાં, એક તરણ વચનો મજબુત માણસ હાથમાં એક લાકડાની પેટી લઈ, મુંકુદ ત્યા નરેન્દ્ર જ્યાં બેઠા હતા, ત્યાં આગળ આવી સલામ કરી ઉભો રહ્યો, આ વખતે નરેન્દ્ર આવનાર માણસના ચહેરા ઉપર બહીકના ચીન્હ સ્પષ્ટ રીતે જોઈ રહ્યો હતો, અને નરેન્દ્રરાયનું ધારવું પણ ખરૂંજ હતું. કારણકે આવનાર જુવાન ઉતાવળી ગતીએ પોતાનો શ્વાસ શ્વાસ લેતો હતો, તેને ગભરાયેલી સ્થિતીમાં જોતાં મુંકુદરાય બોલ્યો કે ?

મુંદ—કેમ ! રમાકાંત શેઠ ? ગજરાયેલા જણાઓ છે ? આ

તમારા હાથમાં શાની પેટી છે ?

વાચક ? અત્રે આવનાર ગૃહસ્થ કે; જે સ્ત્રીનું પુન થવા પામ્યું છે. તેના ધણી રમાકાંત પોતેજ હતો.

રમા—સાહેબ ? કોઈ બદમાસ મધરાત્રે અમારે ત્યાં આવી આ હાકડાની પેટી તથા ભય સુચક નામનો પત્ર બંને સાથે મૂકી ગયો છે, તેની ભયસુચક ચીટી વાંચી ચારી પ્રકર્તા ધણીજ બગડી ગઈ છે.

નં—રમાકાંત શેઠ ? કંઈ ગજરાવાની જરૂર નથી. સમજ્યો.

રમા—(નરેન્દ્રરાય તરફ જોઈને) ઓહો આપ સાહેબ અત્રે આવી પહોંચ્યાં છે, છેલ્લો શબ્દ કહેવાની સાથે રમાકાંતના ચહેરામાં અજબ ફેરફાર થઈ ગયો. અને તે, નરેન્દ્રરાય, રમાકાંતના દીલમાં મયેલાં હિંમત પાલટના રમખાણોને રહેજમાં સમજી ગયા, અનેમુછોમાં રહેજ હસતાં બોલ્યો કે ?

નં—હવે તમારે ખીજા કોઈથી પણ ગજરાવાની જરૂર નથી. કારણ કે, હું હુંક મુદતમાં તમારા પુનિને પકડી આપીશ પરંતુ તમે ગફલત ન ખાતા સાવધ રહેજો, એટલું બોલી વળી પાછી રમાકાંત ઉપર બારીક નજર ફેંકી તો સમજાયું કે, નરેન્દ્રના છેલ્લા સાવધ રહેવાના શબ્દો એ રમાકાંતના મગજપર સારી અસર કરી હતી. રમાકાંતનો અહેરો આ વખતે ધણોજ ભયસુક પત્રનાબ્જેવેજ થઈ ગયો હતો, આ દાહમની તોંધ માટે નરેન્દ્ર પોતાની સારી લિધાની કાંઈક લખી લીધું. બાદ પેટીને ચારે બાજુથી પેક, કચેલી હોવાથી મુંદંદરાય બોલ્યો કે ?

મુંકુદ--રમાકાન્ત સેઠ" તમે હવે જાઓ, પેટીમાં તમારું રક્ષણની પુણી
તમાસ કરી આપતી કાલે તમને જણાવીશું.

રમાકાન્ત--જાણે સારું ? સાહેબ" કહી એટલુંજ ખોલી નમન કરી,
ચારે તરફ વિચીત્ર ઢાંચે પોતાની આંખો ફેરવી ત્વરાથી બહાર
ચાલ્યો ગયો, આ દેખાવ કહી નરેન્દ્રરાયના સિવાય કોઈના
પણ જાણવામાં આવ્યો નહીં.

રમાકાન્ત સેઠના જવા પછી ડીટકટીવ મુંકુદરાય, રમાકાન્તની
લાવેલી લાકડાની પેટી ખોલવા લાગ્યાં, મુંકુદરાય" ખોલું સાહસ
કરવા તૈયાર થયા છે, તેજોઈ નરેન્દ્રરાયે ડીટકટીવ મુંકુદરાયને
હાથ અટકાવી કહ્યું કે ? જરા સમુર કરો, નહીં તો, ખુનીને
પકડતાં પહેલા ખુનીનો ભોગ આપણેજ થઈ જઈશું.

મુંકુદ--ત્યારે શું આ પેટીમાં કોઈ ચમત્કારીક પ્રયોગ જોડવામાં
આવ્યો છે.

નરેન્દ્ર--મુંકુદરાય' પ્રથમ પેટીની સાથે આવેલો બચસુચક પત્ર આપણે
વાંચી લઈએ, ત્યાર પછી પેટીની ચીકીત્સા કરીએ, એમ કહી
આવેલો બચસુચક પત્ર નરેન્દ્ર વાંચવા લાગ્યો.

બચસુચક પત્ર

સેઠ સાહેબ, રમાકાન્ત

આ ચીકી વાંચી તાબડોળ રૂ. ૧૦૦૦૦] લઈ રાત્રીના ૦ બાર
વાગે હુમલી નદીના કિનારા ઉપર આવજો, યાદ રાખજો કે,
મુંકુદરાય, આ નરેન્દ્રરાયને સાથે લાવશે તો, તમારી, મુંકુદની
તમા નરેન્દ્રની છાંડની સહી સલામત નથી. ખીલુ આ તમને
સોંપી જોવે બચ સુચક ચેતવણી આપવામાં આવી છે. તેની સાથે

તમારી સ્ત્રીનું મસ્તક પેટીમાં પેક કરી તમોને ભેટ મોકલાવ્યું છે બાકીની વિગત રાતના બાર વાગે થશે. હું ત્રણ દીવસ સુધી તમારી રાહ જોઈશ, કે. હુગલી નદીનો કિનારો.

લી. અદ્ભુત

આ બય સુચક પત્ર વાંચી રહ્યા પછી, નરેન્દ્ર વળી પાછી ખીસામાંથી ડાબડી કાઢી ઉઘાડી, તેમાંથી એક ગોળા મોઢામાં મુકી નરેન્દ્ર બોલ્યો કે ? કે મુંકુદરાય આ ચીકીનો પુરતો વિચાર કરી મને જવાબ કાલે આપજો, પરંતુ ઘણીજ બારીકાઈથી પત્રનિ ખીના તપાસવાનિ છે. એમ કહી બયસુચક પત્ર મુંકુદરાયના હાથમાં આપ્યો.

પછી નરેન્દ્રે પેટી પોતાનિ પાસે ખેંચી લીધી, તેને ચારે બાજુ ઉલટ, પાલટથી તપાસ કરી બોલ્યો: " કે.

મુંકુદરાય" જે બયંકર મોઢાવાળા છે. નામો ત્રાસ છુટે તેવાં છે વળી જેને આપણી બાહોશ પોલીસ સાથે બાય સીડવાની છે. તે કાંઈ સાધારણ માણસ નહી હોય ? કદાચ ખાતરી ન થતી હોય તો, હમણાજ તેની ખાતરી કરિ આપું છું. તરત પોતાના ખીસામાંથી રસાયણમાંથી બનાવેલિ દવાની શીશી બહાર કાઢી, તેમાંથી એક આંગળી બોળી જ્યાં શ્વાસોશ્વાસ લેવાની કીયા ચાલે છે, ત્યાં આગળ પોતે લગાવિ ત્યાં, મુંકુદરાય' અને તેમની સ્ત્રી જે અંદરના ભાગમાં બેઠાં, બેઠા, નરેન્દ્રરાયની તારીફ કરી રહ્યા હતા, તેમને પણ આ શીશીમાંથી દવાનાક ઉપર લગાડવા ભલામણ કરી, દવા લગાડી લીધા પછી નરેન્દ્ર બોલ્યો' કે હવે સાવધ થઈ પેટીમાંનું ચમત્કાર રહસ્યનિહાળો, ભાભી ગભરાશે નહિ. તરતજ પેટીનું ઢાંકણું એક મજબુત છરીનિ મદદથી ઉઘાડી નાખ્યું, તે સાથેજ એક અગ્નિનો ભડકો થયો ? અને જોત જોતામાં ડીટકટીવ મુંકુદરાયનુ ઘર ઝેરીઆસ ના ધુમાડાથી ભરાઈ ગયું.

પ્રકરણ ૬ કું

પુન કે મરણ.

વાંચક” અગમ ચેતી નરેન્દ્રની યુક્તિથી ઝેરી ગ્યાસની અસર તણેમાંથી કાઢને પણ થવા ન પામી.

મુંકુંદ—પુનિને આવું સાહસ કરવાનું શું કારણ હશે ?

ન૦—મુંકુંદરાય” તુમે હજી પણ ન સમજી શકયા, આવું સાહસ કરવાથી તમારા તથા મારા જેવા જીવલેણ સજીવો દુનિઆમાં ઝોણ કરવા માટેજ આ ઘટના ઘડવામાં આવી હતી.

પરંતુ” હવે બારીકાઈથી ત્યા અગમ બુદ્ધિથી નિહાળો કે ” આ પેટીમાં રહેલી વસ્તુ શું છે ?

મુંકુંદ—ઓહો ! બાજ રમાકાંત શેઠની સ્ત્રી શુશીલાનું મસ્તક છે ?
પરંતુ” શુશીલાનું પુન કરી મસ્તક અત્રે મોકલવાથી પુનિને શો લાભ ?

ન૦—લાભ તો ખરો જ ” કારણ કે’ પુનિએ મસ્તક અહીં મોકલાવી ધણી જ બુદ્ધિનો ઉપયોગ કરેલો છે. આ વખતની તેની બહાદુરી વખાણવા લાયક છે, જો, આપણી જગ્યાએ અત્યારે કોઈ સાધારણ માણસ હોત, તો, જરૂર ચાપડ ખાઈ જાત, અને પુનિને જીંદગી સુધી શોધી કાઢવાને પ્રયત્નો કરત, તો નિર્થક જાત, એમ કહી નરેન્દ્ર મસ્તકને બહાર કાઢ્યું, અને રસાયણ દવાની શીશી પોતાના ખીસામાંથી કાઢી, તેમાંથી એકજ ટીપું માથાના તાળવાના ભાગ ઉપર મુક્યું, કે’ તરતજ. ઝણઝણ, કરીને ઝણઝણી વાળ જેવી ઝીણી ફાટ

પડી, એટલે નરેન્દ્રે મુંકુંદરાયને બહાવી બોલ્યો કે " મુંકુંદરાય
આ શું દેખાય છે ?

મુંકું—તે વાળ જેવી ઝીણી ફાડ દેખાય છે.

નરેન્દ્ર—તે ઉપરથી તમે શું અનુમાન બાંધો છો ?

મુંકું—શુશીલાનું ખુન થવા પામ્યું નથી.

નરેન્દ્ર—ત્યારે તેણી જીવતી હશે ?

મુંકું—જીવતી હોવીજ નોંધાયે.

નરેન્દ્ર—મુંકુંદરાય " તમે બાહોશ અને બુદ્ધિમંત હોવા છતાં, કેમ
ભુલો છો ?

મુંકું—ત્યારે શું ? તેણીનું ખુન નથી થયું ?

નરેન્દ્ર—ના, ખુન નથી થયું" પરંતુ" મરણ પામી છે.

મુંકું—તમારો જવાબ ધણેજ વિચિત્ર છે, ખુન તથા મરણમાં શો
મતભેદ છે.

નરેન્દ્ર—કોઈને બળાત્કારથી મારી નાંખવામાં આવે, અગર કોઈપણ
હથીયારની કામ લેવામાં આવે; તે જ તેને ખુન થયેલું કહી
શકાય છે, પરંતુ" છ મહીનાથી દવા ખવડાવી શરીર ગળા
જવાથી મરણ નીપજે, યા, કોઈ દવા સુધાડી જળ પતન કરી
દેવામાં આવે, યા કોઈને ઉંચી જગાએથી ધક્કો મારી ફેંકી
દેવામાં આવે, તે તે ખુન નહી, પરંતુ" વિશ્વાસવાતથી નીપજેલું
મરણ કહેવાય છે, અને તેથી જ રીતે શુશીલાનું પણ મરણ
નીપજેલું છે, માટે આપણે તે વિશ્વાસવાતક ખુનીનેજ પકડવો
નોંધાયે, જેટલી સજા ખુન કરનાર ખુનીને થાય છે, તેટલી જ
સજા વિશ્વાસવાતક ખુનીને થાય છે, અથવા ખુની કરતાં

વિવાહમાત્ર જુનીએ જુનો પહેલા નંદરાયે જ મણાય છે,
તેથી કરીને ચાલુ જમનામાં એવા મરણને પણ ખુબ તરીકે
માનવામાં આવે છે.

મુઠ—ધન્ય છે, નરેન્દ્રરાય” તમારી શુદ્ધ અમામ કાર્ય કરી રહી છે.
પરંતુ” શુશીલાની પણ મરણ જેવી દશા થઇ છે, તે આપે
શા ઉપરથી જાણ્યું ?

નંદ—તપાસ કરો તો ખુલ્લુ જ દેખાય છે, કે તેણી દાગીના પહેરી,
નદી ઉપર ન્હાવાને મંદ હતી. અને ખુન શવાનું મુળ કારણ
રૂપ દાગીનાજ હતો, જેથી તે નિર્દોષ બાઈનું ખુન થવા પામ્યું,
મુંકુંદરાય” નરેન્દ્રના સંતોષકારક જવાબો સાંભળી મનમાં તેની
ધણી પ્રસંશા કરવા લાગ્યો, કે હજુ સુધા માત્ર ભૂમિ ઉપર
આવા કેસો પકડનાર બહાદુર ડીકડીવ પડ્યા છે.

મુઠ—ત્યારે ખુનીએ આ શુશીલાનું કનિષ્ઠ મસ્તક મોકલ્યું શા માટે,

નંદ—પોલીસને ઉધે રસ્તે ચઢાવવા માટે, પોતાની સલામતી માટે,
પોલીસને પોતાનો શીકાર બતાવવા માટે, સમજ્યા,

મુઠ—પરંતુ આપણે તેની પુરેપુરી બાતમી તો મેળવવી જોઈએ કે;
તેણી જીવતી છે કે, મરણ પામી છે.

નંદ—હા ? જરૂર તપાસ કરવી જોઈએ, પરંતુ ” તે બાઈનો ફોટો
તમારી પાસે છે કે ?

મુઠ—હા, તે બાઈનો ફોટો તેના ધણી સમાજાને અને આપેલો છે,
એટલું બોલી, ખીસ્તાબાઈની ફોટો કાઢી નરેન્દ્રરાયના ન્હાવામાં
આપ્યો, આપણે મુંકુંદરાય ચલાવ્યો, અને તેણે ઉમર મુમ્તી
જગડતા કંઈ બતાવ્યો, જે પાસે બોલ્યા મુંકુંદરાય સાંભ-
ળવામાં આવ્યું નહીં.

ન૦—હીડ છે, મુંકુંદરાય” આજે રાત્રે આપણે અદ્ભુત અખોડામાં જવાનું છે, માટે તૈયાર થઈ રહેજો.

મું૦—કેટલા વાગે

ન૦—રાતના નવ વાગે

મું૦—નરેન્દ્રરાય ! તે અદ્ભુત અખોડો ઘણોજ ભયંકર છે, ત્યાંથી સહીસલામત પાછા ઘર તરફ ફરીશું કે કેમ ? તેનો મને વિચાર થાય છે.

ન૦—મુંકુંદરાય ” તે અદ્ભુત અખોડો ભયંકર હશે, તો પણ આપણે ગયા વગર છુટકોજ નથી. કારણ કે; આપણે રાત દીવસ મોત સાથે હંમેશાં કુરતી કરવાની નસિબમાં વિધાતાએ લખેલી છે.

મું૦—પરંતુ” નરેન્દ્રરાય ! અદ્ભુત એક કલકત્તાનો ભયંકર ડાકુ છે.

ન૦—તેથી શું ? તમને તે ડાકુનો ડર લાગે છે ?

મું૦—શું ? ડર અને તે અદ્ભુત ડાકુનો આ મુંકુંદરાય ડીટેક્ટીવને નહી, નરેન્દ્રરાય, સ્વપ્ને પણ નહિ.

ન૦—તો. પછી આપણે પણ તે ભયંકર ડાકુની ખોડમાં જ જવાનું છે, આખો મીઝી મોતના મુખમાં કુદકો મારી ઝંપલાવવાનું છે, કેમ ? તમારાથી સાહસ થઈ શકશે ?

મું૦—ઘણીજ ખુશીથી હું આપની સાથે તે ભયંકર ડાકુના અખોડામાં જરૂરી આવીશ, કદાચ જરૂર હશે, તો મદદ માટે થોડા ઘણા માણસોને પણ સાથે લઈ લઈશ,

ન૦—નહિ ? માણસો સાથે રાખવાથી નાહકના આક્રમક ફસાઈ જઈશું. એવા ભયંકર સ્થળમાં તો આપણે જાને જણાને વેશ બદલી એકલાને જવું ડહાપણ ભરેલું છે.

એવાં માં મુંડું દસે પોતાની સ્ત્રી મંગળા પ્રત્યે બોલ્યા કે.
 મુંડું—અમારા ગયા પછી તારે પણ અત્રે સાવધપણે રહેવાનું છે,
 તારા રક્ષણ માટે મેં જે માણસને લલામણ કરી છે,
 તેઓ હવે આવતાજ હશે. તેઓના આવતા સુધી નરેન્દ્રાય
 તથા મારા માટે થોડું બટોકાનું શાક તથા થોડી પુરી જલ્દી-
 થી બનાવી લે.

નંદી, નંદી, મંગળા ભાભી મારા માટે તમારે તરફી લેવાનું
 કંઈ જરૂર નથી. તેમ મને અત્યારે રૂચી પણ નથી. કારણ
 કે આજનો દીવસ ચીકીત્સામાં જવાથી કોઈપણ વ્યતની મહે-
 નત પડી નથી. તેથી જૂખ લાગી નથી. મંગળા હસમુખે
 ચહેરા રાખીને બોલી.

મંગળા—હશે, નરેન્દ્રભાઈ ? તમે અમારે ત્યાં ફરી ફરીને ક્યારે
 આવવાના છો ? અને અમને તરફી પડશે તો પણ અમે
 કદાચ તમારે ત્યાં અમદાવાદ આવીશું, તો મારી દેરાણીને
 અમારે માટે તરફી નહીં આપીયે, એટલોઐરાંના સ્વભાવ મુજબ
 નરેન્દ્રરાયની મીઠી મસ્કરી કરી મંગળા હસતી હસતી ત્યાંથી
 રસોડામાં ચાલી ગઈ અને રસોડા બનાવવાના કાર્યમાં પ્રવર્ત
 થઈ ગઈ.

મંગળાના શબ્દથી નરેન્દ્ર હસતો, હસતો, સીંગારેટના ધુમાડા
 કાઢતો, ખીસ્સામાંથી ધડીયાલ કાઢી ટાઇમ જોતાં બોલ્યો કે” મુંડું-
 રાય સાત વાગ્યા છે. ફક્ત જે કસાક આપણે જવા માટે બાકી રહ્યા
 છે. હાં પણ મુંડુંદરાય આજે આપણે આખો દીવસ ઠીક ચીકી-
 ત્સામાં કાઢ્યો.

મું—હા, ચિકીત્સા કરવાથી અને ધાર્મિક નવો અનુભવ થયો ખરો એવામાં મંગળાએ આવી બે રકાળી પુરીની તથા બે, દુધના પ્યાલા અને વાડકીમાં બટાકાનું શાક, તથા પાપડ ટેબલ ઉપર લાવી મુક્યું, અને મંગળા ત્યાંથી રસોડા તરફ પાછી ચાલી ગઈ, મંગળાના જવા પછી મુંકુંદરાય બોલ્યા કે " નરેન્દ્ર ચાલો જલ્દીથી નારતો કરી લઈએ, કારણ " આપણને હવે વિશેષ ટાઇમ નથી.

૧૦—તો, ચાલો, બંને ડીટેક્ટીવો એ પેટને બેઇટો દે-સાફ આપી, હાથ મોઢું ધોઈ, સીગારેટના ધુમાડા કાઢતા બોલાવેલા અમલદારોની આતુરતાથી રાહ બેવા લાગ્યા, એવામાં દરવાજો ઉઘડ્યો, ઉઘડતાં જ બે મજબુત બાંધાના કદાવર પોલીસ અમલદારો હથિયાર બંધ, ડીટેક્ટીવ મુંકુંદરાયના મુકરર બોલાવેલા ટાઇમે આવી બંને ડીટેક્ટીવોએ સલામ ભરી ઉભા રહ્યા, એટલે નરેન્દરાયે અમલદારોને સાવધ રહેવા છુપી ચેત્તી કરી, ધરતી બહારનીકળી પડ્યા, કે તરત જ ડીટેક્ટીવ મુંકુંદરાયના ઘર પર અમલદારો સાવધ થયા.

પ્રકરણ ૭ મું.

મોતના મુખમાં બંને ડીટકટીવો.

રાત્રીના અગિયાર વાગ્યાનો સુમાર થયો હતો. ઘોર અંધકાર-મય રાત્રીએ પોતાનું ભયંકર સ્વરૂપ ધારણ કરી, છુપા પડદામાં કાળા કરતુકો કરનારા નિશાચર પ્રાણીઓને મદદ આપી રહી હતી. હુમલી નદીનો કિનારો પાણીના મંદમંદ અવાજથી ઢાંચી છાતી વાળાને કંપાયમાન કરતો હતો, છતાં આવી ઘોર રાત્રીએ શુન્યકારમય જ-આતા હુમલી નદીના કિનારા પર કોઈ રાજવંશી જેવા દેખાતા, બે; પુરૂષો આપસમાં છુપી મસલત ચલાવી રહ્યા હતા; તેઓની છુપી મસલત એટલી બધી મંદગતીએ થતી હતી. કે, પાસે ઉભેલી કોઈ વ્યક્તિના સાંભળવામાં પણ આવી શકે નહીં. એટલામાં એક હોડી આવી ઉભેલા પુરૂષો આગળ ઉભી રહી. તરતજ બંને પુરૂષો આવેલી હોડીમાં બેસી, અડધા કલાકમાં સામેના કિનારા પર ઉતર્યા. અને હોડીવાળાને હોડી ત્યાજ રાખવાનું કહી બાજુની ઝાડીઓમાં ચાલતા થયા. ચોડીકવારમાં બંને પુરૂષો પેલી તલેસમાતી ગુફાના દરવાજા રૂપે પડેલા પથ્થર આગળ આવી અટક્યા, એવામાં ઝાડીઓમાંથી કોઈ પોતાને પુછતું હોય; તે પ્રમાણે બોલ્યું કે ? અભાગી પુરૂષો તમે કાણ છો ? ત્યાં શા નીમીત્તે ત્યાં ઉભા છો ? છતાં પુછેલા પશ્ચાત્ત જવાબ ન આપતાં, બંને પુરૂષોમાંથી એક પુરૂષ પાછો આગળ આવ્યો, અને પથ્થરને દુર કરવા પોતાનો હાથ લંબાવ્યો કે ? તરત પાછો બીજો અવાજ સંભળાયો, કે 'મુખ' પુરૂષો શા સાઈ મોતના મુખમાં હાથે કરીને બાજો છો ? છતાં બંને નિડર પુરૂષો એ બોલનારની પ-રવા નકરત; પથ્થરને દુર ખસેડી મૂક્યો; એટલામાં એક મુઠ્ઠરી દોડતી

હતી ત્યાં આવી, અને ક્રોધ પુર્વક બોલી કે ?? ઉધ્ધત પુરુષો ”
 બોલે વારંવાર સુમના આપ્યા છતાં, પાછા ફરતા નથી, હાથે કરી
 માતના મુખમાં પડવા તૈયાર થઈ ગયા છે ? અપરીચીત સુંદરી ”
 ! ક્રોધ ઘુટત શબ્દો સાંભળી બીજા નંબરનો પુરુષ બોલ્યો કે ??
 વ કન્યા અમેતો શોખીન છીએ વળી દસ, બાર ગામના નગીરદાર છીએ,
 ટે કૃપા કરી અમને તમારા આ સ્થળના માલીક પાસે લઈ જાઓ, આ-
 ની રાત્રી અત્રેજ એશઆરામમાં કાઢવાનો અમારો દ્રઢ નિશ્ચય છે.
 સુંદરી--હીક ” ઇશ્વર ઇચ્છા બળવાન છે. એટલુ બોલી પોતાની

પાછળ પાછળ આવવા અને પુરુષોને સંજ્ઞા કરી, સૌથી આગળ
 સુંદરી ચાલવા લાગી, સુંદરીની પાછળ, પાછળ, પેલા બંને
 પુરુષો ચાલવા લાગ્યા, આ પ્રમાણે ત્રણે જણ સીડી ઉતરવા
 લાગ્યા. સીડી ઉતરી રહ્યા પછી ફેટકીક વાર મુઠી ત્રણે જણને
 ચાલવું પડ્યું, કે તરતજ એક મોટો કિલ્લા જેવો જણાતો
 દરવાજો આવ્યો. સુંદરી ત્યાં ઉભી રહી, અદર જવા માટે બહાર
 ના ભાગમાં ભીંત ઉપર દોરી લટકાવી રાખેલી હતી. તે સુંદરી
 જો બળપુર્વક બેચી જેથી અંદરના ભાગમાં રહેલો ભયંકર અવા-
 જવાજો ભયમુચક ઘંટ વાગ્યો, ભયમુચક ઘંટના અવાજથી અ. ખુ-
 તલેસમ કંપી ઉઠ્યું. એવામાંએક વેંત જેટલીનાની ચીકીતસા બારી
 ઉઘડી, તેમાં મોટી બે અ. ખો પાંચ મીનીટ મુઠી ચમકી રહી, હેવટે
 સવાલ થયો કે ?? કાણ ? તેના જવાબમાં સુંદરીએ કહ્યું કે ??
 મોશીયા મોશીયા શબ્દ કહેતાની સાથેએક ભયંકર અવાજ થયો, તે
 સાથે કીલ્લા જેવા જણાતા બેદરવાજ એકદમ કાણ બહુ કચાં
 અંદર થઈ ગયા, તેની સમજ આવેલા બંને પુરુષોમાંથી એકે ને
 મજ પડી નહીં. સુંદરી આગળ અને બે પુરુષો પાછળ એવી

રીતે દરવાજામાં પેદા કે ? ? તરતજ પેલા અદ્યય અથેલા દર-
વાજા પાછા હતા, તેમ જોડાઈ ગયા, તે વખતે પહેલા નંબર
ના પુરૂષના મુખમાંથી છુપો ઉદ્ભાર નીકળી ગયો કે !! મુંકુંદ
રાય સાવધ રહેજો, નહીતો ક્યું, કારણ, બધું ધુળમાં મેળશે,
આપણે ભજવેલો વેશ કદાચ તે કળી જશે, તો સદાને માટે
આપણે આ ભયંકર સ્થાનમાં સમાધી લેવી પડશે.

બી. પુરૂષ—નરેન્દ્રરાય હું સાવધ છું. તમે મારા તરફની ચિંતા
ખીલકુલ રાખશો નહિ, વાંચક—આ બંને પુરૂષોને તો, તું ઝોળખી
ગયો હશે ? કે તેઓ આપણી વાર્તાના મુખ્ય નાયક ડોક્ટરીવો છે,
જ્યારે મોટો દરવાજો ભયંકર અવાજ સાથે બંધ થઈ ગયો,
કે તરતજ મળખુત ખાંધાના કદાવર અને મોટી આંખો વાળા
ચાર માણસો હાથમાં મશાલો લઈ હાજર થયા, આવેલા
ભયંકર માણસોએ પોતાનું આખું શરીર પગથી તે માથા સુધી,
કાળા, ભુરખાથી ઢાંકેલું હતું. ફક્ત તેઓની ખૂંટી જેવી ભયંકર
મોટી આંખો સિવાય, શરીરનો કોઈપણ ભાગ જણાતો ન
હતો, સુંદરીએ જુત જેવા જણાતા માણસોને ધસારત કરી,
કે, તરતજ બે માણસ મશાલ લઈને આગળ, ત્યાં બે માણસ
મશાલ લઈને પાછળ હિલા રહ્યા બંને બાજુ ના મશાલચી-
ઓની વચમાં, સુંદરી, નરેન્દ્ર ત્યાં મુંકુંદ રાયે શાન્ત પણે
હિલા હતા, સુંદરીએ ખીજી વાર ધસારત કરી, એટલે સર્વે જણ
ચાલવા લાગ્યા, લગભગ થોડે સુધી ચાલ્યા, બાદ એક સાંકડી
નહેર આવી, આ નહેરમાં બેથી ત્રીજે પુરૂષ સાથે આંધી શકે
તેમ નહતું, તેથીજ સુંદરીને નરેન્દ્ર ત્યાં મુંકુંદની આમળ ચાલવાની
દરજ પડી. સાંકડી નહેર ઊઠી, બધા એક મુદ્દા, ચોગાનમાં

આબ્યા, કે ? તરતજ સળગેલી મશાલો આપો આપ ઓલવાઈ ગઈ, એટલે મુંકુંદરાય બોલ્યા કે ?

મુંકુંદ—નરેન્દ્રરાય ?? આ મશાલો એકા એક શાથી ઓલવાઈ ગઈ હશે ? શું ? પવનના સંપાટા ને લીધે ઓલવાઈ ગઈ કે ; તેઓની સ્વછન્દાથી ઓલવાઈ ગઈ,

નરેન્દ્ર—મુંકુંદ રાય ” આશ્ચર્ય થવા જેવું કાંઈ નથી કારણ કે ; આતો ગુપ્ત રહસ્યથી ભરપુર તેલ સ્માતી ગુફા છે, જે સળગતી મશાલો એકા એક સુઝાઈ ગઈ. તે સુઝાવાનું કારણજ ; તેઓની સ્વછન્દાથી બનેલું છે. કારણ કે આ ભયંકર જગામાં કીડી, યા પવનનો સ્થેજ પણ સંચીર થઈ શકે તેમ નથી. તો પછી મશાલો સુઝાઈ જવાનું બીજું શું કારણ હોય ?

મુંકુંદ—તેઓને આવું વિચીત્ર વર્તન કરવાથી શો લાભ હશે !

નરેન્દ્ર—લાભ તો ખરોજ, જે દીવાના પ્રકાશે દરેક મુસાફરો ને લઈ જાય, તો આ તલેસ્માતી ગુફાનું ગુપ્ત રહસ્ય ત્યાં છુપા રરતા-ઓના ભેદ ભરમ ખૂલી જાય, તે કારણથીજ આપણને અંધારામાં ચલાવી લઈ જવાની તે લોકોને ફરજ પડી છે, વહાલા વાંચક !! તને મગજમાં કદપના થતી હશે ? કે, જ્યારે આ બંને ડિટેક્ટિવો ખાનગીમાં વાર્તા લાપ કરે છે, તે શું આજીબાજી ચાલતાં માણસોના સાંભળવામાં નહિ આવતી હોય ? પરંતુ ડિટેક્ટિવોની છુપી સંજ્ઞા સમજીએ લણીજ મુશીકલ છે ? અને ડિટેક્ટિવ લાઈનના માણસોને તેનો પુરતો અનુભવ હોય છે, તેજ મુજબ અત્યારે પણ પોતાનો અરસ-પરસ હાથ ડબાવી બંને ડિટેક્ટિવો છુપી સંજ્ઞાથી વાત કરતા હતા, જેથી કરીને પાસે ચાલનારને તેઓને માટે મુદ્દલ સંકે

શીલ થવાનિ યા લેખમાં જિજ્ઞાસુ લેખ લાવવાનિ ખાસ જરૂર નથી. એટલામાં રસ્તો ખુટયો, ઉપરના ભાગમાં જવા માટે એક લોખંડની સીડી જણાઈ, એટલે એક પછી એક જણે ઉપર ચઢવા માંડ્યું, સીડી ચઢી રહ્યા બાદ કેટલોક રસ્તો કાપી, સર્વ જણ એક ઊંડા ખાડા આગળ આવીને અટક્યા જે, ભયંકર ખાડાના નામે ઓળખાતો હતો, તે ખાડામાં શું રહસ્ય છે તેની કદખના ડિટેક્ટિવોથી ચર્ચ થતી નહી. સુંદરીએ ખાડા આગળ આવી એક ખટન દબાવ્યું, કે તરતજ ખાડા પુરાઈ ગયો. તો, નિચે ઉતરવા માટે એક સીડી જણાઈ, નરેન્દ્ર સીડીની બારીકાઈથી તપાસ કરી મુંકુદરાયના કાનમાં કંછક કહ્યું. એટલે મુંકુદરાય બોલ્યા કે ? ”

મુંકુદ—શું? આ સીડીનું લાકડું આટલા બધા વરસોનું સડી ગયેલું છે ?

ન૦—હા ! તેથીજ સાવધાન પણે ઉતરવાની જરૂર છે, જે જરાએ ગફલત ખાધી, તો સમજ ને કે આપણા સોએ વર્ષો પુરા થશે, થોડીવારમાં સંભાળ પૂર્વક સીડી ઉતરી બધા નીચે આવ્યા, સુંદરીએ ડાબા હાથનો રસ્તો લીધો, લગભગ અડધા કલાક સુધી ! સુંદરીએ આપણા બાહોશ ડિટેક્ટીવોને સીડીની અંદર કસવી, એક દિવાલ આગળ આવી અટકી, આ બધો બચાવ અધોસ્થાન બનશે હતો. આ વખતે સુંદરીએ પોતાના ખિસાની એક વીંચક કાઢી વચસી, જેનો પડધો આખા તલેસમમાં પડ્યો, સીડીના અવાજની સાથે બીજે એક ભયંકર સ્થા, સમ, સમ, કરતો અવાજ થયો, તે સાથેજ બંને દિવાલો કોલેસેડામાં ફાટી ગઈ.

મકરણ ૮ મું.

વિચિત્ર દ્રવ્ય યાને ભયંકર મુર્તી.

વાંચ-આપણે ગયા પ્રકરણમાં બંને ડીટકટીવોને મોતના મુંખ-માં ઝંપલાવતા જોયા છે તેઓ એક તલેસમ દીવાલ આગળ સુંદરી સહીત આવી અટકી ગયા. પરંતુ ખીજી પળે અંધારમય તલેસમ દુર થઇ ગયું. બંને ડીટકટીવો હમણા કોઇ આલીસાન વિલાસ ભુવનમાં ઉભા છે, તેવો ભાસ થયો, આ ભુવનમાં હાંડી, ઝુમર, તકતાઓ, ટેબલ, ખુરશી, કોચ, પલંગ, આદી અનેક શુશોભીત વસ્તુઓ થી સજેલું હતું. આ વખતે ડીટકટીવ નરેન્દ્ર પાછું ફરીને જોયું તો. સુંદરી સિવાય કોઇપણ માણસ પોતાની પાસે હોયલું ન હતું. એટલામાં સુંદરીએ ત્યાં બેસવાની ડીટકટીવોને સંજ્ઞા કરી, વીશેશ વારન ઘોલતા સુંદરી ત્યાંથી અદ્રવ્ય થઇ ગઇ, સુંદરી'ના જવા પછી બંને ડીટકટીવો સુંદરી' એવીંતી ક્યાં અદ્રવ્ય થઇ ગઇ. તેના વિચારમાં પડ્યા. નરેન્દ્ર આ વખતે હંમેશ મુજબ પોતાના ખીસામાંથી દાખડી કાઢી તેમાંથી એક ગોળા પોતાના મુંખમાં મુકતા જોયો.

ન૦—મુંકુંદરાય” આ તલેસમાતી ગુફાની કારીગરી ધણીજ ભયંકર છે.

મુંદ—તમારું કહેલું ખરું છે, આ ભયંકર ગુફાના ગુચવણ કારણ ત્યાં ચમત્કારી રસ્તાઓ જોઇ, લલા લલાના ગાત્રશીથલ થઇ જાય છે.

આવા ભયંકર સ્થાનમાંથી સહી સલામત બહાર નીકળવું. એ કાંઇ ન્હાના છોકરાંના ખેલ ન સમજવા.

કારણકે” જેવી આ તલેસમાતી ગુફા છે, તેવોજ ભયંકર ત્યાં તલેસમાતીક, તેનો માલીક હશે ? એ કાંઇ સારણ નહીં હોય.

ન૦—મુંડરાય' ઇશ્વરપર ભરૂંસો. રાખી, હીંમતથી ફક્ત આપણું કાર્ય સાધવાનું છે. આ સ્થાનમાં આવી, આ સ્થાન વિષે યા આ ભય કર સ્થાનના માલીક વિષે આપણે ચર્ચા ચલાવાની જરૂર નથી. નહીતો, ધરમ કરતાં ધાડ આવવા જેવી આપણી દશા થશે.

મું०—પરંતુ" નરેન્દ્રરાય, પેલી સુંદરી મને ધણીજ બેઠી જણાય છે. આપને તેણીના વીધે કાંઈ શક જાય છે ખરો ?

ન૦—તે સુંદરીની હીલચાલ મહારી નજર બહાર ખીલકુલ નથી. હવે તે રિશયને પડતો મુકી, જે કાર્યની ખાતમી મેળવવાની છે. તે વિષે સાવધ રહી બાહોશીથી મેળવવા ભાગ્ય શાળા નિવડો, એટલું કહી નરેન્દ્ર એકયો તરતજ ખીજ પળે પોતાની તીવ્રનજર ચારે તરફ ફેંકી, ડીટેક્ટીવ મુંડરાયનો હસ્ત દબાવતા બોલ્યો કે ? સાવધાન, એટલામાં એક ભયંકર તોપજેવો અવાજ થયો તે સાથે વિલાસ ભૂવનની સામે આવેલી મોટી દિવાલો મંદગતીએ ફાટતી જણાઇ ડીટેક્ટીવો તે ફાટતી દિવાલો તરફ જોઈ રહ્યા. દિવાલ અડધી ફાટી અડધી ગઇદિવાલમાં પડેલી ફાડમાં આ વખતે એક ભયંકર વ્યક્તિ દાંત કચકચાવતી, ડીટેક્ટીવો સામે મુઠીઓ વાળી બતાવતી હતી, થોડીવારમાં તે ભયંકર વ્યક્તિ અદ્રખ્ય થઇ ગઇ. થોડીવાર પછી ખીજ એક ભયંકર વ્યક્તિ હાથમાં લખેલા એક પાટીઆ સાથે આવી ઉભી રહી. તેણે પંજુ પ્રથમ વ્યક્તિની માફકજ ડીટેક્ટીવો સામે જોઇ દાંતીયાં કર્યા, પછી લખેલું પાટીયું ડીટેક્ટીવોને ચેતવણી આપવા સારૂ તેમની સામે ધરું, ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર, આ બધી વિચીત્ર ઘટના જોઇ અડખડાટ હસી પડ્યો. એટલે મુંડરાય બોલ્યો કે ?

મું—નરેન્દ્રરાય, પેલા પાટીયા પર શું લખેલું છે ?

ન—મુંકુદરાય' કંઈ નહીં. કોતો એ ઘડીની અમત થાય છે.

મું—આવી ભયંકર ઘટના તમને અમત જેવી લાગે છે ?

તમે પણ વિચિત્ર માણસ છો ?

ન—મુંકુદરાય' તમે આવિ અમત કદી જોઈ નહીં હોય. માટે જોઈ
લ્યો અનુભવ કરી લ્યો, તો, આ દુનિયાના ભયંકર ડાકુને
હંફાવવામાં વિજયશાળી થશે.

મું—તમે અત્યારે શું બડબડ કરો છો, તેની મને મુદ્દલ સમજ પડતી નથી. પરંતુ' પેલા પાટીયાપર શું લખેલું છે, તે પ્રથમ
કહો, કારણ કે આપ સર્વ લાપાના ભણુકાર છો. અમર સર્વ
ગુણસંપન્ન કહીયે તો માફી થકે છે.

ન—ઓહો! મુંકુદરાય' વળી પાછો ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર બડબડાટ
હસી પડ્યો.

મું—તમને હસવાનું જોઈ, અત્યારે બારીક સમયે ત્યાં ભયંકર સ્થાન
વિષે ક્યાંથી આવે છે. તમે જેમ, જેમ હસો છો, તેમ તેમ
મને પ્રશ્ન મુંઝવણ પડતી જાય છે.

ન—હાં, હાં, ડીટેક્ટીવ સાહેબ મુંઝાવતી જરૂર નથી. તેમ પાટી-
યા ઉપર એટલું બધું કંઈ ગુપ્ત રહસ્યથી લખેલું નથી.

મું—તો પણ, તમને કહેવામાં શું હરકત છે ?

ન—કંઈ નહિ; સાંભળો તે પાટીયાપર બીજાં ન લાપામાં લખેલું
છે કે. મેલો ભયંકર પ્રાણે માદ રાખજો.

મુ.—વાહરે. નરેન્દ્રરાય” આટલી ન જીવી વાતમાં આટલા બધા ખીસ્સા ? એવામાં તો પેલી પાટીયાવાળા ભયંકર મુર્તી અદ-
બ્ય ક્ષણ ગઈ અને તેની જગ્યાએ આવી ગયેલી મુર્તીઆ કરતાં
વિશેષ ભયંકર મુર્તી આવી ઉભી રહી, આ વખતે ડીટેક્ટીવો
હસવાનું કાર્ય છોડી, ગંભીર ચહેરો રાખી, ખારીકાપથી ઉભે-
લી મુર્તીને જોવા લાગ્યા, નરેન્દ્ર’ વળી પાછો ડીટેક્ટીવ મુકુંદ
રાયનો હાથ નંદ્યાવ્યો, અને બોલ્યો કે.

નં.—મુકુંદરાય” સાવધ થાઓ કારણકે સામે ઉભેલી ભયંકર મુર્તી
પોતાના તરફ આવતી હતી.

પ્રકરણ ૯ મું.

અદ્યુત પુત્રી.

વાંચક, આપણે ગયા પ્રકરણમાં વાંચી ગયા કે; ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર પોતાની તરફ આવતી ભયંકર વ્યક્તિનું ઘણીજ ખારીકાઈથી અવલોકન કરી રહ્યો હતો. ભયંકર વ્યક્તિની વિચીત્ર ચાલ, તથા વિચીત્ર હાવભાવો તે કળી ગયો હતો. એટલેજ તે વખતે, ડીટેક્ટીવ મુંકુંદરાયનો હાથ દબાવતાં બોલ્યો કે, સાવધ થઈ જાઓ, હવે જો ગદ્-લતમાં રહીશું તો, આપણા હૃદયને, તે ભયંકર વ્યક્તિ કળી જશે. એટલામાં ભયંકર વ્યક્તિ મંદહાસ્ય કરતી, ધીમે પગલે, ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર, તથા મુકુંદની પાસે આવી ઉભી રહી.

તેનું શરીર ઘણું મજબુત, તથા બીહામણું જણાતું હતું. તેનો દેખાવ કાચી છાતીવાળાને ભય ઉપજાવે તેવો હતો. તેનો ભયંકર અવાજ માણસોના હૃદયને કંપાવમાન કરી, રૂવાંટા ઉભા કરાવે તેવો હતો. તેણે અત્યારે સ્થામ વસ્ત્રો પરિધાન કરેલાં હતાં, આવો વિચીત્ર પ્રકૃતિવાળો ભયંકર અદ્યુત માણસ, ડીટેક્ટીવોને સંબોધી કહેવા લાગ્યો કે, મહાશયો ? આજે આ ગરિમ સેવકની ઝુપડીની મુલાકાત લેવાનું પ્રયોજન.

ન૦—પ્રયોજન ? માત્ર મોજશોખ માટેજ, તમારી એકાંત સ્થળની મુલાકાત લેવી પડી છે હાં...પરંતુ, આ વિશાળ સ્થાનના માલીક આપજ હશે ?

અદ્યુત, ચારે બાજુ પોતાની પુત્રી જેવી જણાતી આંખે ફેરવતો બોલ્યો કે.

અદ્ભુત—હ...હ...આ વિચિત્ર સ્થાનનો માલીક હું પોને જ છું.

નંદ—અને, આપનું નામ ?

અં—અદ્ભુત ધોસ

નંદ—અદ્ભુત ધોસના વાક્ય પર જરા ચોંટ્યો, પરંતુ, તે વિચારને તરતજ પાછો દબાવી દીધો.

અં—કહો, મહાશયો ? તમારે અત્રે કેવી મોજ માણવી છે ?

મુંદ—અદ્ભુત ધોસ, અમારે એકાદ સુંદરીની સાથે, મોજ માણવાનો વિચાર છે.

અં—(ઠાવકું મે'હું રાખીને) એમ કે ? સુંદરીની સાથે મોજ મળ માણવી છે ?

અદ્ભુત ધોસના વિચિત્ર પ્રશ્નનો ભેદ ડીટકટીવ “ નરેન્દ્ર ” તરતજ ઢળી ગયો, અને મન સાથે વિચાર કરવા લાગ્યો કે, જરૂર આ બદમાસ અમોને ઓળખી ગયો હશે, નહિ તો આવો વિચિત્ર પ્રશ્ન કેરોજ નહી.

મુંદ—હ, હા, અમો એવીજ અભિલાષાએ, તમારા વિલાસ ભુવ નમાં આવ્યા છીએ.

અં—હીક છે, તમારી અભિલાષા અત્રે બરાબર રૂળેલુત થશે, વાર ? કહો કે, તમોને કેવી સુંદરીની દરકાર છે ?

મુંદ—કોઈ નાનુક બાંધાની, સર્વ અંગને શોભાવનારી, નીરખતાં અમોને મોહ ઉપજાવે તેવા, સુંદરીની દરકાર છે.

અં—જરૂર, તમને તમારી ઇચ્છા અનુસાર, તેવી સુંદરી મળશે, કોઈ સ્થળે નહિ મળેલો સંતોષ પણ આ સ્થાનમાંજ મળશે. મુંદની નીર્દોષતા થોડીવારમાં ભયંકર સ્વરૂપ ધારણ કરશે.

તથા અદ્ભુતની ભયંકરતા હમણાં જ કાળો કહેર વર્તાવી મુકશે, એમ ધારી, આગળ ચાલતી વાતને અટકાવવા નરેન્દ્ર, મુંકુંદરાયનો હાથ દબાવ્યો, મુંકુંદરાય નરેન્દ્રની છુપી સંજ્ઞા સમજી ગયો, એટલે આગળ ચાલતી વાતને બંધ કરી.

અદ્ભુત ઘોસે ચારે તરફ પોતાની વિચીત્ર ભયસુચક નજર નાખી, પોતાનો જમણો પગ જમીનપર જોડેથી પછાડ્યો, તે સાથે એક ભયંકર અવાજ થયો. વળી પાછી પેલી દીવાલ ફાટી, તેમાંથી ચાર ભયંકર છુરખાવાળી વ્યક્તિઓ અદ્ભુત ઘોસ પાસે આવી ઉભી રહી. એડલે અદ્ભુત ઘોસે ભયંકર ગર્જના કરી, આવેલી ભયંકર વ્યક્તિઓને હુકમ કર્યો, કે.

અઠ—જાઓ, મેવા, મીઠાઈ, મહુડાની એ તાજી ખાટલી, તથા સીમા-રેટ, વિગેરે જોઈતા સાહિત્યો વડે આવેલા મહેમાનનું. યોગ્યતા પુર્વક સન્માન કરો. ધ્યાન રાખજો મહેમાની કરવામાં જો જરાકં પણ ગાફેલ રહેશે, તો તેની સજા માટે પેલા ભયંકર ખાડાની તમારે મુલાકાત લેવી પડશે. ભયંકર ખાડાનું નામ સાંભળી આવેલી ભયંકર વ્યક્તિઓ પોતાના માલીકને માથું નમાવી ચાલતી થઈ. તેના જવા પછી અદ્ભુત ઘોમ ગર્જના કરતો ભયંકર અવાજ સાથે અદૃશ્ય થયો.

અદ્ભુતના એકાએક ગુમ થઈ જવાથી બંને ડાટિટ્ટીવો ચક્રીત થઈ ગયા, કે, આ તલેસમ, ધણું જ ભેદ ભરેલો, ભરપુર હોવાનું જોઈએ, મુંકુંદરાય તો આ ઘટનાનો વિચાર કરવા ધણા જ ઉંડાણમાં ઉતરી ગયો.

નં—મુંકુંદરાય કંઈ ઉંડાણમાં ઉતરી જવા જોટકો આ વિષય નથી. કારણ કે, ગામ હોય ત્યાં ઢેકવાડો તો જરૂર હોય,

આટે જીલને કાશ્ત્રમાં રાખી. તર્ક રાક્ષિને મનજીત ફળવી,
સવાસો જવાબ કરજો, નહિ તો અપણે પણ અદ્ભુત ધોસના
ભયંકર ખાડાની મુશ્કાત લેવી પડશે.

મુંદ્રા—નરેન્દ્રરાય ? તમારી સંજ્ઞાએ બહુજ વિચીત્ર અને ભય ઉપ-
જાવનારી છે, અદ્ભુત ધોસ સાથે વાત કરતાં, અથવા તેની
વર્તણૂક જોતાં, મને ભયંકર કંપારી છુટે છે, પરંતુ તેમાંથી
કોઈપણ જાતની અસર તમારા ચહેરાપર બીલકુલ જોવામાં
આવતી નથી.

નરેન્દ્ર—મુંદ્રાશય ? અસર જોવામાં આવે, અથવા ડીટેક્ટીવોના હૃદ-
યની ગુપ્ત પ્રેરણાનું રહસ્ય સામે માર્ગસ કળી શકે, તો
ડીટેક્ટીવો ધર્મ કરતાં પહેલાં મૌતને વરતું પડે. માટે સાવધ
રહેવું, એટલામાંતો, ભયંકર અવાજ સાથે અદ્ભુત ધોસ” એક
અુચ્છ્વસરત ઇન્દ્રની અપ્પરા જેવી દેખાતી મોહક સુંદરીની સાથે
જ્યાં આપણા ડીટેક્ટીવો ખેડા દત્તા, ત્યાં આવીને હોમો રહ્યો.
અને ગંભીર અવાજે બોલ્યો કે.

અમુ—મહાશયો ? આ મોહક સુંદરી તમારી સર્વ અભિચ્છાપાઓ
પુર્ણ કરશે.

નરેન્દ્ર આવેલી સુંદરીને મરનાર સ્ત્રીના ફોટા સાથે સરખાવી,
ચીકીત્સા કરી બોલ્યો કે.

નરેન્દ્ર—અદ્ભુત ધોસ ? આ સુંદરી તમારી અભિચ્છા પુર્ણ કરે તે
અમાના માનવસમાં આવતું નથી. પરંતુ ” આથી પણ જો
વિશેષ સ્વરૂપવાન હોમ કોષ્ટ ખાનદાન કુટુંબની હોય, અને
જેની લાજ મર્યાદા હજી સુધી મુશ્કાતવાળી નજાતથી હોય, તેવી

સ્ત્રી અમારી અભિલાષા પુર્ણ કરવા લાવી આપો, તો, તેવી સ્ત્રી અમારી અભિલાષા પુર્ણ કરી શકે, તેની જે ઈર્ષ્ય કહેશે, તે અમે આનાકાની વગર આપી આપને સંતુષ્ટ કરી શું, પૈસા માટે મુજબલને આપના રહ્યમાં સ્થાન ન આપશો, અદ્ભુત—ઠીક છે મહાશયો, હમણાંજ હું તેવી સ્ત્રી આપની પાસે હાજર કરું છું. એમ કહી સુંદરીને સાથે લઈ અદ્રધ્ય થઈ ગયો, અને થોડીજ વારમાં લગભગ ઝોગણીસ વર્ષની ઉમરે પહેંગેલી સ્વરૂપવાન સુંદરી ને લઈને પાછો તેજ જગા પર આવી ઉભો રહ્યો, આવેલી સુંદરી ના નેત્રોમાં પતિવ્રતાની શર્મનો આલસ હોવાથી ત્યા ચોધાર અશ્રુઓ આંખોમાંથી ટપકાવતી નીચું જોઈને ઉભી રહી હતી. નરેન્દ્રે સુંદરી તરફ ચોતાની તીવ્રદષ્ટિ ફેંટી સમજી ગયો. કે ' અદ્ભુત ઘોસનું જરૂર આ સુંદરી ઉપર કોઈપણ જાતનું ત્રાસ દાયક દબાણ હોવું જોઈએ, એટલામાં અદ્ભુત લયંકર ગર્જના કરી, સુંદરી ને સંબોધી કહેવા લાગ્યો કે ?

અદ્ભુત—શુશીલા “ એટલું કહી ડીટકડીવો ના ચહેરા તરફ તીવ્ર દ્રષ્ટિથી જોવા લાગ્યો. શુશીલા ” શબ્દ સાંભળતાં બંને ડીટકડીવો ચોક્યાં કે ?? શુશીલા તો રમાકાન્ત શેઠની સ્ત્રીનું નામ છે ? અને તેણીનું ખુન થયેલ છે, છતાં આ બાઈને શુશીલા શબ્દથી સંબોધે તેનું કારણ શું હશે ? વળી પાછો અદ્ભુત બોલ્યો કે ” આ મહાશયેક ના દીલની તમામ અભિલાષા પુરી કરજો, તન મનથી સેવા કરજો, જે તેમાં જરાક પણ ગાફેલ રહી ત્યા મહાશયોને નિરાશ કર્યા, તો યાદ રાખજો કે ?? તારે પણ પેલા લયંકર ખાડાની મુલાકાત લેવી પડશે, બીજાજ પળે

ડીટેક્ટીવ તરફ મોઢું ફેરવી બોલ્યો કે " હ્યો સાહેબો. હવે
હું રબ્બ લઈશ. આ સ્ત્રી સાથે તમોને, દીલ રહાય તેવી મો-
જમન માણો, એટલું કહી અદ્ભુત ધોસ જોત જોતામાં ત્યાંથી
અદ્રબ્ધ થઈ ગયો, અદ્ભુત ધોસના જવા પછી પેલી ચાર વ્ય-
ક્તિઓ મીઠાઈ મેવા તથા મહુડાની બાટલી લઈ આવી, ટેબલ
પર સર્વ વસ્તુ મુકી ત્યાંથી જોત જોતામાં અદ્રબ્ધ થઈ ગઈ.

પ્રકરણ ૧૦ મું.

ખુનની આલાકી-ડીટેકટીવો કેદ

વાંચક હવે વિલાસ ભુવનમાં ફક્ત બે ડીટેકટીવો તથા આવેલી સુંદરી સિવાય કોઈ પણ ન હતું. સર્વત્ર શાંતી પ્રસરાઈ ગઈ હતી. છેવટે શાંતી નો ભંગ કરતાં ડીટેકટીવ નરેન્દ્ર બોલ્યો કે ?

નરેન્દ્ર—સુંદરી ” ગભરાશો નહીં, આવો અહીં . જોસો, નરેન્દ્રનો અવાજ સુંદરીએ સાંભળ્યો ન હોય, તેમ જડવટ બની પાંખો ના પુતળાની માફક ત્યાંજ ઉભી રહી.

મુંકુંદ—નરેન્દ્રરાય ? તમારી પાસેનો શુશીલાનો ફોટો આ બાઈ સાથે સરખાવી જુઓ, કારણ કે ’ મેં મરનાર રત્નીને નજરે જોઈ હતી. તેથી અનુમાન બંધાય છે કે, આજ શુશીલા પોતેજ હશે.

નરેન્દ્ર—હીં છે “ હુ તેને માટે તર્ક શકિત બાંધું છું, એમ કહી ખીસા-માંથી, મરનાર સ્ત્રી શુશીલાનો ફોટો બહાર કાઢી ઉમેલી સ્ત્રી સાથે સરખાવ્યો, પરંતુ ” તેમાં નરેન્દ્રને કોઈ પણ સમજ ન પડવાથી, અને ઉમેલી સ્ત્રીમાં તથા મરનાર સ્ત્રીમાં શું મત ભેદ છે, તે જોવા માટે ખીસામાંથી પેલી ડાઘડી કાઢી તેમાંથી એક ગોળી મોઢામાં મૂકી ૧૫ આંખો મીચી, તર્ક શકિત બાંધવા ઉડાણમાં ઉતરી ગયો, નરેન્દ્રનું અતું વર્તન જોઈ મુંકુંદ મનમાં હળ્યો, કે, નરેન્દ્રની શોધન કીચા ધણીજ વીચીત્ર છે ! બીજીજાળે સામે નજર કરી તો, ઉમેલી સુંદરીને ચોધાર આંસુએ રૂદન કરતી હતી, તેને અશ્રુપાત કરતી જોઈ, મુંકુંદ-રાય બોલ્યો કે ”

મુંદરી—મુંદરી ” રૂઢ શા માટે કરે છે ? તારે અમારી પાસે ખીસ-કુચ ગલરાવાની જરૂર નથી. તારે તારા દુઃખની કાંઈપણ વાત કહેવી હોય, તે આવ, આ ખુરસીમાં બેસ, અને તારે જે કહેવું હોય, તે ખુશીથી કહે, મુંદરાયનું રદ્ય શુધ્ધ તથા નિ-ખાલસ જોનાથી મુંદરી મંદગતીએ ચાલતી ચાલતી મુંદરાય પાસે અવી ઉભી રહી. અને મંદ અવાજે બોલી કે !

મુંદરી—મહાશય ? હું શીયળવતી સ્ત્રી છું, મારા ઉપર બળાત્કાર કરશે નહીં, ઇશ્વર આપનું ભલું કરશે.

મુંદરી—જ્યારે ’ તુ આવી પતીવ્રતા સ્ત્રી છે, ત્યારે આવા સ્થાનમાં કેવી રીતે આવી શકી ?

મુંદરી—પાપી અદ્ભુત ઘોસ માર નદી ઉપરથી હરણ કરી પોતાની ગુફામાં લાવી કેદ કરેલી છે, એટલુંજ નહીં. પણ પાપી અદ્ભુત મારા ઉપર અત્રે ઘણુંજ ત્રાસ વર્તાવે છે.

મુંદરી—ત્યારે “ તુ અહીં આવી તે તેના કબજાને લીધેજ આવીને ?

મુંદરી—હા, તેવા અત્યંત ત્રાસ દાયક કબજાને લીધેજ મારે અહીં આવવાની ફરજ પડી.

મુંદરી—ત્યારે ” અદ્ભુત ઘોસ સાથે તારે કાંઈ સંબંધ નહીં હોય ?

મુંદરી—મારો તે પિશાચ સાથે સંબંધ કેવી રીતે હોઈ શકે ? દારણ કે’ હું એક ઉચ્ચકુળ ખાનદાનની કન્યા તથા અદ્ભુત ઘોસ કલકપાતો એક ભયંકરમાં ભયંકર ખુની. તેમ જ બદમાસ સાથે મારો કેવી રીતે સંબંધ હોઈ શકે ?

મુંદરી—ત્યારે, જેના નામથી અને ભયંકર કાળા, કામથી ભલભલા પૌંદ્રીય અમલદારો ભય ભીત થઈ ધુળે છે તેજ આ ભયંકર અદ્ભુત ખુની છે. ?

સુંદરી--જી, હા, તેજ આ ભયંકર અદ્ભુત ખુની છે. માટે મહા-
શય ? મને આ પાપાત્માના ઝીલીમ પંજમાંથી બચાવી. મારા
શીયળનું રક્ષણ કરો, હું આપનો જીવીત પર્યંત ઉપકાર નહીં
વિસરું, આપને શરણુ આવ્યા છતાં, જો મને મદદ આપી
અદ્ભુત ખુનિના પંજમાંથી નહીં બચાવો, તો હું આત્મ હત્યા
કરી, સ્ત્રી હત્યાનું પાપ તમને આપીશ, નરેન્દ્રનું ધ્યાન આ
વખતે બનેની વાત ચીત ઉપર મુદ્દલ નહતું, તેણે તો દિલેઝી
સ્ત્રીને ઓળખવા સમાધી લગાવી હતી.

મું--તું પરણેલી છે કે કુવારી ?

સું--પરણેલી,

મું--તારી ઝાતી કોણ !

સું--વણીક

મું--તારો પતિ હાલમાં ક્યા રહે છે. ?

સું--કલકત્તામાં,

મું--મુંકુંદ, ચમક્યો, તારા પતીનું નામ શું

સું--રમાંકાન્ત,

મું--વણીજ આશ્ચર્યતાથી પુછવા લાગ્યો, કે" જે સ્ત્રીનું ખુન થયું
છે, તે તું પોતેજ

સું--જી, હા. હું તે અભાગણી નામે શુશીલા પોતેજ

મું--હવે તારે અભરાવાની જરૂર નથી. થોડી વાજે વિચાર કરીને
હાં પણ શુશીલા બહુજ સાવધાનપણે "કાર્ય" કરીશું, તેજ
અહીંથી સહી સત્તામત છુટી ચક્રીશું નહીંતો " આપણે
માટે નિર્મોણ કરેલો પેલો ભયંકર ખાડો તૈયાર છે.

મું—આપણે અડધા કલાક પછી અહીંથી પલાયન કરીશું, એટલું ખોલી સુંદરી એક પુરશીમાં નિશ્ચીત મને ખેસી ગઇ.

વાંચક—નરેન્દ્ર આ વખતે મુંકુંદરાય તથા સુંદરીની છુપી હીલચાલો અર્ધ ખોલેલી આંખોથી નેઠ રહ્યો હતો, જે વખતે મુંકુંદરાય મુખમાંથી શુશીલાના મનોમંદઉચ્ચાર નીકળ્યો, ત્યારથી જ તેણે આંખો પોતાની ખોલેલી હતી. છેવટે ગંપુર્ણ આંખ ખોલી મુંકુંદરાયને ગંભીર કહેવા લાગ્યો કે.

ન૦—મુંકુંદરાય ? આ સુંદરીને તમે ખેસાડી છે ?

મું—હા મે, જ તેને આશ્વાસન આપી સમજાવી ખેસાડી છે.

ન૦—તેને ખેસાડવાથી આપણને શો લાભ ?

મું—કેમ નહી ? જેને માટે આપણે મોતના મુખમાં પ્રવેશ કરી અદ્ભુત ખુનિની સાથે બાય બીડી છે, તે મરનાર બાઈનું ખુન નથી થયું. પરંતુ. અદ્ભુત ખુનીના પાંખમાં સપડાયેલી તથા આપણી સામે ખેડેલી છે, તેજ સુંદરી શુશીલા પોતે જ, નરેન્દ્ર મુંકુંદરાયની મુર્ખતા ઉપર ગુસ્સે થઇ ગયો, અને બોલ્યો કે.

ન૦—તમે મારી બધી બાજુ ઉંધીવાળી નાખી.

મું—તેનું કારણ ?

ન૦—કારણ શું. તમે જે સ્ત્રીને આશ્વાસન આપી ખેસાડી છે, તે સ્ત્રી તલેરમાતી જેવા ભેદ ભરખોથી ભરપૂર છે, હળાહળ વિષ તેના શરીરમાં વ્યાપેલું છે. મુંકુંદરાય, તેણીએ તમારા હૃદયને બધો ભેદ ખેંચી લીધો, મુંકુંદરાય ” તેણીએ પોતાનો લાવ ભજવવાની શરૂઆત કરી દીધી છે, અને અદ્ય સમયમાં તે

તમારી જીલને લીધે શું નવા જીની થશે, તે કહી શકાતું નથી.
ખરેખર, મુંકુંદરાય, તેણીએ તમને સજ્જડ થાપ આપી છે.

મુન્—ત્યારે, નરેન્દ્રરાય ? હવે શું કરવું ?

નન્—જે થાય તે આજોથી જોયા કરવું, કરેલી જીલનું પરીણામ કેવું
ભયંકર આવે છે, તેને ધૈર્યથી સહન કરવું. વાંચક—સુંદરી
દરવાજા પાસે ખેડેલી હોવાથી અને ડોટકડીવેની છુપી મત્રણા
કાર્ષપણ અડચણ વગર ચાલી શકતી હતી. *

મુંકુંદરાય” પોતાની જીલ માટે ઘણો પરતાવા કરવા લાગ્યા,
એટલામાં એક ભયંકર અવાજ થયો. તેની સાથે એક તરણ સુંદરી”
વિલાસ જીલનના દરવાજા આગળ થઈને પસાર થઈ ગઈ. જતાં જતાં
ફક્ત બે શબ્દ બોલતી ગઈ, કે” બાહોશ નરેન્દ્ર’ સાવધ મુંકુંદરાયની
જીલનું પરીણામ પેલો ભયંકર ખાડો છે, કાળ વાયુના વેગથી તમારી
તરફ ધસી આવે છે. હીમત હારશો નહીં. એટલી ચેતવણી આપી,
દરવાજા આગળથી અદ્રવ્ય થઈ ગઈ, નરેન્દ્રે તે તરણ સુંદરીને
પણ જોઈ, ત્યાં તેણીની પોતા પૃત્યેની લાગણી પણ જોઈ. નરેન્દ્ર
બાહોશ અને હીમતવાન હતો, તેને કાર્ષ પણ જાતનો ડગ ન હતો.
તેને ફક્ત અફસોસ મુંકુંદરાયની જીલનોજ થતો હતો. અક બાળુ
નરેન્દ્રને સુંદરીએ મને ચેતવણી આપી. તેથી તેણી જરૂર મને ઓ-
ળખી ગઈ હશે, બીજી બાળુ પોતાની સામે ખેડેલી સ્ત્રીની હીલચાલ
જોવી અને ત્રીજી બાળુ મુંકુંદરાય ફરીને આવી જીલ ન કરે, તે માટે
સાવધ રહેવાની જરૂર. આ બધુંએ રમખાણ નરેન્દ્રના મગજમાં રમી
રહ્યું હતું.

મુન્—નરેન્દ્રરાય આપણે નહાસી છુટી શું ?

નરેન્દ્ર—તે શીવાય બીજો કોઈ આપણો રસ્તો છુટકારા માટે નથી આવો દ્રઢ નિશ્ચય કરે છે, એટલામાં એક લયંકર અવાજ થયો, અવાજની સાથે ખુરશી ટેબલો, એ સિવાય વિલાસ ભુવનનું તમામ ફરનીયર જોતજોતામાં જમીનમાં ઉતરી ગયું બીજી પળે વિલાસ ભુવનમાનો પ્રકાશ દુર થયો, સર્વ સ્થળે અધકાર પ્રસરાઈ ગયો. હવે વિલાસ ભુવન તે કાળ ભુવન જેવું જણાવા લાગ્યું અને ડીટેક્ટીવો આ વિચીત્ર દ્રશ્ય માં ખુરશી વિચાર કરે છે, એટલામાં બીજો લયંકર અવાજ થયો તે સાથે ભુગર્ભમાંથી બે પીજરા મજબુત લોખંડના બહા આવ્યા, જેની અંદર આપણા અને ડીટેક્ટીવો કેદ સપડાયા, એટલે નરેન્દ્રે મુકુંદરાયને કહ્યું કે.

નરેન્દ્ર—મુકુંદરાય તમારી નજીવી ભુલને લીધે આ અંધારામાં કેવો ખરાબ કેદી જેવી સ્થિતી થઈ ગઈ, એક પળમાં કેવી વિચીત્ર ઘટના બદલાઈ ગઈ, ખરેખર પેલી તરણુ સુંદરી મને સાવકે રહેવાનું કહી ગઈ હતી. તે મારા માટે અત્યંત લાગણી વાળો તો ખરીજ. પરંતુ મુકુંદરાય હવે તમને ખાતરી થઈ કે પેલી પીશાયણીએ તમને એક સંજ્ઞા આપ આપી.

સું—હા. નરેન્દ્રરાય ” તમારી તર્ક શક્તિ ખરી. તેણીએ મને સંજ્ઞા આપ આપી.

પ્રકરણ ૧૧ મું.

ભયંકર ખાડાનું રહસ્ય.

આપણે ગયા પ્રકરણમાં વાંચી ગયા. તે મુજબ ડીટેક્ટીવ મુકુંદ તથા નરેન્દ્રરાય મુકુંદરાયની એકજ ગંભીર ભુલના પરિણામે ખુની અદ્ભુત ઘોષના તલેસમમાં બેહાલ હાલતે કેદી બન્યા હતા. જે સ્થાને પોંજરામાં જકડાઈ મુકુંદ તથા નરેન્દ્ર છુટવા માટે વિચાર રૂપી વમળમાં ગોથા મારી પછવાડે છે.

રહ્યા હતા. એવામાં અદ્ભુત ઘોષે પોતાના ચાર ભયંકર અંગરક્ષકો સહીત વિદ્યાસ ભુવનમાંથી થઈ ગયેલા કાળ ભુવનમાં પ્રવેશ કર્યો. કેદી નરેન્દ્ર તથા મુકુંદરાય તરફ તિરસ્કાર ભરી દ્રષ્ટી ફેંકી ખડ ખડાટ હસી પડ્યો. તેના ભયંકર હસવાના અવાજથી બંને ડીટેક્ટીવો વિચારમાંથી ભગ્નત થયા તો દાત કંચ ક્યાવતો, ગુસ્સાના આવેશથી, લાલચોળ આંખોને અ.મ તેમ ફેરવતો, અદ્ભુત ખૂનીને પોતાની સામે ઉભેલો બોલ્યો.

અદ્ભુત:—કેમ મહાશયો, હું ધારું છું કે; તમોને તમારી દુનિયા મુજબ મોઝમઝા મળી હશે? કદાચ તેમાં જે ન્યુનતા રહી ગઈ હશે તો. અહીં સમયમાં તે પણ પુરી થશે. અદ્ભુત ખૂનીના વિચિત્ર સચાલનો જવાબ આપતા જેટલું સામર્થ્ય ડીટેક્ટીવ મુકુંદની મમજ શક્તિમાં રહ્યું નહતું. તેના હૃદયમાં તો ફક્ત, અદ્ભુત ઘોષે વારંવાર કહેલા ભયંકર ખાડાનાજ વિચારો તરતા હતા, અને તે ભયંકર ખાડાનું રમરણ થતાં મુકુંદરાય ભયથી કંપી ઊઠતો. મુકુંદની મમજ શક્તિ નળણી પડી ગયેલી હોવાથી ત્યાં તેના ચહેરા ઉપર ભયનાં ચીનહો સ્પષ્ટ જણાતાં હોવાથી ખાહોશ નરેન્દ્ર મુકુંદરાયના હૃદયમાં

ચતાં વિચિત્ર રમખાણોનો ભાવાર્થ કળા ગયો હતો. પરંતુ ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર હજી સુધી હિંમત હારી ગયો નહતો. તેણે પોતાની તીવ્ર દ્રષ્ટિથી અદ્ભુત ઘોષના હૃદયને ઓળખી લીધું હતું. અને તેથીજ પોતાના ચહેરા ઉપર થતા ફેરફાર અટકાવી બોલ્યો કે:—

નં૦—અદ્ભુત ઘોષ હું નહોતો ધારતો કે, તમે આવા કાવા દાવાથી ભરપુર તથા મહાન ડાકુઓની પાંકિતમાં ગણાતા એક ભયંકર ડાકુ હશો. પરંતુ હવે મને સંપૂર્ણ ખાતરી થઈ છે કે “ આ તમારું તલેસમ નિર્દોષ પ્રાણીઓના જીવન નષ્ટ કરવા, ત્યાં સતિ સ્ત્રીઓની ઇજ્જતની ખરબાદી કરવા, માટેજ, આના એકાંત ભયંકર સ્થળમાં આવેલું છે. ”

નરેન્દ્રે પોતાની ગુપ્ત મત્રણા છુપાવવાનાં ઉદ્દેશથીજ આવા શબ્દો ઉચ્ચાર્યા હતા.

અદ્ભુત ઘોષ:—કમભાગી પુરૂષ ! તમારી કોમળપણ યુક્તિ, અથવા બાહોશ મગજની ચલાકી, આ અદ્ભુત ઘોષ પાસે ચાલી શકે તેમ નથી. “ તમારા પોલીસ ખાતાની હજારો યુક્તિઓ આ અગમ ચેતી અદ્ભુત ઘોષના ભેદને પાર પામી શકે તેમ નથી. જેવી રીતે તમે મારો કયાસ ખાંધી, વેશ બદલો કરી બહુ રૂપીના રાંગમાં અત્રે આવી મારા ગુપ્ત રહસ્યથી વાકેફ થવા ઇચ્છા ધરાવો છો ? તેવીજ રીતે હું પણ તમારો કયાસ સંપૂર્ણ ખાંધી શકું છું. ”

આ વખતે અદ્ભુત ઘોષની પ્રકૃતિમાં અજાણ ફેરફાર થઈ ગયો હતો, તેનો ચહેરો ગુસ્સા ના આવેશથી લાલચોળ બની ગયો હતો, તેની ભયંકર આંખોમાંથી અગ્નિ વરસતો હોય તેવો આભાસ સ્પષ્ટ જણાતો હતો. અદ્ભુત ઘોષ આ વખતે શું કરશે ? ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રનો

ક્યાસ બાંધી કેવો ભુદ્ધ મુજ્જરશે તે કહી શકાય તેમ નથી. આખ-
ના ભવાં ચઢાવી. હાથની મુડીઓ વાળી નરેન્દ્ર સામે દાંતીઆ કરતો
ભયકર અવાજે બોલ્યો કે “ સરકારના બહાદુર અને વફાદાર ડીટે-
ક્ટીવ નરેન્દ્રરાય તમે અમદાવાદ છોડી કલકત્તા જસુસી કરવા આવ્યા
હો. ” અત્રે આવી મારા બે માણસોને ધાયલ કરી જેલમાં પુર્યા
છે, ત્યાં એક વૃદ્ધ માણસને મહારાજ રથાન આગળ ધાયલ કરી પ-
લાયન કરી ગયા હતા. એ દરેક બાતમી મારી ધ્યાન બહાર બીલ-
કુત્ર નથી. અને તેથીજ ડીટેક્ટીવ સાહેબ આજે તે સર્વનું વેર બ્યાજ
સહીત તમો બન્ને ડીટેક્ટીવો પાસેથી વસુલ કરીશ

નન્—કેવી રીતે વસુલ કરી શકીશ ?

અદભુત—કેવી રીતે લેખ શકીશ “ પેલો ભયંકર ખાડો યાદ છે ? ”

ભયંકર ખાડાની વાત યાદ આવતાં નરેન્દ્ર ચોંટ્યો. ભયંકર
ખાડાનું રહસ્ય શું હશે તે સંબંધી વિચાર વળી પાછો પોતાના
મગજમાં તરતો થયો. નરેન્દ્રને જાંબે અંધાળાં આવી ગયા.
તરતજ પોતાની આખો બંધ કરી નીચે ખેંચી ગયો. અદભુતને
આવો ઓચિંતો લાગ મળવાથી ત્યાં બન્ને ડીટેક્ટીવો બેલાન
સ્થીતિમાં હોવાને લીધે તેઓને કેદ કરેલું પીંચરૂં અદ્રશ્ય કર્યું.
અને બન્ને ડીટેક્ટીવોને અવળા હાથે મુશ્કેલાટ બાંધી લેવા
પોતાના માણસોને ફરમાવ્યું. જોતજોતામાં અદભુત ધોપના
આરે માણસોએ બન્ને ડીટેક્ટીવોને દોરડાવતી મજબુત બાંધ્યા.
ડીટેક્ટીવોને બંધાયેલા જોઈ તે બદમાસ ઝાડુ ખડખડાટ કરતો
હસી પડ્યો, બીજીજ પળે પોતાના માણસોને હુકમ કર્યો કે
આપણી બાતમી મેળવનાર બન્ને કમલામી ડીટેક્ટીવોને પેલા
ભયંકર ખાડા ખસેલો જવ. એમ કહી અદભુત ધોપ ત્યાંથી

અદ્રશ્ય થઇ ગયો. ત્યાં ઉભેલા આ કદાવર માણસોએ પોતાના માલીકના હુકમને માન આપી માથું નમાવ્યું અને બન્ને ડીટેક્ટીવોને ખસા ઉપર મુકી ચાલવા માડ્યું. કેટલાક વિચિત્ર-મય રસ્તા ઝોળાંગી અદ્ભુત ધોધે બતાવેલા ભયંકર ખાડા પાસે આવીને અટક્યા. બન્ને ડીટેક્ટીવોને ખસા ઉપરથી નીચે ઉતારી ખાડાની નજદીક મુક્યા, તેઓ નાસી જવાની કોશીશ ના કરે તે મુઠે ચારે બદમાસો પોતાના હસ્તમાં જલ્દાદી ઊરા-ઓ પકડી ડીટેક્ટીવોની આંખાંખાં સાવધ પણે ઉભા રહ્યા થોડીવારમાં અદ્ભુત ધોસ પણ ભયંકર ખડા આગળ આવી હાજર થયો અદ્ભુત ધોસના આી ગયા બદ એક પછી એક ભયંકર ચહેરાવાળા કદાવર માણસો આવ્યા લાગ્યા. જોતજોતામાં તો ખાળાવાળું ભયંકર સ્થાન હજારો કાળા છુરખાવાળા નર પીશાયોથી ઉભરાઇ ગયું અસંખ્ય માણસો-ના ભયંકર અવાજોથી ત્યાં ભયંકર હસવાના અવાજોથી. બધન થયેલા બંને ડીટેક્ટીવો જાગી ગયા, અને જોયું તો, પોતાને દોરડા વતી મજબુત બાંધી લેવામાં આવ્યા હતા, ત્યાં અ-સંખ્ય બદમાસોથી ઘેરાઇ ભયંકર ખાડાની નજદીક પડ્યા હતા.

પ્રકરણ (૧૨) મું.

નરેન્દ્રનું સાફસ અને ગેળી મદદગાર.

મું—આ સમયે મુંકુંદે નરેન્દ્રને છુપી સંજ્ઞા કરી કે; ખૂતી આપણને ઉપાડી ક્યાં લાગ્યો છે?

નં—તમોએ કરેલી ભયંકર ભુલનું ફળ અપાડવા ભયંકર ખાડાને આપણું ગળીદાન આપવા લાગ્યો છે, પરંતુ; હીંમત હારશો નહીં. જે થાય તે આંખથી જોયા કરજો.

મું—પરંતુ; આ કાળના પંજમાંથી મુક્તિ મેળવવા આપણે કોઈ પણ યુક્તિ પ્રયુક્તિ ચલાવવી જોઈએ, નહીં તો આ અદભૂત ખૂતી જરૂર આ ભયંકર ખાડાને આપણું ગળીદાન આપશે.

નં—આ વખતે યુક્તીનું કામ નથી. કારણ કે 'ખૂતીના દીકરાનો ધરાદો હું સમજી ગયો છું. એટલું જોડી નરેન્દ્ર પોતાનું મોઢું મુંકુંદનાયના કાન આગળ રાખી કોઈ સંભળી શકે નહીં, તેમ છુપો ગણગણાટ કર્યો. મુંકુંદરાય " નરેન્દ્રના ગણગણાટનો ભાવાર્થ તરત સમજી ગયો.

મું—પરંતુ; તે કોરા કાળમાં એટલું બધું શું રહસ્ય હશે?

નં—તે પણ વખત આવે સમજશે. એટલું જોડી નરેન્દ્ર ખડખડાટ હસી પડ્યો, અને જોડ્યો કે; મુંકુંદરાય " બીજાકુલ ગભરાશો નહીં, આ બદમાસ આપણા એક વાળને પણ ધમ્મ કરી શકે તેમ નથી. કારણ કે; આ ભયંકર સ્થાનમાં મારો એકાદ મિત્ર જરૂર છે.

મું—તે વળી કયો મિત્ર છે, કે; આ ભયંકર ખૂતી સામે બાથ ભીંડી આપણને બચાવી પોતે મરવા તૈયાર થાય.

૧૦—આપણને આ સ્થાનમાં પ્રવેશ કરાવનાર પેલી તરુણ સુંદરીને
ઓળખો છો ?

મું—હા, તે સુંદરીએ તો આપણને સાવધ થવાને ચેતવણી આપી હતી.

૧૦—હા, તે જ ભેદી સુંદરી” કદાચ આપણને અહીંથી છુટા થવામાં
મદદ કરી શકે, કારણ કે, આ તલેસ્માતી ગુફાના રસ્તાની
તેણી સંપૂર્ણ માહિતગાર હોવી જોઈએ.

મું—“ પરંતુ; નરેન્દ્રરાય;—તેણી આ ઉભેલી ભયંકર ભુતાવળો
સાથે કેવી રીતે બાથ ભીડી શકશે ?

૧૦—મુંદ્રરાય;—જે સુંદરી; અત્રે ઉભેલા હજારો ડાકુઓના સહ-
વાસમાં નિરંતર રહેતી હશે, તે કાંઈ સાધારણ હશે ? નરેન્દ્ર
તથા મુંદ્રનો છુપો ગણગણાટ સાંભળી અદ્ભુત ધોસ ખડ-
ખડાટ હસી પડ્યો. અને બોલ્યો કે:—

અ૦—મહાશયો:—તમારો બચાવ કરવા માંગતા હો, તો પેલો
કાગળ લાવો.

૧૦—કાગળ શાનો ? અમે કોઈપણ કાગળ વીધે બીજાકુલ જાણતા
નથી. નરેન્દ્રે ન જાણવાનો ડોળ બતાવતા કહ્યું.

અ૦—નથી જાણતાં તો આ ભયંકર ખાડામાં તમારે બળીદાન
અપાશે તે ખુબ મદ રાખજો.

નરેન્દ્રે આ વખતે સ્થીર મહેરો રાખી, એકાદ ચુકતી લઢાવ-
વાનો દાવ અજમાવતાં બોલ્યો કે:—

અ૦—હાં...કદાચ તમેને કાગળની દરકાર હશે, તો તે કાગળ તમેને
જરૂર મળશે, “ પરંતુ:—અમેને અહીંથી સહીસલામત બહાર
નીકળવાદે, નીકળ્યા પછી તારા કોઈ વિશ્વાસુ આજીવન બખારી

સાથે મોકલી આપજો, એટલે કાગળ તારા માણસ સાથે
રવાના કરીશ

અમ—અરે વાહરે વાહ કીરસાબાજી જવાન ખરેખરી યુક્તિ લઢાવી
પરંતુ” તને ખબર છે કે; હું કોણ છું ?

નઠ—હું તારા નામથી અગર કામથી ક્યાં અજાણ્યો છું જો
અજાણ્યો હોતો તો તારા આ ભયંકર સ્થળમાં હું પ્રવેશ ન
કરી શકત.

અમ—“ડીટેક્ટીવ સાહેબ જુઓ, આ ભયંકર ખાડામાં કેટલું બધું
સુંદર રહસ્ય છે ?

નરેદ્ર બારીક નજરે ખાડામાં જોયું, જોતાંજ નરેન્દ્રના રૂવાડા
ચિલા થઈ ગયા. કારણકે, ખાડો પૃથ્વી ઉપરના અતેક ઝેરી જનાવરોથી
ભરપુર હતો. થોડીવાર માટે તેણે પોતાના બાહોશ મગજને વિચાર
કરવાની તરદી આપી. ખીજી પળે પાછી હીમત રાખી છાતીને વજ
સમ મજબુત બનાવી. એટલે અદ્ભુત બોલ્યો ?.—ડીટેક્ટીવ સાહેબ
ખાડામાંનું રહસ્ય જોયું ?

નઠ—હા, જોયું ? નરેન્દ્રે નીડરતાથી જવાબ આપ્યો.

અમ—તો હવે સહીસલામત ઘર તરફ જવાની દિશા હોય તો પેલો
કાગળ આપી મારી પુક પકડવાના સોમન લઈ ચાલ્યો જ.
નહિ તો નિરૂપાયે આ ભયંકર ખાડાને તારું બળીદાન આ-
પવું પડશે.

નઠ—સેતાન ! તારે માટે અમદાવાદથી કલકત્તા આવી મને જે મ-
હેનત પડી છે તે મહેનત નિષ્ફળ જવા દઉં ? તું મને ઓળખે
છે કે હું કોઈ ખાહોશ ડીટેક્ટીવ છું ?

૨૫૦—હીરેકદીવ સાહેબ તે હું સંપૂર્ણ બાણ છું. દુનિયા પણ બાણશે
કે, “અદભુત ખૂનીની આજ્ઞા અને હીરેકદીવ નરેન્દ્રનું સાહસીક
બળ કેવું હતું?”

૨૫૧—અને તે સાહસીક બળથી તારા પંજમાંથી છુટી શકું તેમ છું.
પરંતુ આ ખાડામાં શું રહસ્ય છે તે બાણવા માટે જ મૌન્ય
ધારણ કરી સહન કરું છું. નહિ તો. તારા જેવા હજારો ખૂ-
નીને હુંક મુદતમાં પકડી આ બહાદુર નંન્દ્રે ફાંસીને માંચડે
ચઢાવી દીધા છે. તો તારા જેવા સાધારણ ખૂનીનું મારી
સામે શું ગળું!

૨૫૨—નરેન્દ્રરાય, તે ઘણા ખૂની જેવા હશે. પરંતુ, આ અદભુત
ખૂની જેવો ભયંકર માણસ નહીં જોયો હોય. નિર્માલ્ય ખૂની-
ઓને પકડવામાં તે તારી બહાદુરી તથા બાહોશી ચઢાવી
હશે, પરંતુ આ અદભુત ખૂનીને પકડવા તારી બહાદુરી, કે
બાહોશી નહિ ચાલે, તેમાંનું સત્વ જરાપણ તારામાં હોય તો
આ બધાએલા બધન ઉપર અજમાવી મુકિત મેળવ.

૨૫૩—અદભુતની વાત સાંભળી ખડખડાટ હસી પડ્યો. આ વખત
તેનો હમવાનો ધ્વજાળ, એવો તો ભયંકર હતો, કે ત્યાં ઉભેલા
હજારો બદમાસો ચમરી ચલા, અને ભયંકર ગર્જના કરી
બોલ્યો શું! તું મને બધનમાં બધાએલો સમજાવ્યાવા સમજોનો
ઉચ્ચાર કરે છે! પરંતુ તારી આંખ ફાડીને જો, કે આ નરે-
ન્દ્રને તારા દોરડાં બીજકુલ ખસેર કરી શકે તેમ નથી. આ
હીરેકદીવ સાહેબે મારે આજ્ઞાપણે છુટાકરે છે. એટલું કહી
સરિંદ ઉપર વિંદાવેલાં, મજબૂત દોરડાં મીતાવ્યા જ્વરવિંદારી-

રના અગાધ બળથી તોડી નાખ્યા. તરત જ બીજી પક્ષે બાબુમાં ઉભેલા બદમાસના માથામાં. જોરથી હાસો મારી, બે-ભાન કરી દીધો. બેભાન થનાર માણસની પાસેથી રીવોલ્વર તથા છરો ખુંચાવી લઈ રીવોલ્વર અદ્ભુત ધોષ તરફ તાકી બોલ્યો, કે સલાળ ખુની આ રીવોલ્વરની ગોળી મારા પહેલાં તનેજ આ દુનિયામાં હતો ન હતો કરી મુકે છે. તરત જ નરેન્દ્ર રીવોલ્વરનો ધોડો દબાવ્યો, સજીસજાટ કરતી ગોળી છુટી અને સામે ઉભેલા અદ્ભુત ધોષના ખાંડા ઉપર આબાદ લાગી. અદ્ભુત ધોષનો એક હાથ સદાને માટે નિસ્તેજ થઈ ગયો. નરેન્દ્રનું અદ્ભુત સાહસ જોઈ તથા પોતાનો નિસ્તેજ હાથ થયેલો જોઈ, ખુનીએ ગર્જના કરી પોતાનું અદ્ભુત પરાક્રમ બતાવવા નરેન્દ્ર ઉપર ધસ્યો.

૧૦—ખબરદાર પાપી ત્યાંજ ઉભો રહેજો. જે આગળ વધ્યો તો એક હાથને બદલે બે હાથ નિસ્તેજ થશે. ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રના હાથમાં રીવોલ્વર જોઈ ખુની ત્યાંજ અટકી ગયો. અને હવે શું કરવું તેનો વિચાર કરવા લાગ્યો. એનામાં એક ભયંકર મર્જના સંભળાઈ, કે “બહાદુર નરેન્દ્ર સાવધ થા. ભયંકર ખુનીથી તારા શરીરનું રક્ષણ કર. તારી બહાદુરી જોઈ ઇશ્વર તને જેથી મદદ આપશે ત્યાર પહેલાં તારી રસાયણ દવાનો ઉપયોગ તારા તથા મુંકુંદરાયના નાકે ઉપર અજમાવજો” નરેન્દ્ર ચોક્કસ, કે આ જેથી અવાજ કોનો હશે ? રસાયણ દવા મારી પાસે છે, તેની બાતમી, કોણે આપી હશે ? પરંતુ આ વખત વિચાર કરવાનો ના હોવાથી, જેથી અવાજની સુચના મુજબ, રસાયણ દવા ખીરસાગથી કાઢી, પોતાના તથા મુંકુંદરાયના

નાક પર લગાડી કે જ્યાં શ્વાસોશ્વાસની ગતી ચાલુ હતી. મુકન્દરાય આ વખતે ભયંકર ખાડાની દેસત લાગવાથી જરા બે ચેન થઇ પડ્યા હતા. એવામાં હજારો ડાકુ પોતાના અંગ ઉપર ધસી આવે છે, તે જોઇ નરેન્દ્રે મુકન્દરાયના બાંધન છરીની મદદતથી કાપી નાખ્યાં. અને દવાની મદદતથી મુઢીમાં લાવી નરેન્દ્રે કહ્યું. કે ?

ન૦—મુકન્દરાય સાવધ થાવ હ્યો. આ રીવોલ્વર. આપણા બચાવ માટે કહી હજાર ખૂન થાય તો વાંધા જેવું નથી. માટે આ વખતે, મારસનલો કરવાની જરૂર છે. જુઓ, સામેથી હજારો ડાકુઓ દોડતા આપણા ઉપર ધસી આવે છે. માટે સાવધાન.

મુ૦—નરેન્દ્રરાય હવે હું પુણી રીતે સાવધ છું એમ કહી પોતાના અંગ ઉપર ધસી આવતા ડાકુઓ ઉપર મુકન્દરાયે મારસનલો એટલે ગોળીબાર શરૂ કર્યો. ડીટકટીવોનું અદ્ભુત સાહસ જોઇ અદ્ભુત ખૂની મુકન્દરાયના અંગ ઉપર ધસ્યો, અને પોતાના મજબુત હાથનો પ્રહાર મુકન્દરાયના રીવોલ્વરવાલા હાથ ઉપર કર્યો, જેથી રીવોલ્વર નીચે પડી ગઇ. એ અરસામાં, એક વિચીત્ર બનાવ બનવા પામ્યો, તે એજ કે, ચારકુટ લાંબો વાંદરો મનુષ્ય ગતિએ, ભયંકર ખાડા આગળ આવી ઉભો રહ્યો. અને ભયંકર ગર્જના કરી બોલ્યો, કે “ નરેન્દ્ર તથા મુકન્દ સાવધાન, હવે પળ નથી. બનતી ત્વરાથી આ ઝાલીમ અખાડાને છોડી પલાયન થવાની કોશીશ કરો,” અને અદ્ભુતધૌષ, “તને પણ એતવણી આપુંછું કે સંભાળ” એટલું બોલી વાંદરાએ

પ્રથમથી છુપાવી રાખેલો, એક ચમત્કારીક રસાયણ ગોળો બહાર કાઢ્યો. હીટકટીવ નરેદ્રન્તે છુપી સલા કરી બહાર નિકળવાનો રસ્તો બતાવ્યો.

તે પછી હાથમાં રાખેલા રસાયણ ગોળાને જમીન ઉપર પછાડી, વાંદરો કુદતો, કુતો ત્યાંથી અદ્રસ્ય થઈ ગયો, ગોળો પછડતાંની સાથે એક ભયંકર અવાજ થયો. અને આખું તલેસ્માતી ભોંયરૂં ઝેરી આસના ધુમાડાના ગોરેગોટાથી ભરાઈ ગયું. જ્યાં જુઓ ત્યાં ધુમાડા શીવાય જમીન ઉપર પડેલી નજીવી વસ્તુ પણ જોઈ શકાતી નહતી.

પ્રકરણ ૧૩ મું તરણ સુંદરી કોણ ?

રાત્રીના દોઢેક વાગ્યાનો સમય હતો શીયાળવાનું રડવાનો અ-
વાજ, ત્યાં નદીના પ્રતિદોષ સિવાય, સર્વત્ર શાન્તિનું સામ્રાજ્ય છવાયું
હતું. એવામાં બાબુની ઝાડીઓમાં કંઈક ખડખડાટ થયો. વાંચક
જરા ધીરો થા. ઝાડીમાં થયેલો ખડખડાટનો તાદ્રસ્ય ચિતાર, હમણાં
જનારી નજર આગળ પેશ કરે છે. આવી ભયંકર રાત્રીને સમયે,
એક તરણ સુંદરી, જે વ્યક્તિઓને લક્ષને, ઉતાવળી ગતિએ નદી
તરફ આવતી હતી. એવામાં, બીજા નંબરની વ્યક્તિએ પોતાની
સાથે ચાલતી તરણ સુંદરીને પ્રશ્ન કર્યો કે:—

બીજી વ્યક્તિ—સુંદરતાની દેવી ? આપેજ અમને જીવતદાન દીધુંછું.
નહિ તો, ભયંકર ખૂતી અમારી શી દશા કરત, તે દલી
શકાતુ નથી.

મુંઠ—મહાશય, મેં મારી ફરજ ઉપરાંત કંઈ પણ કર્યું નથી. વળી
તમારી અકાદપ જીદગી બચાવનાર તો બીજી વ્યક્તિ હશે.
હું તો ફક્ત તમને નદીપર જવાનો માર્ગજ બતાવી શકુ છું.

૧ વ્યક્તિ—હા, હા, તમારી તે વાત પણ ખરી છે કે, અમારી
જીદગી કોઈ ગેબી મદદગારના આવવાથી બચી ગઈ છે.

૨ વ્યક્તિ—હા, અને તે ગેબી મદદગાર સાફ, રીંછવાંદર બતને ધણે
જ મળતો આવતો હતો. પરંતુ, તે કોણ હશે, તે, સમજ
શકાતુ નથી.

મુંઠ—મહાશયો, તે કોણ હતું, તેની ઓળખ આપને વખત આવે

મલશે. આ વાત કરનાર ત્રણ વ્યક્તિઓને વાંચકે ઝોળખીજ હશે કે, જે, જે વ્યક્તિઓ, તરૂણ સુંદરી સાથે વાત કરતી હતી, તે બીજા કાંઈ નહિ, પરંતુ, આપણી વાર્તાના નાયક, ડીટેક્ટીવ મુકુન્દ તથા નરેન્દ્ર હતા. તેઓએ ગેશી મદદગારની મદદથી તથા ઝેરી ગ્યાસના ધુમાડાનો આશ્રય લઈ, તરૂણ સુંદરી સાથે, પલાયન કરવામાં ફતેહ પામ્યા હતા. તરૂણ સુંદરી એ આપણને ઘણાં પ્રકરણમા દર્શન આપેલાં હોવાથી, તથા, તે ની બહાદુરી અને જોખમ ભરેલું સાહસ જોઈ, તેણી કાણુ હશે. તે જાણવાને વાંચકને જગાસા ઉત્પન્ન થઈ હશે. તો તે જગાસાને શાંત કરવા લેખક પોતાની ફરજ અદા કરે છે. વિવિધ વાર્તાલાપ કરતાં ત્રણ વ્યક્તિઓ કીનારા પાસે આવી પ્રથમની ઉભી રાખેલી હોડીમાં બેઠી હોડી પવન અનુકુળ ન હોવાથી મંદ ગતિએ રસ્તો કાપતી હતી. હોડીમાં બેઠા પછી તરૂણ સુંદરીની ભેદ ભરી વાતો તેમજ તેના આખા શરીરનું સૌન્દર્ય, તથા મોહક ચહેરાનું ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર બાહોશીથી આવલોકન કરી રહ્યો હતો. તે તરતજ બોલ્યો.

૧૦—સુંદરી ? તમે જે શબ્દ કહ્યો હતો, કે વખત આવે બરાબર ઝોળખ મળશે. તો, આ સમયે, અન્ય વ્યક્તિ ન હોવાથી તમારો ભેદ બોલવા મહેરબાની કરશો. કદાચ, તમારો ભેદ બોલવા દીક્ષમા અચકાતાં હો, તો, હું પોતેજ આપનું નામ, ઠામ, તથા જ્ઞાતિ વિગેરેનો કયાસ બાધી જણાવી શકું તેમ છું. એ-હલું બોલી તરૂણ સુંદરીના ચહેરાપર ચતા ફેરફાર નીહાળવા નરેન્દ્ર તિવ્ર પ્રિન્ટ ફેંકી નરેન્દ્રની તર્ક શક્તિ તથા બાહોશી જોઈ તરૂણ સુંદરી ખડખડાટ હસી પડી, અને બોલી.

મું—વારું મહાશયો તમે મને ક્યાં જોઈ હતી. કે, જેથી મારા ભવિષ્યના તમે વાંકેફાર છો ?

મું—પ્રથમ અમારા પોલીસ સ્ટેશન પાસે સંગીત ગાતા મેં મારી આંખથી જોયા હતાં, બીજીવાર અમે આજ પોશાકમાં તમારી તલેસ્માતી ગુફા તરફ આવ્યા ત્યારે, પડેલા જેથી પત્થર પાસે જોયાં હતાં.

ન૦—મુકુન્દરાયનું કહેલું બરાબર છે. ત્રીજી વખતે અમે જ્યારે તલેસ્માતી ગુફામાં કેદ થયા હતા. ત્યારે હિમત આપી સાવધ રહેવાની છુપી સંજ્ઞા પણ આપેજ કરી હતી. અને ચોથીવાર જેરી ગ્યાસની મદદથી અમારો બચાવ કરી, સહિ સક્ષામત ધર તરફ, જવાનો રસ્તો બતાવતાં, અમારી સાથે હોડીમાં બેઠાછે.

મું—નરેન્દ્રરાય, કદાચ તમારો ક્યાસ ખરો પણ હશે.

ન૦—હશે નહિ ? પરંતુ હોવોજ જોઈએ. તેથી મહેરબાની કરીને એરના કદાના દુરમન પ્રકાશમાં આવ્યા જાવ. પોતાના કૃતિમ વેશને નરેન્દ્ર કળી ગયો છે. એમ સમજી પોતાનો મુંદરીનો સ્વાંગ, શરીરપરથી દૂર કર્યો. નદીનાં સ્વચ્છ પાણીથી મુખધોઈ નાખ્યું એટલે મુંદરીનો ચહેરો અસલી જગા ઉપર આવી ઉભો રહ્યો મુંદરીનો ચહેરો જોતા, નરેન્દ્રરાય, હર્ષના આવેશમાં આવી બધ બોલ્યો કે, ધન્ય છે, મારા લઘુખંધુ અમૃત તારી અદ્ભુત શક્તિ જોઈ મને અત્યારે ઘણાજ આનંદ થાય છે. એટલું બોલી, અમૃતને પોતાની છાતી સરખો ચાંપી, બધુત્વના પ્રેમના આંખમાંથી હર્ષના બીંદુઓ ટપકી પડ્યા. તરૂણમુંદરી નો ભેદ ખુલ્યો તરૂણ કુમારીકા મટીને, અમૃત, કુમાર થયો, તે જોઈ મુકુન્દરાય, પણ ગળાં ગળીત અવાજે બોલ્યો કે, ડાણ

અમૃતભાઈ ? વાહ, વાહ, તમારી બહાદુરી જોઈ હું ધણોજ ખૂશ થયો છું તમારી ચાલુ સર્વીસના ચાન્સ માટે હું સરકાર બહાદુરને જરૂર જરૂર અરજ કરીશ. અહા ? આટલી નાની વયે ભક્તભાઈના ગાત્ર ગળી જાય, તેના ભાંડર સ્થાનમાં રહી તમેજો છુપી પોલીસના કામને પણ શરમીદા બનાવ્યા છે. તે કાંઈ સધારણુ હિંમત ના કહેવાય ? વાંચક, તારા મગજમાં આ વાર્તાના વિષે વિચિત્ર રમખાણુ ચાલ્યું હશે કે, નદિમાં આટલી બધી વાતચીત કેમ થવા પામી ? પરંતુ, એવા ખોટા રમખાણુને સ્થાન આપવાની જરૂર નથી કારણ કે હુગલી નદિનો પટ પહોળો હોવાથી ત્યાં પતનની મદ ગતિને લીધે હોડી મરેલા મડદાની માફક ચાલતી હતી. હોડીને કિનારે પહોંચવાને ટાઇમ હોવાથી મુકુન્દરાય બોલ્યા કે —

મુન્—અમૃતભાઈ, તમો તમારા ભાઈથી છુટા પડી ક્યાં ગયા હતા ? ત્યાં ભાંડર સ્થળમાં આશ્રય કેવી રીતે મેળવ્યો હતો ?

અર—સાંભળો. મારા વડીલ બંધુથી જુદા પડી, મેં એક વિશુ મુદય આપી ખરીદ કરી. પ્રથમથીજ મને સંગીતનો શોખ હોવાથી એક તરૂણ સુંદરીનો કૃત્રિમ વેશ ધારણ કર્યો સંગીત દેવી હું પોતેજ છું, ત્યાં મારા કૃત્રિમ વેશને કોઈ પણ કળી શકશે નહિ. એવી ખાત્રી કરી હુગલી નદીના કિનારા ઉપર આવી શોખથી સંગીત ગાવા લાગ્યો. એ અરસામાં એક વૃદ્ધ માણસ ખાંસીના રોગથી પીડાતો, મારી પાસે આવી પુછવા લાગ્યો કે, સંગીત દેવો ? તમો કોણ છો ? ત્યાં રાત્રીને વિષે આવું નિર્જન સ્થાનમાં ક્યાં ઉદ્દેશથી બેઠા છો. મેં કહ્યું કે મહાશય ?

એક કુમારીકા ધું, નોકરી રહેવાના ધરાદા પુર્વક નાંદ ઉ-
પર સંગીત ગાઈ ધું. જે સંગીતના શોખીન સન્નનો હશે,
તે મને જરૂર પોતાની નોકરીમાં રાખશે. એટલે આવેલો વૃદ્ધ
બોલ્યો કે, ત્યારે દેવી, મારે ત્યાં નોકરી કરવા ખૂશી છે.
જહા, જે મને નીડર રાખશે તેની, તનમનથી સેવા બળવીશ.
પરંતુ, એક સરતે કે જે કાંઈ મારાપર કુદ્રષ્ટિ કરશે તો કુદ્રષ્ટિ
કરનારને જુનીયાની સપાટીપર વધુ વખત ટકવા દઇશ નહિ.
અતે તેની સાથે હું પણ આત્મહત્યા કરી મરી જઈશ. મારા
કડક સવાલથી આવેલો વૃદ્ધ થોડીવાર વિચાર કરીને બોલ્યો કે
તે વિષે આપ બે શીર રહો. એટલું કહી વૃદ્ધ મને હોડીમાં
બેસાડી સામે કિનારે લઇ ગયો. બાદ બમો બન્ને પગ રસ્તે
ચાલી, જે સ્થળમાં તમો કેદી બન્યા હતા, તે ભયંકર સ્થળમાં
અમો ગયા. અંદર ધ્રુવેશ કર્યા પછી, તે વૃદ્ધે એક ભયંકર
ગર્જના કરી તે સાથે હજારો ભુતાવળોથી તે સ્થળ ઊભરાઈ
ગયું, કે તરતજ, તે વૃદ્ધે પોતાનો હુકમ દરેક ભુતાને ફરમાવી
દીધો કે, “ આ સંગીત દેવીપર કાંઈ પણ વ્યક્તિ કુદ્રષ્ટિ કરશે
તો તે અમગી વ્યક્તિને પેલા ભયંકર ખાડાની મુલાકાત લેવી
પડશે. આ ઉંચરથી હું સમજી શક્યો કે આ વૃદ્ધ, આ ભયંકર
સ્થળનો માલીક યા બળવાન ડાકુ છે. ત્યારબાદ એક દિવસ
પ્રુન સંબંધી કંઈક બાતમી મળવાની આશાએ તમારા પોલીસ
રેશનની નજીક આવેલી વિશાળ જગા ઉપર સંગીત ગાતો
હતો. એવામાં મારા વડીલ બંધુએ આવી હજારો માણસો
વચ્ચે ઉમેશા બે બદમાસોને ધાયલ કરી, પ્રુન સંબંધી મુદ્દાનો
કાબજ, બદમાસોના ગીસ્સામાંથી કહાડી લીધો હતો. આ

વિચિત્ર ઘટના જોઈ હું ત્યાંથી મારા સ્થાન પ્રતિ જવા ચાલી નીકળ્યો. બીજે દિવસે, તમારો મને તલેસમાનનીના ગેબી પથર પાસે અચાનક મૈળાપ થઈ ગયો. પછીનો સર્વ વૃતાંત આપ જાણો છો.

ન૦—હા, પરંતું, અમૃત પેલો વાંદરાનો કૃતિમ વેશ જવનાર કોણ હતો ?

અ૦—મોટાભાઈ, તમે તેને ન ઝોળખી શક્યા ?

ન૦—ના, તેને ઝોળખવા માટે મને પુરો અવકાશ મળ્યો ન હતો. પણ ઝેરી ગ્યાસની દવા મારી પાસે છે, તે તારા સીવાય અન્ય વ્યક્તિના જાણવામાં ન હોવાથી, હું સાધારણ અનુમાન બાંધી શક્યો હતો કે, વાંદરાના કૃતિમ વેશ ધારણ કરનાર પણ તુંજ હશે.

અ૦—હા, તેમજ હતુ. વાંદરાનો કૃતિમ વેશ ધારણ કરી, તમોને સાવધ થવાની સંસા આપનાર, હજારો બદમાસોની લાશો બનાવી તલેસમાતી ગુફાને સ્મશાનવત બનાવનાર, આ તમારો શિષ્ય અમૃતજ હતો.

ન૦—ત્યારે છેવટે મારો ક્યાસ સાચો પડ્યો ખરો ?

અ૦—હા, મોટાભાઈ, તમારો ક્યાસ તદ્દન સાચો હતો.

ન૦—હા, પણ અમૃત, જે સ્ત્રીનું ખૂન થયું છે એનીતો બાતમા બીલકુલ મળીજ નહિ હોય ?

અ૦—મોટાભાઈ, મેં ફરીને આખું તલેસમ જોયું છતાં, કોઈ પણ સ્થળે તેનું શબ યા ખૂન સંબંધીનું એક પણ ચીન્હ મારા જોવા માં આવ્યું નહિ.

આમળ ચાલતી વાત અટકી ગઇ કારણ કે હોડી કીનારાપર આવી ગઇ હતી. એટલે મુકુન્દ, નરેન્દ્ર તથા અમૃત હોડીમાંથી નીચે ઉતર્યા. નરેન્દ્રે હોડીવાળાને પૈસા ચુકાવી, અમૃતને મુકુન્દ સાથે, હુગલી કિનારો છોડી ઘર પ્રતિ જવા પ્રયાણ કરવા માંડ્યું. એવામાં ટાવરના ધડીયાળમાં ચારના ટંકારા થયા.

૧૦—મુકુન્દરાય રરતામાં જરા સાવધાન પણે ચાલજો, નહીતો, વળી પાછી, કામ અણધારી આચકૃત આવી પડશે.

મું.—તમારું કહેવું સત્ય છે તેમ દુસ્મણો પણ વધી ગયા છે, અત્યારે હજારો માણસો જેરી ગ્યાસના ભોગ થઇ પડ્યા છે, તો તેનો સરદાર અદ્ભુત ખુની જરૂર આપણી પુઠ પંકડી જપીને ખેસવા દેશે નહિ. એવી રીતે વાર્તાલાપ કરતાં ત્રણ જણ સહીસલામત મુકુન્દરાયને ત્યાં પહોંચ્યા, એ સમયે વળી પાછો ટાવળની ધડીઆળમાં સાડાચારનો એક ટંકારો સંભળાયો, સમય ધણો વ્યતીત થયેલો જણી ત્રણે જણા યાક્યા, પાક્યા ખુન સંબંધી વીચાર કરતા પલંગપર આરામ લેવા મુતા, બીજાનામાં પડતાની સાથે મુકુન્દરાય તથા અમૃત નિદ્રાદેવીના સપાટે અડી ગયા. પરંતુ ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર નિદ્રાદેવીના સપાટામાંથી બચી ગયો હતો તે પડ્યો પડ્યો થયેલા ખુન સંબંધી નવીન તર્ક સંકતીઓ બાંધતો ચારે બાજુ પોતાની તીવ્ર નજર ફેંકી રહ્યો હતો, જેમ કુખતા માણસને એક તરણ મળતાં બચવાની આસા રહે છે, તેવીજ રીતે મળેલા ગુપ્ત લખાણના બેભેદી કાગળોથી ખુન સંબંધીનો ભેદ ખુલો કરવાની આસા અત્યારે નરેન્દ્રને હતી, એવામાં એકાએક વીચાર આવતાં, નરેન્દ્ર પલંગમાં બેઠો થઇ ગયો, પોતાનું બાહોશ ભેળુ દોડાવી બબડ્યો કે, જ્યાં

ધરનો ફીઓ ખોટો, ધરમાં કુટ, ત્યાં બીજા કોને દોસ દેવો
 એવામાં દરવાજા આગળ ખળખળાટ થયો, નગેદ્ર ચમક્યો, અને
 પીરતોલ લઈ દરવાજા તરફ તાકી રહ્યો, તો દરવાજાની ફાડ-
 માંથી કાઠ બદમાસે બારથી એક કવર નાખતાં સ્પષ્ટ જણાયું,
 આવું બેઠી રહસ્ય જોઈ હાથમાં રીવોલ્વર પકડી દરવાજા ત-
 રફ ચાલ્યો, દરવાજાની પાસે જઈ નરેન્દ્રે નીચે પડેલું કવર
 ઉપાડી લીધું, એડેસ વાંચતા મુકુન્દરાયના નામનું હતું, જેથી
 કવર ફેડ્યા વગર પોતાને ઉંસ્તકે મુકી, નીરજીત મને આરામ
 લેવા આડે પડખે સુનો, તેજ વખતે વળી પાછા ટાવરના
 ઘડીઆળમાં પાંચના ટકોરા સંભળાયા, રાત્રીનો પ્રહર સંપૂર્ણ
 થયો જણી, પોતાના બાહોશ મગજને સાંતી આપવાના ઇ-
 રાદાથી ઉભવાનો હોમ કરી આંખો મીચી સૂઈ ગયો:—

પ્રકરણ ૧૪ મું

આફતનું વાદળું

તલેરમાલી ગુફાની વિચિત્ર ઘટનાને આજે બીજો દિવસ થયો હતો. લગભગ બે વગ્યાને સુમારે ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર, મુકુન્દ, તથા અત્રત જમી પરવારી ગઈ રાતની વિચિત્ર ઘટનાનું અવલોકન કરી રહ્યા હતા. એવામાં નરેન્દ્રને અંધકે વિચાર આવતા હોયો થઈ ઓશીકા નીચે છુપાવી રાખેલો રાતનો ડાગળ લાવી મુકુન્દરાયના હાથમાં આપ્યો. મુકુન્દ—કોનો પત્ર આવ્યો છે ?

નરેન્દ્ર—આપના કોઈ સ્નેહી, કે શત્રુનો હશે. એ સિવાય કોઈ અથવા વ્યક્તિનો નહિજ હોય. એટલું બોલી નરેન્દ્ર મુઠમાં હસવા લાગ્યો. તેનું હસવાનું એક પણ ચીન્હ કોઈના જાણવામાં આવ્યું નહિ. મુકુન્દરાયે કવર ફાડી પત્ર બહાર કાઢ્યો. પ્રથમ પત્રની બીના મનમાં વાંચી મુકુન્દરાય બહુજાલ ઉંડા વિચારમાં ઉતરી ગયો. મુકુન્દરાયના લલાટમાં પડતી કરચોલીયો જોઈ, નરેન્દ્ર બોલ્યો કે શું પત્રમાં કંઈપણ જાણવા જોગ ગુપ્ત રહ્યું છે ?

મુકુન્દ—નહિ, ફક્ત ખૂતીએ આપેલી ભયની ચેતવણીજ છે. એમ કહી ડાગળ નરેન્દ્રના હાથમાં આપ્યો. નરેન્દ્ર ડાગળ વાંચવા લાગ્યો.

“ ડીટેક્ટીવો સાવધ ”

તમારી જાંદગી સહીસલામત ચાલતા હોતો, હવે પછી મારી પુંક પકડવાની, તથા છુપી હાત્ત ચાલો જોવાની કોશીશ કરશો નહિ. મારી હિલચાલ તથા પુંક પકડવાની કોશીશ જરા પણ

થશે તો, આ થએલા, એક સ્ત્રીના ખૂન સાથે, ખીન્ન પશુ
અનેક ખુન થવાનો સહવ રહેશે. અને તે ખૂનો પશુ તમારી
નજર સન્મુખજ કરવામાં આવશે.

હી.

તમારો હરીફ.

બેદી પત્ર વાંચી રહ્યા પછી નરેન્દ્ર ખીરસામાંથી દાખડી કાઢી,
તેમાંથી એક ગોળી મોમાં મુકતાં બોલ્યો કે—

ન૦—મુકુંદરાય, જરા દરવાજાની ફાડમાં જુઓ કે, આપણા મકાનની
પાસે આમ તેમ કોણુ ટરેલ્યા કરે છે. ?

મુ૦—અત્યારે બપોરના મધ્યાન્હ સમયે આપણી હીલચાલ જોવા, કોણુ
બે કામનું બેસી રહ્યું હશે. ?

ન૦—મુકુંદરાય, ગાફેલ નબનો. ત્વરાથી ઉઠીને તપાસ કરો. કે જા-
મુસી કરનારી વ્યક્તિઓ કોણુ છે ? નહિતો વિના મોતે માયા-
જશે. મુકુંદરાયે ઊભા થઈ દરવાજાની ફાડમાંથી જોયું તો,
બદમાસોને આપસમાં ગુસ્સા મંત્રણા કરતાં જોયા, જેથી મુકું-
દરાય બે ડમકાં પાછળ હાંચ્યો. આ લોકો આરા ઘર પર
દરોડો પાડવાની યા અમોને ફસાવવાની કેંઈ કપટ જાળ પાથ-
રતા હશે. એવા વિચાર કરતાં કરતાં મુકુંદરાય, પોતાની
બેઠક ઉપર આવી બેઠા મુકુંદરાય ના અહેસા ઉપર થતા
ફેરફાર જોઈ નરેન્દ્ર બોલ્યો કે—

ન૦—કેમ, મુકુંદરાય, મારો ક્યાસ ખરો, કે ખોટો ?

મુ૦—તદન ખરો છે, નરેન્દ્રરાય, તમે પણ કોઈ અજબ ડીટેકટીવ

છો. એવી આજે મને સંપૂર્ણ ખાત્રી થાય છે. પરંતુ, તે બદમાસો અત્રે શા નિમિત્તે આવ્યા હશે ?

ન૦—તેની બાતમી પણ આપણને મળશે. એમ કહી અમૃતના કાનમાં કંઈક છુપી સંજ્ઞા કરી. ચાલાક અમૃત તરત સમજી ગયો, અને કોઈપણ જાતની પરવા કર્યા વગર, દરવાજો ઉઘાડી, નરેન્દ્ર ત્યાં મુકુન્દની નજર બહાર થઈ ગયો. અમૃત ના જવા પછી, નરેન્દ્ર પોતાની બેગ ઉઘાડી તેમાંથી અદ્ભુત કાચનું યંત્ર બહાર કાઢી એક પાઇપ સાથે જોઈન્ટ કર્યું, ત્યાર પછી બોલ્યો કે:- મુકુન્દરાય, આવું યંત્ર તમે કદિ જોયેલું હશે ?

મુ૦—તહિ આવું યંત્ર તો હું આજેજ નિહાળું છું. પરંતુ તેમાં શું રહસ્ય સમાયેલું છે ?

ન૦—તે હમણાંજ બતાઈું છું. એમ કહી એક જળીવાટે ને કાચના યંત્રના, એક ભાગ તે રસ્તા ઉપર થતી, દુશ્મનોના હિલચાલ જોવા બહાર કાઢ્યો, બીજો ભાગ પોતાની પાસે રાખી, મુકુન્દરાયને સંબોધી બોલ્યો કે:-હવે, દુશ્મનોની હિલચાલ કેવી વિચિત્ર છે, તેનો અનુભવ કરો. હું જરા બહાર જઈ હમણાંજ આવું છું, પરંતુ, તમે સાવધ રહેજો. એમ કહી નરેન્દ્ર ત્યાંથી ઉઠીને એકએક ઘરની બહાર ચાલ્યો ગયો. નરેન્દ્ર દુશ્મનોની હિલચાલ જોવા માટે, નવિન કરેલી શોધ જોઈ, મુકુન્દ ધણોજ અજબ થયો, મુકુન્દરાયે યંત્રમાં જોયું છે, દુશ્મનો, પોતાના ઘરથી, થોડે દુર ઉભા રહી, પોતાના ઘરની જાસુસી કરી રહ્યા હતા, એવામાં એક બદમાસે પોતાના ઘર પ્રતિ આંગળી બતાવી કહ્યું કે, દોસ્ત, આ સ્થાને દેખાય છે તેજ ડીટકટીવ

નરેન્દ્ર, ત્યાં મુકુન્દરાયનું મકાન છે. પરંતુ, હાલમાં તે બન્ને જમસુસ બહાર નીકળી શકે તેમ નથી. સાંજના સમયે, ચોક્કસ બહાર નીકળશે, તે વખતે આપણા માલીક ના હુકમ મુજબ બન્ને જણને એકજ ઇટકડીથી જમીન દોસ્ત કરી, પેલો ભેદી કાગળ, તેના ખીસ્સામાંથી કહાડી પલાયન કરી જઈશું. તેના જવાબમાં બીજો બદમાસ બોલ્યો કે, મારો તેરોજ દ્રઢ નિશ્ચય છે, પરંતુ તેવું સાહસ કરતાં આપણે ધણીજ સાવચેતી રાખવાની જરૂર છે, ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્ર ધણોજ-શુદ્ધિશાળી, ત્યાં બળમાં, કસરત બાજ પહેલવાનનું લાન કરાવે તેવો છે. હા; દોસ્ત, તારી તે વાત તો ખરી છે, કે, તે બદમાસ નરેન્દ્ર આપણા માલીકની આંખમાં ધુળ નાખી, એક હસ્તને સદાને માટે નિસ્તેજ કરી, દોરડાં ના બંધન, પોતાના મજબુત કસાયેલા શરીરથી તોડી નાખી આગાદ છટકી ગયો હતો તેથીજ હું કહું છું કે તે ચાલાક પોલીસ કુતરાથી સાવધ રહી, આપણું કામ કાઢી લેવાનું છે. આ પ્રમાણે બન્ને બદમાસો વતો કરી રહ્યા છે, એવામાં કોઈ અદ્રશ્ય રહીને બોલ્યું કે, નરેન્દ્ર પાસેથી કામ કાઢી લેવાનો તમારો હજી બીજો જન્મ લેવો પડશે, જો તમારા જેવા નિર્માદ્ય બીકણો, બહાદુર ડીટેક્ટીવોને હંકાવશે તો પછી સરકાર બહાદુર ડીટેક્ટીવ લાઇન ના અનુભવી, ત્યાં બાહોશ માણસોની કદર કેવી રીતે કરી શકશે? માટે 'પથલું' ભરો તો સંભાળીને ભરજો. આવો વિચિત્ર અવાજ સાંભળી એક બદમાસ બોલ્યો કે, આવી ભયભ્રમક પ્રેરણી આપણને કાણ કરી રહ્યું હશે. તરતજ બીજો અવગજ સંભાળાયો કે, તમારો કાળ એ-કલે બીજો બદમાસ બોલ્યો કે, દોસ્ત, માનકે ના માન, પરંતુ

આટલામાં ઠોઠ પોલીસ ખાતાનો જનસુસ જરૂર આપણી હીલ
ચાલ છુપી રીતે જોતો હોય, એમ લાગે છે, બીજો બદમાશ
બોલ્યો કે, બલેને જુએ પોલીસનો બાપ આવે તોપણ આપણા
જેવા ભય કર ડાકુ ને બીક ડોની છે એવામાં એક પંદર વર્ષનો
પોપ્ટ-મેન છોકરો ઉભેલા બદમાશોને અથડાઇ, દોડતો દોડતો
ત્યાંથી પસાર થઇ ગયો. અને મુકુન્દરાય ના દરવાજા પાસે
આવી, દરવાજા પર ત્રણ ટકરાના અવાજ કર્યા; જેથી યંત્રને
હાથમાં લઇ, મુકુન્દરાય જે અત્યાર સુધી દુશ્મનોની હિલચાલ
જોઇ રહ્યા હતા, તેમણે યંત્રને નિચે મુકી દરવાજા ઉઘાડ્યો,
તો એક છોકરાને હાથમાં ધમળ લઇ ઉભેલા જોયો. મુકુન્દરાયને
બહાર નીકળતાજ છોકરાએ પૂછ્યું કે સાહેબ, મુકુન્દરાય આ-
પનું નામ છે ?

મુ—હા, હું પોતેજ મુકુન્દરાય.

છોકરો—તો, આ તમારા નામનો ધમળ છે.

મું—કોણે આપેલા છે ?

છા—સાહેબ, હું દારૂનાં પીંદામાં દારૂને ધ-સાફ આપતો હતો, તેવામાં
ત્યાં એક વૃદ્ધ પુરૂષ આવી અને કહ્યું કે, આ ધમળ મુકુન્દરાયને
હાથે હાથ પહોંચાડી આવો. એટલું બોલી મારા હાથમાં એક
રૂપીઓ મુકી ચાલતો ગયો.

મું—ત્યારે લે, હું પણ તને એક રૂપીઓ બક્ષિસ આપું છું. એમ
કહી પાટલુનના ખીરસામાથી એક રૂપીઓ કાઢી છોકરાના
હાથમાં મુક્યો. એટલે છોકરો ખૂસી થતો અને ઠેકઠા મારતો
ત્યાંથી જોતજોતામાં અદ્રશ્ય થઇ ગયો. છોકરાના ગયા પછી,
મુકુન્દ દરવાજા બંધ કરી એકવાર પેલા યંત્રમાં નજર ફેરવી
તો કોઇપણ દ્રશ્ય જણાયું નહિ. એટલે છોકરાએ આપેલો
ધમળ વાંચવા લાગ્યો. જેમાં જણાવ્યું હતું કે.

ડીટેક્ટીવ મુંકુન્દરાય

આજે રાત્રે નવ વાગે, કાલીચરણ ધોષ દારવાણાની દુકાને સાવધપણે આવ્યો. પરંતુ આ કાગળની સાથે જે ભેદી કાગળ મોકલાયો છે, તેનો ભેદ પણ સંપૂર્ણ મેળવી સાથે લેતા આવ્યો. મને સમજ ન પડવાથી તે ભેદી કાગળ આપના તરફ રવાના કર્યો છે. પરંતુ કાગળનો ભેદ ઉઠેલી રાત્રે કાલીચરણની દુકાન તરફ આવો ત્યારે કાગળને સહીસલામત જગાએ જ છુપાવીને નીકળ્યો નહિ. તો વળી પાછી નવીન અણુધારી આકૃતિ આવવાનો સંભવ રહેશે. મધકાલના બનાવથી અદ્ભુત ધોષે આપણને દુનિયામાંથી નાશ કરવા, તથા ભેદી કાગળ પોતાને હસ્તક કરવા ધણા બદમાસોને આપણી પછવાડે છોડ્યા છે. માટે ધણીજ સંભાળથી, અને બાહ્ય-શીથી પગલે પગલું વિચાર કરીને ભરજો. હું દસ વાગ્યા સુધી કાલીચરણ ધોષની દુકાને તમારા આવવાની રાહ જોતો બેસી રહીશ.

લી. તમારો સુભેચ્છક.

મુંકુન્દે કાગળ વાંચી રહ્યા પછી ઠેકાણા સંબંધીનો કાગળ ફાડીને બાળી નાખ્યો. ફક્ત જે ભેદી, લખાણ વગરનો કોરો કાગળ હતો, તેનેજ સહિસલામત સાચવી રાખ્યો. મુંકુન્દરાયે ભેદી કાગળને ટેબલ પર ખુલ્લો કરી તેમાં લખેલા રહસ્યને વાંચવા માટે ધણી મહેનત કરી. પરંતુ તે સધળી મહેનત છેવટે નિષ્ફળ નિવરી. એવામઃ મુંકુન્દને કાને અવાજ આવ્યો કે પોતાના દરવાજા આગળ મારી હિલચાલ જોઇ, કોઇ મન્દ હાસ્ય કરી રહ્યું છે. તે વખતે જ હાથમાં ખીરતોલ લઇ દરવાજો ઉઘાડી જોયું, તો ત્યાં કોઇ પણ જણાયું નહિ. અરેખર આજે આકૃતનું વાદળ ઝુઝમી રહ્યું છે, પરંતુ શીકર નહિ. જોઇ લેવાશે.

પ્રકરણ ૧૫ મું.

અણવારી આપત.

ડીકટીવ મુંકુદરાય—ભેટી કાગળના રહસ્યને બરાબર ન સમજી શકવાથી ધરમાં આમતેમ ટેલી રહ્યો હતો. એવામાં મંગળાગૌરીએ મુંકુદરાય પાસે આવીને કહ્યું કે ”

મંગળા—રસોઇ તૈયાર થઇ ગઇ છે, કહો તો ચાળી પીરસી લઇ આવું, મુંકુદે ધડીયાલ તરફ નજર કરી તો, ધડીયાલમાં આદેને પીસ્તાળીસ મીનીટ થઇ હતી.

મુંકુ—હા, હા, ટાઇમ થઇ ગયો છે, માટે જલ્દી લાવ.

મુંકુ—શું ? આજે કાંઈ અગત્યના કામ માટે જવું છે ?

મુંકુ—હા, અત્યારે મારે ઘણાજ જરૂરી કામ માટે બહાર જવાનું છે. પોતાના પતીને ઘણીજ ઉતાવળ હોવાથી. વિશેષ ત્યાં નહિ થોભતાં રસોડામાં ચાલી ગઇ, અદ્ય સમયમાં એક ચાળી પીરસી મુંકુદરાયના ટેબલ ઉપર મુકી. તરતજ મુંકુદે રૂચી પ્રમાણે ભોજન કરી લીધું. બાદ કપડાં પહેરી, રીવોલ્વર ખીસામાં મુકી, પેટા ભેટી કાગળને સહીસલામત જગાએ છુપાવી દીધો, કઇક નવીન વીચાર યાદ આવતાં, મંગળાને તે સંબોધી કહેવા લાગ્યો કે; ખ્યાન પુર્વક સાંભળી લે, મારા અહીંથી ગયા પછી ઘણી જ સાવધાનપણે રહેજે, ઠાઇ પણુ માણસ માફ નામ દઇ, અથવા કહે કે; ખાસ અગત્યનું કામ છે, આવા ઉદ્દેશથી અત્રે આવે તો, દરવાજો ઉઘાડીશ નહીં. તથા અભણ્યા માણસને ધરમાં દાખલ કરીશ નહીં. કારણ કે;

અત્યારનો મામલો ધણેજ પ્રાણકાતક તથા ગંભીર થઇ ગયો છે, એવામાં ધડીયાલમાં નવના ટકોરા થયા, તે બ્લેઇ, પોતાની સ્ત્રી મગલાને સાવધ રહેવાની સુચના આપી, મુંકુદરાય ધરની બહાર નીકળી પડ્યો.

મુંકુદરાયના જવા પછી મંગલાગૌરી દરવાજે બંધ કરી હાથમાં ભરેલી રીવોલ્વર લઇ સાવધપણે ધાર્મિક ચોપડીઓ વાંચવા લાગી.

મુંકુદરાય, ધરની બહાર નીકળ્યા પછી આડા અવળા રસ્તા ઓળંગી એક અંધારી ગલીમાં પેઠો, મુંકુદરાયની પછરાડે એક ભૂત જેવી જણાતી વ્યક્તિ પણ પેડી.

મિચારા મુંકુદને શી ખબર કે, તેને માથે અત્યારે શું? વિતવાની છે. પરંતુ ” મિચારા મુંકુદને કાણ ચેતાવે કે, તારે માટે પ્રપંચીઓ કાવતુ રચી તને સપડાવવા તૈયાર જ થઇ રહ્યા છે ? મુંકુદરાય તો પોતાનો ટકમ થઇ જવાથી ઉતાવળે પગલે કાલી ચરણ ધોપની દુકાન તરફ જઈ રહ્યો હતો. એવામાં એકાએક મુંકુદરાયના માથા ઉપર સળંગ કટકાનો પ્રહાર થયો. ફટકો પડતાની સાથેજ મુંકુદ તમ્મર ખાઇ જમીન ઉપર ગબડી પડ્યો. અને સખત મારને લીધે બાહોશ થઇ ગયો.

મુંકુદરાયના જમીન ઉપર પડવાની સાથેજ બે બદમાસો હાથમાં મોટા છરાલઇ. મુંકુદરાયની છાતી ઉપર ચઢી બેઠા. બે બદમાસો માંથી એક જણે મુંકુદરાયના ખીસાની બધી ઝડતી લઇ લીધી. પરંતુ, બદમાસોને આખરે નિરાશાજ મળી. એક રીવોલ્વર સિવાય બીજી કોઇ પણ વસ્તુ જડતી લેતા મળી શકી નહિ. થોડીવારે મુંકુદ જવા

શુદ્ધિમાં આવવા લાગ્યો, અને પોતાની આંખ ઉઘાડી જોયું તો, જો
બદમાસોને હાથમાં મોટા છરાલછ પોતાની છાતી ઉપર બેઠેલા જોયા.
તે કુરબાનના હાથમાં છુટવા માટે ત્યાં પોતાની સાથે આવી કુર-
વર્તણુક ચલાવવાનું કારણ જોધવા માટે બદમાસોને સંબોધી કહેવા
લાગ્યો કે. તમે કાણ છો ? ત્યાં આવું સાહસ શા સારું કર્યું ?

તને જહાન્નમનો માર્ગ બતાવવા માટે. બદમાસ બોલ્યો, મેં
તરફ શું બગાડ્યું હતું ? મુંકુંદે કહ્યું.

તેં ત્યાં તારા સાથીએ અમારા માલિક અદ્દાલત ઘોસતો એક
હાથ સદાને માટે નામુદ કરી નાંખ્યો છે, તેનું જોર લેવા, તને ત્યાં
તારા સાથીને આ દુનીઆમાંથી નામુદ કરવાનો અમે દ્રઢ નિશ્ચય કીધો
છે. છતાં અમને તારી દયા આવે છે, તેથીજ તને જીવતો છોડી દેવ
માં આવે છે. પરંતુ એક શર્તથી. નહીં તો નહિ ?

મુંકુંદરાયે વિચાર કર્યો કે, સમય સુચકતા વાપરવામાંજ સાર
છે. નહીંતો, જીંદગી જોખમમાં છે. એમ ધારી મુંકુંદે બોલ્યો કે,
તારી શું ? શર્ત છે ?

શર્ત એટલી કે અમારા માલિકની પુક પડવી ત્યાં તેની છુપી
હીલચાલ પણ જોવાની ડાશીશ ન કરવી. બીજી શર્તમાં પેલો બેદી
કાગળ અમારે સ્વાધીન કર. બદમાસ ગુરસાથી બોલ્યો.

હું તારી શર્ત કબુલ કરું છું. પરંતુ, તારી બીજી શર્ત પ્રમાણે
જે કાગળ મળે છે, તે કાગળ હાલ મારી પાસે નથી. જો તમે બને
મારી સાથે મારે ઘેર આવો તો હું ખુશીથી તે કાગળ આપી શકી
શ. મુંકુંદરાયે મુક્ત થવા યુક્તિ અજમાવી.

તારી ડીટેક્ટીવ પોલીસી હવે અમારી પાસે મુદત્ર ચાલે તેમ નથી. માટે જીવવાની આશા હોય તો, પેલો કાગળ અમારે સ્વાધીન કર, નહીં તો, આ જલ્લાદી છરા બોલ્યા છે ? હમણાજ તારા ગળાની આરપાર ઉતરી જશે, અને પળવારમાં તો, તું દુનિઆમાં હતો, ન હતો. થઈ જઈશ.

છેલ્લાં નિશ્ચય પર આવી બદમાસ બોલ્યો.

મુકુંદરાય છરા બેઠાં ગભરાયો, થોડીવારને માટે તેનું આખું શરીર કંપાયમાન થઈ ગયું. છતાં હીમત રાખી ક્રોધ યુક્ત બદમાસોને કહેવા લાગ્યો કે, તમારી આ ખોટી હક છે. હજી પણ કહું છું કે, મારી સાથે ચાલો એટલે હું તમને તે કાગળ આપી દઈશ.

બદમાસે કહ્યું કે. હું તારો એક પણ શબ્દ સાંભળવા માગ... પુરું વાક્ય બોલતાં બદમાસ અટક્યો, કારણકે, કોઈનો પગગવ પોતાના તરફ આવતો સાંભળાયો. પોતાની પાછળ કોણ આવે છે ? તે બોલ્યા માટે બંને બદમાસો પાછું વાળીને બોલ્યા લાગ્યા.

બદમાસો, અત્યારે બે ધ્યાન હોવાથી મુકુંદને લાગ સારો મળેલો હતો. આવો મળેલો ઉત્તમ લાગ બેઠાં, મુકુંદરાયે, બળ પુર્વક બંને બદમાસોને છતી ઉપરથી દુર ફેંક્યા, બદમાસોને જમીનનો માર સંભળડ લાગ્યો હતો, છતાં, જમીન ઉપર પડતાં પડતાં એક સીટી વગાડી. જેથી બીજા બે, ભયકર ચહેરાવાળા બદમાસો ત્યાં આગળ દોડી આવ્યા, તો પોતાના બે માથુસોને ધાયલ કરી મુકુંદરાય નહાસવાની ડોશીશ કરી રહ્યો હતો. કે બીજા પળે બંને બદમાસોએ વળી પાછો એકજ ફટકાથી મુકુંદરાયને બે હોશ બનાવી જમીન ઉપર પટકી દીધો.

પણી આવેલા નવીન બે બદમાસોએ નિચે પડેલા બે બદમાસોને ઢિલા કરી, શુદ્ધિમાં લાવવાનો યોગ્ય ઉપચારો કરવા લાગ્યા. થોડીકવારમાં બદમાસો શુદ્ધિમાં આવી ગયા, અને મુંકુદરાય તરફ દ્રષ્ટિ કરીતો, તે પણ ધીમેધીમે શુદ્ધિમાં આવવા લાગ્યો હતો, મુંકુદરાયને શુદ્ધિમાં આવતો જોઈ. ચારે બદમાસો હાથમાં છરા લઈ દોડ્યા અને મુંકુદરાયની છાતી પર વળી પાછા ચઢી બેઠાં. મુંકુદરાય વિચારમાં પડ્યો કે, આ બેમાંથી વળી પાછા ચાર જણા થયાં, તો નક્કી તે લોહા આજે મારો જીવ લેશે ? એવામાં એક બદમાસ બોલ્યો કે, પોલીમ ફુટરા તેં તારો લાવ લજવવામાં બાકી રાખી નહીં. પરંતુ તુ કમ લાગ્ય હોવાથી. વળી પાછો અમારા હાથમાં સપડાયો, પરંતુ ખેર હું તારી વતણુક સામે મુદ્દલ પણ લક્ષ આપતો નથી. પરંતુ પેલા કાગળ લાવ, એટલે તુ તારે રસ્તે અને અમે અમારે રસ્તે.

મુંકુદરાયે હેલ્લોજ જવાબ આપ્યો કે, મારી પાસે હાલ તે કાગળ નથી. મુંકુદે નિરાશ થઈ સવાલનો જવાબ આપ્યો તો, હવે મરવાને તૈયાર થઈ જા, આજે અહીંથી તારું ખૂન કર્યાં સિવાય અમે કંઈ પાછા જનાર નથી. માટે લે આ જહલાદી છરાને પ્રેમ પુર્વક તારા મળે લગાડી લે, એમ કહી હાથમાં રહેલા છરાને ધીમેધીમે બદમાસોનીચે ઉતારવા લાગ્યા, મુંકુદને આ બદમાસો પાસેથી હવે છુટવાની આશા નકામી છે, એમ ધારી આંખો બંધ કરી દીધી. બદમાસોના છરા ગળાના (ટોટા) પાસે આવીને અટક્યા, એટલે બદમાસ બોલ્યો કે, હેલ્લો ધડી માટે ઇશ્વરનું સ્મરણ કરી લે, કારણ કે, તારે મરવાને હવે મુદ્દલ ટાઇમ નથી. જવાબ ન મળવાથી ચારે બદમાસોએ ચોતાના છરા હવામાં અધર કર્યાં, અને જોરમાં ધા, કરવા જાય છે. એવામાં પાછળથી કેઈએ આવી લાકડીનો મજબુત પ્રહાર કર્યો જેમાં

ત્રણ જણાને લાગ્યો, અને ચોથો જીવ બચાવવા તે જગા છોડી પલાયન કરી ગયો.

પોતાની છાતી પરથી ભાર ઓછો થઈ ગયો છે, ધારી મુકુંદ-રાય એકદમ ખેડો થઈ ગયો, તો ત્યાં આગળ એક બાબુપર, પોતાનો જીવ લેવા આવનાર ત્રણ બદમાસો મરણને શરણ થયેલા જોયા, પછી બીજી બાબુ નજર કરીતો, પોતાની પાસે એક વૃદ્ધ પુરૂષને હાથમાં લાકડી લઈ, ઉભેલો જોયો, વૃદ્ધ પુરૂષ અત્યારે લાકડી લઈ, પોતાની ચુંગીમાંથી ધુમાડા કાઢી રહ્યો હતો, મુકુંદ મનમાં સમજી ગયો કે, આ વૃદ્ધેજ ત્રણ બદમાસોને જાનથી મારી મારો બચાવ કરેલો હોવો જોઈએ ?

મુકુંદ ઉભો થઈ કપડાંપર ચટ્ટેરી ધુળ ખંજોરતાં બોલ્યો કે:

મુઁ—મુરબી ? આ બદમાસોથી આપેજ મારો બચાવ કર્યો ?

વૃદ્ધ—(ચુંગીમાંથી ધુમાડા કાઢી હસતાં હસતાં બોલ્યો કે, હા તેમજ છે. ત્રણ બદમાસોની લાશો તરફ આંગળી દરી રહ્યું કે, ઇશ્વર કૃપાએ ચાર જણામાંથી ત્રણ જણાતો, આ દુનિઆમાંથી અદ્રશ્ય થઈ ગયા છે. ફક્ત એકજ બદમાસ અહીંથી જીવ બચાવી સહી સલામત છટકવા પામ્યો છે. છતાં આપને તો સાવધ રહેવુંજ પડશે ?

મુઁ—મુરબી ? આપે આજે મને જીવતદાન આપી સદાનો રક્ષી બનાવ્યો છે. પરંતુ, આપની ઓળખ જરા મહેરબાની કરીને આપી શકશો. ?

વૃદ્ધ—ધણીજ ખુશીથી, હું એક દારૂના પીદાનો માલિક છું. ત્યાં મારું નામ કાલીચરણ ધોસ છે. પરંતુ, તમે આ રથાનમાં કેવી રીતે સપડાયા ?

મું—એક માણસને મળવા માટે હું આ મહીમાં થઈ આવતો હતો,
એ અરસામાં આવી વિચીત્ર ઘટના બનવા પામી.

વૃદ્ધ—તમારા કહેવા ઉપરથી તમારી વાત સત્ય હોય તેમ જણાય છે.
કારણ કે, રાત્રીના દશ વાગતાં સુધી એ વૃદ્ધ માણસ કોઈના
આવવાની રાહ જોઈ રહ્યો હતો, પરંતુ” કોઈના, આવવાથી
તે વૃદ્ધ નિરાશ થઈ મારી દુકાનેથી ચાલ્યો ગયો હતો. મારા
ધારવા પ્રમાણે તેજ માણસ તમો હતો.

મું—જી, હા, તેજ હું પોતે.

વૃદ્ધ—વાર ? આપનું નામ શું ?

મું—મારું નામ મુંકુદરાય.

વૃદ્ધ—આપ શું ધંધો કરો છો ?

મું—હું એક ડીટેક્ટીવ છું.

વૃદ્ધ—હા—સમજ્યો, ડીટેક્ટીવ એટલે છુપી પોલીસનો વડો અધિકારી.

મું—જી, હા.

વૃદ્ધ—તમો આવા બાહોશ અમલદાર થઈ, બદમાસોના સકંજમાં
સપડાઈ ગયા, એ જોઈ મને ધણોજ આશ્ચર્યકારક વૃત્તાંત લાગે છે.
પરંતુ’ હોય તેમાં તમારે ખોટું લગાડવા જેવું કંઈ નથી.
ચાલો હવે હું તમારા ઘર સુધી સાથે જ છું. એટલે કોઈ
પણ જાતની ધાસ્તી રાખવા જેવી નથી.

મું—વૃદ્ધ કાકા; હવે તરફી નહિ લ્યો, તો પણ ચાલશે. કારણ કે,
હવે હું સંપૂર્ણપણે સાવધ થયો છું.

વૃદ્ધ—સાવધ હોવા છતાં, એકથી બે બસા, વળી મારે પણ તેજ
રસ્તે થઈને જવાનું છે.

મું—બહુ સારું, જેવી આપની ઈચ્છા. એટલું બોલી આગળ મુંકુંદ, પછવાડે વૃદ્ધ મનમાં હસતો, હસતો, ચુંગીમાંથી ધુમાડા કાઢતો ચાલવા લાગ્યો. થોડીવારમાં બંને જણ અંધારી ગલીમાંથી સરીયામ રસ્તા ઉપર આવ્યા. મુંકુંદ તથા વૃદ્ધ કોઇ પણ જાતની વાતચીત કર્યા વગરજ ચાલતા હતા.

એવામાં એક છોકરો દોડતો, દોડતો, આવી વૃદ્ધ સાથે અથડાઈ પડ્યો. બંને એક બીજાને અથડાવાથી જમીન ઉપર ગળડી પડ્યા. એટલે મુંકુંદ પડવાનો અવાજ સાંભળવાથી પાછું ફરીને જોયું, તે વૃદ્ધ તથા એક છોકરો જમીન ઉપર અથડાઈને પડી ગયાં હતાં. છોકરો જુવાન હોવાથી જમીન પરથી જલ્દી ઉભો થઈ વૃદ્ધનો હાથ પકડી ઉભો કરતો હતો. એટલે મુંકુંદ પણ વૃદ્ધનો બીજો હાથ પકડી ઉભો કરવામાં મદદ કરવા લાગ્યો. વૃદ્ધને ઉભા કરતી વખતે છોકરાએ વૃદ્ધના કાનમાં કંઈક કહ્યું, જેથી વૃદ્ધ છોકરાની વાત તરત સમજી ગયો. તે છોકરાને છુપી સંજ્ઞામાં જવાબ આપ્યો કે” જા, બચ્ચા, ભલે લાગ્યું, તું સલાખીને ચાલ્યો જા, રામજી તેરા ભલા કરે ગા, મુંકુંદ, આ બંને જણની વાતનું રહસ્ય બીલકુલ સમજી શક્યો નહિ. વૃદ્ધે આ વખતે ચુંગીમાંથી વિશેષ ધુમાડાના ગોટ ગોટ કાઢવા માંડ્યા, તેનું રહસ્ય છોકરો સમજી ગયો. અને અચ્છા કાકાજી રામજી ભલા કરેગા, કહેતો, કહેતો, પોતે જે અંધારી ગલીમાંથી નીકળ્યા હતા. તે ગલીમાં પેસી અદ્રવ્ય થઈ ગયો. વૃદ્ધ આ વખતે દોડી ગએલા છોકરાને તાકી તાકીને જોઈ રહ્યો હતો.

મું—વૃદ્ધ કાકા તે છોકરો કોણ હતા ?

વૃદ્ધ—કોણ જાણે કોઈ હશે, આપણે શું ?

મું—પરંતુ: છોકરો ધણોજ ચાલાક જણાય છે. ?

૫૬—હસતાં, હસતાં, હા, મુંકુંદરાય, લાગે છે તો તેમ, પરંતુ જ-
વાદો એ વાતને, કારણ કે, આપણને ટાઇમ ધણો ચઢ ગયો છે.
લગભગ અગિયાર વાગવા આવ્યા છે.

મું—હા, ચાલો, એટલું બોલી ચાલવા માણ્યું, થોડીવારમાં બંને
જણ મુંકુંદરાયના ઘર પાસે આવી પહોંચ્યા, મુંકુંદરાય, દર-
વાજો ઉઘાડવા ત્રણ ટકારા ના આઘાત કર્યાં. એટલે અંદરથી
જવાબ મળ્યો કે કોણ છે ? મુંકુંદરાયે જવાબ આપ્યો કે " વફા-
દાર, સ કેતી, શબ્દ મળવાથી, મંજલાગૌરી એ દરવાજો તરત
ઉઘાડી નાખ્યો, મુંકુંદરાય ઘરમાં પેસતાં બોલ્યો કે, વ્રદ કાકા
પંચારો, પરંતુ, કોઇપણ જવાબ ન મળવાથી પાછું ફરી ગયું,
તો પોતાની પાછળ કોઇ જણાયું નહીં. એટલે વિચાર કરવા
લાગ્યો કે, હમણાં મારાં ઘર સુધી વ્રદ સાથે આવ્યો, છતાં
એટલાવારમા કયા અદ્રશ્ય ચઢ ગયો, મુંકુંદરાયે ધણીજ તીવ્ર
દ્રષ્ટિ દુર સુધી કરી પરંતુ, વ્રદ બીલકુલ જણાયો નહિ.

પ્રકરણ ૧૬ મું.

નવિન દાસી

આજે શુશીલાના ખુન ચયાને. લગભગ ત્રણ મહીના વીતી જવા આગ્યા. છતાં, પોલીસ અમલદારો, હજુ સુધી, ખુન સંબંધીની ખાતમ મેળવી શક્યા નથી. આવા તર્ક વિતર્ક કરતો. વારંવાર પોતાના હોઠોને દાંત નીચે ડાબતો, એક તરફ પુરૂષ, પોતાના શણગારેલાં શુશીલાના દિવાનખાનામાં ગુસ્સાના આવેશમાં ટેકી રહ્યો હતો.

ત્યારે ખીજી તરફ જાંઘરના ઝોરડામાં તરૂણ પુરૂષના માતા, પીતા, વૃદ્ધા અવસ્થાને લીધે, શરીરથી પીડાતા, ઉધરસ ખાઇ રહ્યા, વારંવાર ઉધરસના અવાજથી કંટાળે ખાઇ, ધડીધડી બગડતો હતો કે, આ પાપ હવે ટળે તો સારું, તે ડોકરા, ડોકરીના જીવવાથી મારી કરેલો મહેનતો ઉપર વારંવાર પાણી ફરી વળે છે. દીક છે તેનો પણ રસ્તો થઇ રહેશે. એટલામાં એક વૃદ્ધા ડોસી હાથમાં ચહને કપ લઇ ત્યાં આવી. રમાકાન્ત શેઠને ઘણાંજ ઉંડા વિચારમાં ઉતરે જાયેલો જોઇ બોલી કે,

વૃદ્ધા—શેઠ ? આ ચાહ ઠંડી પડી જવા આવી છે.

વાંચક તે બેઠેલો ત્યાં ધડીકમાં ટેલી રહેલો તરૂણ પુરૂષ, તેજ રમાકાન્ત શેઠ પોતેજ હતા.

વૃદ્ધાને ચાહ લઇ આવેલી જોઇ, રમાકાન્ત બોલ્યો કે,

રમાકાન્ત—તું જા, હું ચાહ પી લઉં છું. એટલે તરતજ વૃદ્ધા રમાકાન્ત ઉપર એક તીરસ્કાર ભરી નજર ફેંકી, ચાહનો કપ ટેબલ ઉપર મુકી ત્યાંથી ચાલી ગઇ, વૃદ્ધાના જવા પછી રમાકાન્ત શેઠ ચાહને ઘટતો ન્યાય આપી દીધો.

ત્યાગ બાદ, કપડાં પહેરી ગુસ્સામાંને ગુસ્સામાં ત્વરાથી દાદર ઉતરી નીચે આવ્યો. રમાકાન્ત શેઠ બહાર જાય છે, તેનું જાણી વૃદ્ધા શાક સમારતી, સમારતી, રમાકાન્ત શેઠની પાસે આવી બોલી કે”

વૃદ્ધા—શેઠ ? અત્યારે રસોઇ શું બનાવવાની છે ?

રમા—રોજનેરોજ શુ પુછવું હતું ? તારી ધ્યાનમાં આવે તે બનાવજો

૦—જમવા માટે ઘર તરફ પાછા ક્યારે ફરશો ?

રમા—તે હાલ ચોક્કસ કહી શકાય નહી.

૦—ડીક છે. પરંતુ, વાસણુ માંજવાનું દુ.ખ મ્હારે હવે ક્યાં સુધી સહન કરવું ?

રમા—કોવમા આવી ” ત્યારે શું ? હું વાસણુ માંજવા બેશું ?

૦—તે મ્હારાથી કેમ કહી શકાય ? એ આપની ઇચ્છાની વાત છે.

રમા—શું ? કપાળ ? ઇચ્છાની વાત છે ? તને તકલીફ પડતી હોય

કોઇ પુરૂષ નહીં પણ સાધારણ સ્ત્રી સોધી લે.

૦—ડીક, શેઠ, હું કોઇ સ્ત્રી નોકરાણી સોધી લઉંશ. એમ કહી વૃદ્ધા ત્યાંથી પોતાનું મુખ મરડી ચાલી ગઇ.

વૃદ્ધાના જવા પછી, રમાકાન્ત શેઠ પણ હાથમાં લાકડી લઇ, બારણું ઉઘાડી ઓટલા ઉપર ઉભો રહી, ક્યાં જવું તેનો વિચાર કરવા લાગ્યો. એવામાં એક સ્વરૂપવાન સાધુડી હાથમાં તંબુરો લઇ રમાકાન્ત શેઠના ઘર પાસે ભજન ગાતી ઉભી રહી કે

“ ધાર્મ્ય થવાનું શ્રીહરિનું, મુરખ તર ફુલાય,

ગાડા તળેના શ્વાનની માફક, મનમાં બહુ મલકાય.

સાધુડીને જોઇ રમાકાન્ત શેઠ બોલ્યો કે:-આવી માતેલા પાડા જોવી શરીરે ફાંસી છે. તે કોઈ જગાએ નોકરી કર, કાતો કોઇનું ઘર માંડીને રહે તો, તારી ઇન્દગી મુઘેરી જાય.

સાધુડી—શેઠ, મને કોઈ નોકરી રાખતુંજ નથી.

રમા—તને કોઈ નોકરી રાખતું ન હોય તો મારે ત્યાં નોકરી કર
હું તને મહિને ખાઈપીને પાંચ રૂપીઆ આપીશ.

સા—જો આપ મને નોકરીમાં રાખતા હોતો, મારે ઘેર ઘેર ટુકડા
માગવા શા મારૂં લટકવું જોઈએ ? વારૂં પણ શેઠ મારે શું
કામ કરવાતું ?

રમા—તારે કપડા ધોવા, વાસણ માંજવા, પથારી પાથરવી, એ
ઉપરાંત ઘરનું તમામ કામકાજ કરવું. પરંતુ તારે મારા હુકમ
સિવાય અન્યનું કામ કરવું નહિ.

સા—ત્યારે હું આજથીજ તમારે ત્યાં નોકરી રહી જાઉં છું.

રમા—જેવી તારી ઇચ્છા. એટલું બોલી પોતાની રસોઈ બનાવનાર
વક્ષાને ખૂમમારી બોલાવી, કે તરતજ વક્ષા મોઢું હલાવતી
હલાવતી શેઠની પાસે આવી ઉભી રહી એટલે રમાકાંત બોલ્યો,
આ બાઈને આપણે ત્યાં નોકરાણી રાખી છે, હવે તારે ઘરનાં
પરચુરણ કામકાજ માટે દુઃખ વેડવું નહિ પડે. આવેલી સાધુ-
ડી ભણી વક્ષા આડકતરી નજર કરી બોલીઃ—ચાલ બહેન ઘરમાં.
એમ કહી સાધુડીને હાથ ઝાંલી વક્ષા ઘરમાં જઈ પોતાનાં
કાર્યમાં પ્રવૃત્ત થઈ ગઈ. રમાકાંત શેઠ પણ પોતાનાં કામકાજ
માટે બહાર ચાલ્યા ગયા. રમાકાંત શેઠને ગયે લગભગ દસ,
અગીઆર કલાક થયા હતા. લગભગ આખો દિવસ રમાકાંત
શેઠ ઘર તરફ પાછા ફર્યા ન હતા. જેથી સાધુડી બોલીઃ—માજી,
આજ આખો દિવસ વીતી ગયો છતાં શેઠ બહારથી કેમ નહિ
આવ્યા હોય ? શું તેમને બુખ પણ નહિ લાગી હોય ? આ
તેમની રસોઈ પણ ઠંડી પડી ગઈ છે.

પ્ર૦—જેન, તેને તો હંમેશની આદત છે.

સા૦—શું ? કયમ આવાજ દિતો નિગમીત કરે છે ?

પ્ર૦—કાયમતો શું ? પરંતુ કોઈ કોઈ સમયે આઠ દહાડા પણ વીતી જાય છે. છતાં એ વિચિત્ર ખોડીલુ પુતળું ઘર તરફ પાછું ફરતુજ નથી. પરંતુ જેન તારૂં નામ શું છે. ?

સા૦—માજી, મારૂં નામ નવિનદાસી છે. વાયક, હવે આપણી વાર્તામાં ભાગ લેનારી સાધુડીને નવિનદાસીના નામથી સૂબોધીશુ તે કોઈ દોષ યુક્ત નથી.

નવિનદાસી—હા પરંતુ માજી રમાકાંત શેઠને આઠ આઠ દિવસ ભણુ ઘર છોડી બહાર રહેવું ગમે છે ?

વૃદ્ધા—નવિનદાસી, જ્યાંદે તે પિશાચતું નામ. તેના નામમાં, કામમાં કે ખાનમાં કંઈ બરકત નથી. હાં, પણ જોજો નવિનદાસી આ રમાકાંત શેઠ વિષે તને કહેલી વાત, તે ચંડાળને મોઢે ના કહેતી ?

નવિ૦—(હસીને) ના, ના, માજી કંઈ ગાંડા ચમ ગયાં કે શું ? માજી સાગર જેવા વિશાળ પેટમાંથી વાત જવી ઘણી કઢીલુ છે. હાં પરંતુ માજી, કદાચ “ ના કરે નારાયણ ” ને વાત જીલમાં કહી દેવાય તો શેઠ તમને શું કરે ?

વૃદ્ધા—ઝોષમાં ? શું કરે ? નવિનદાસી મુઓ મને દુનિયામાં રહેવાજ ના દે. પીટયો મધરાતે આવી મારૂં ગળું દબાવો ગુંગળાવીને મારી નાખે.

નવી૦—ત્યારે શું શેઠ ખૂતી જેવા છે ?

૧૬૬—અરે તેતો મુઝો ખૂતીનોખૂતી છે. અથવા ભયંકર ડાકું કહી-
એ તોય ચાલે.

નવીં—માણ, તમે શા આધારે શેરને આવી ઉપમા આપી વગોવોડો!

૧૬૬—શું કરું ? પેટની બળી ગામ બાળું છું તેની નોકરીમાં રહી
તો ખરી પરંતુ હવે મારાથી તેના હાથમાંથી છુટાતુ પણ નથી.
મન મારી ન છુટકે પડી રહેતું પડે છે.

નવીં—ઝોહો ? શું શેર એવા વિચિત્ર સ્વભાવના છે ?

૧૦—તે તો તમે હવે નોકર રહ્યા છો તે જોશો અને કમુલ કરશો
કે શેર એક શાહુકાર નહિ પણ શાહ ચોર છે. એવામાં ઉપરથી
કોઈ ધીમા અવાજે ઉવરશ ખાતા બોલ્યું, માણ જરા પીવાનું
પાણી આપી જાવ.

નવીં—માણ એ કોણ બોલ્યું ?

૧૦—એતો શેરના વધ્ધ પિતા.

નવીં—ત્યારે શું તેમના માતપિતા પણ હજી હયાત છે ?

૧૦—હા બેન, તેતો દેવનાં અવતાર જેવા છે, ફક્ત શેરજ તેમની
માતાની કુખે કર્મ ચડાળ પાડ્યો છે.

નવીં—શું બિચારા વધ્ધ માઆપની તેને દયા નહિ આવતી હોય?

૧૦—ખેન, રાક્ષસનાહત્યમાં વળી દયા કેરી હોય ? એવામાં બીજો
અવાજ સંભળાયો કે શેરનું પીવાનું પાણી આપી જાવ માફ
ગળું સુકાય છે. તરતજ વધ્ધા ઉઠી. ખેન, તું આપણી પથા-
રીઓ પાથર. એટલામાં હું બાપને પિવાનું પાણી આપી બિછાનું

સાફ કરી, સુવાડીને આવું છું. એમ કહી વધવા પાણીનો લોટો
ભરી શેકતા વૃધ્ધ પિતાને પાણી આપવા મેડા ઉપર ગઇ. બીજી
તરફ નવિનદાસી પણ પોતાની તથા વધવા રસોયણની પથારી
પાથરવા લાગી. એવામાં વધવા ઉપરથી નીચે આવી બેઠી કેમ
જહેન પથારી પાથરી લીધી ?

નવિન—હા માજી, હવે નિરાતે નિદ્રા કરો વધવાની આંખમાં ઉંઘ
ભરાવા આવી હતી એટલે નવિનદાસી માથે વાર્તાલાપ કરતાં
પથારીમાં લોટી ગઇ, થોડીવારમાં તે કુંભકરણની માફક ઘસડ
ઘસડ નરકોરાં બોલાવતી ધીર નિદ્રાધીન થઇ ગઇ.

પ્રકરણ ૧૭ મું

અંડાળ થોકડો.

અત્યારે રમાકાન્ત શેઠના આખા ઘરમાં શાંતતા છવાઇ ગઇ હતી. ફક્ત થોડા થોડા વખતને અંતરે રમાકાન્ત શેઠના માતા પિતાનો, ઉધરસ ખાવાનો મદ અવાજ શાંતતાનો ભંગ કરી રહ્યો હતો. બીજી તરફ જદા ધમ ધમટ નિદ્રામાં પડી હતી, ફક્ત આજેજ રહેડી નવિન દાસી જગત રહી, ઘણાજ ઉડા વિચારમાં ઉતરી ગઇ હતી. એવામાં ધડીઆળતી અદર એકનો ટકોરો થયો, તે જોઇ નવિન દાસી વિચારમાંથી જગત થઇ અને બમડી કે અરરર આજે શેઠનું બિછાનું સાફ કરવાનું હું વિસરીજ ગઇ. માટે લાવ શેઠ હજી સુધી આવ્યા નથી એટલી વારમાં તેમનું બિછાનું સાફ કરી પછીથી થોડોક વખત આરામ લઇ લઉં. એટલું બોલી, બિછાનું સાફ કરવાના હેતુથી નવિન દાસી રમાકાન્ત શેઠના દિવાનખાનામાં આવી બિછાનું સાફ કરવા લાગી. ત્યારબાદ પોતાની તીવ્રદ્રષ્ટિ ચારે બાજુ ફેંકી આરામ નિમિત્તે પાછી ફરી. હજી દાદર સુધી પહોંચી નથી એટલામાં દરવાજો ઉઘડવાનો અવાજ મંભળાયો. નવિનદાસી ચમકી, બારીમાંથી નિચે નજર ફેંકી તો રમાકાન્ત શેઠ પોતાના જેવાજ ચાર સોબતીઓ સાથે ઉપર આવે છે. એટલે નવિન દાસી આગળ ન વધતાં દિવાન ખાનાની બાજુમાં સદાને માટે બધ રહેલા ઓરડામાં છુપાઇ ગઇ.

આવનાર વક્તીઓ કોણ હશે ? તે નીહાળવા દરવાજાની ફાડમાં અધુરોને સ્થિર કરી નવીન દાસી જોઇ રહી, થોડીવારમાં બધી

વક્તીઓ મેડા ઉગર આવી ગઈ, પ્રથમ દીવાન ખાનામાં રમા-
 ઝાન્ત શેઠ પ્રવેશ કર્યા, તેમના પછી એક યુરોપીયન ઠાકથી સજ
 ચઘેલી વક્તીએ પ્રવેશ કર્યો, ત્યારબાદ ભયંકર વેશ ધારણી,
 એ વક્તીઓએ પ્રવેશ કર્યો, જે દ્રવ્ય જોઈ પ્રથમથી છુપાઈ રહેલી
 નવીન દાસી ના મુખમાંથી “ આહારો ” નીકળી પડ્યો. કે
 આ પીસાય મુર્તીઓ અહિં ક્યાર્થી ? તેને તથા રમાઝાન્ત શેઠને, શુ
 સંબંધ હશે ? ઠીક છે તે રહસ્ય પણ હવેજ જણાશે. થોડી-
 વાર સુધી ચારે વક્તીઓમાં શાન્તી ફેલાઈ રહી, પરંતુ શાં-
 ન્તીનો પ્રભાવ ન ગમવાથી રમાઝાન્ત શેઠ એકદમ ઉભા થઈ
 કપાટમાંથી એકરૂઢા નળર વન છાપની દારૂની એ બાટલી તથા
 ગલાસ કાઢી ટેબલ પર મુક્યા તથા બગરમાંથી નાસ્તા માટે
 લાવેલું, પકાવેલું ગોસ, તથા ઈંડાની ફાઈ વીગેરે ઘણા ઇંગ્લીસ
 પદાર્થો ટેબલ પર મુક્યા, ત્યારબાદ બાટલીના ઘુચ હવાડી
 બલાસો ભરી વારા ફરતી તાગ સમ મારા સમ કરતા ગત
 જોતામાં દારૂના એ બાટલા આવેલી વક્તીઓએ ખાલી કરી
 નાખ્યા. બાદ ઇંગ્લીસ ખાણા તે સર્વ જણે ભાગે પડેના ઇ-
 ન્સાફ પણ આપ્યો. આ બધું વીચીત્ર દ્રવ્ય જોઈ નવીન દાસી
 વીચાર કરવા લાગી ? કે અરે ભગવાન વણકિ જ્ઞાતી થઈને,
 ચરમાડીનો ખોરાક ? દુધની જગાએ મદીરા પાન ? હશે, હવે
 જોવા દે કે આ ચડાળ ચોટ્ટીએ શા ધરાદેથી અત્રે મેળાવડો
 ભરેલા છે. ?

એવામાં એક વ્યક્તિ બોલી કે,

વ્યક્તિ ૧.—રમાઝાન્ત શેઠ ? જો તમે મારી મદદમાં ન જોડાયા
 હોત તો અત્યાર સુધી મારી કરેલી મહેનત પર કમારનું એ
 પાણી ફરી વળ્યું હોત.

રમા—એમાં શું ? પોતાના જીગર જન દોરતને તન, મન, ધનથી મદદ કરવી. એજ દોરતની મુખ્ય ફરજ છે.

વ્યક્તિ-૧—હાં. પરંતું, શેઠ, તે દિવસે પેલા પોલીસ કુતરાએ તમને ફટકો માર્યો હતો. અને તમે બેહોશ થઇ જમીન ઉપર ગળડી પડ્યા હતા, પરંતું, તે તમારા કૃત્રિમ વેશને કળી ગયો હતો કે, કેમ ?

રમા—ખીલકુલ નહિ, તે બેવકુફ, મારા કૃત્રિમ વેશને શું કળી શકવાનો હતો.

વ્યક્તિ-૧—તોપણ તે હાટકટીવ નરેન્દ્ર ધણેજ, બાહોશ, ચાલાક, ધૈર્ય-શીલ તથા બળવાન છે. તેને સાધારણ કહી વિસરી ના, જતા, નહિતો કોઇ દિવસ નાહક ના માર્યો જશે.

રમા—હા, હવે તે વિપયને ઓઠેથીજ ચઢાવો નરેન્દ્ર માટે શું ઘાટ ઘડ્યો છે ? તે પ્રથમ જણાવો.

વ્યક્તિ-૧—હી તમને અનુકુળ લાગશે, તેવી રીતે તેનો હું ઘાટ ઉતારી આપીશ, કહો તમારી શી ઇચ્છા છે ?

રમા—ઇચ્છા, નરેન્દ્ર ને ગમે તે યુક્તિ પ્રયુક્તિ કરી જનથી મારી નાખો, પછી મુકુંદ ને હું જેઠ લદશ.

વ્યક્તિ-૧—નરેન્દ્રને જનથી મારી નાખવો, એ કાંઇ છેકરાની રમત નથી.

રમા—જો તમે નરેન્દ્ર ને મારવાનું સાદમ કરો, તો હું મુકુંદને જડ મુંળમાંથી ઉખાડી નાખું. તોજ મારાથી મુકુંદની સ્ત્રી મંગલાગૌરીથી મોજ મળ આ દુનિયામાં માણી શકાય. મંગલાગૌરી નો સખદ સંબંધી નવીન દાસી વિચાર કરવા માગી

કે, મંગલાગૌરી પ્રત્યે રમાકાન્તની દાનત બગડી હોય તેમ સ્પષ્ટ જણાય છે, માટે આજે તે લોકોને સાવધ રહેવાની મુચના આપવી પડશે, નહિ તો પાપીઓ કંઈક અનિષ્ટ કરી ખેસશે. એમ વિચાર કરી વળી પાછી તેઓ ચંડાળ ચોકડીની આગળ ચાલતી વખત સાંભળવા લાગી.

વ્યક્તિ ૧—શેઠજી, આપ બે શીકર રહો, હું સોગન પુર્વક કહું છું કે, પરમ દિવસે હીટેકડીવ નરેન્દ્ર આ દુનિયામાં નથી. એમ ચોક્કસ માનજો, નરેન્દ્ર દુનિયામાં નથી, એ સાંભળી નવીન દાસી બગડી કે, પાપીઓ નરેન્દ્રરાયનું ખુન કરવાના નિશ્ચય ઉપર આવી ગયા છે. પરંતુ, તે શૈતાનો તે ક્યાં ખબર છે, કે, તમારા જેવા હજાર ખૂની આવે, તો પણ નરેન્દ્રની સામે બાથ બીડતી એ મોત સાથે બંધ બીડવી જરાબર છે. ઠીક છે, તેપણ સમજે જોઈ લેવાશે.

રમા—શાળાશ, જે દોસ્ત હોતો, દુનિયામાં આવા જીગર જાનજ દોસ્ત હોજો, જે ખરે વખતે પોતાનું માથું આપવાને પણ ચુકતા નથી, દોસ્ત તું પણ યાદ રાખજો કે, મુંકુદરાય પણ હવે થોડા દિવસનો મહેમાન છે, પછી મંગલા ગૌરી સાથે એશ-આરામમાંજ દિવસો વિતાવીશ.

વ્યક્તિ ૧—પરંતુ, શેઠ, એવા જોખમ ભરેલા સાહસીક કાર્ય માટે રૂપીયા એક હજાર રોકડા જોઈશે, કારણકે, મારી મહેનત હું પછીથી લાઇશ, પરંતુ મને મદદ કરનારા મારા માણસોને તો આપવા પડશે.

સુભાટ—તેમાં શું ? જે મંગલાગૌરી માટે જોખમ ભરેલા સાદસો ઉઠાવતા આવ્યા છીયે ? જેને માટે મેં માફ આપું ધર પાચમાલ ક્યું છે ! તે સુંદરી માટે ભલે ને લાખખો રૂપીયાનો ખર્ચ થાય, તેને માટે પૈસામાં હું કદીપણ પાછી પાની કરનાર નથી, એમ કહી ખીસામાંથી નોટોનું બંડલ કાઢી, પચાસ, પચાસની વીસ નોટો ગણીને આપતાં બોલ્યો કે, આવતી કાલે ચાર માણસ મારી મદદે મોકલી આપશો, ધણીજ ખુશીથી મોકલી આપીશ, એટલું બોલી રૂપીયા લઈ ચારે વ્યક્તિઓ ઉભી થઈ, રમાકાંત શેઠ, તેઓને વિદાય કરવા દરવાજા સુધી વળાવા ગયા, એ અરસા, નો લાભ લઈ, પ્રથમથી બદમાસોની હીલચાલ જોવા છુપાઈ રહેલી નવીન દાસી દોડતી નીચે આવી. પોતાની પથારીમાં ઉઘરાને ડોળ કરી નાસકોરા ધસધસાટ બોલાવતી સૂઈ ગઈ, ત્યાર પછી રમાકાંત શેઠ દરવાજો બંધ કરી, લથડીયાં ખાતાં, ખાતા, ઉપર પોતાના દિવાન ખાનામાં આવ્યા, આવતી કાલે મંગળા ગૌરીને મેળવવાના ઉમંગમાં ત્યાં તેની સાથે મોજ મજા માણવાના મહાન વિચારો કરતા, કરતાં, પલંગ પર પડતાંની સાથે, સ્વપ્નામાં મંગલાગૌરી સાથે વાતો કરવા લાગ્યા.

પ્રકરણ ૧૮ મું.

ભેદી પત્રનો ભેદ યાને વિચીત્ર ઘટના.

ડીરેક્ટીવ નરેન્દ્રરાય, હમણાં આવું છું, કહી ગયા ને આજે બેઠે દિવસ થતા આવ્યો, પરંતું, તેમના તરફની બીલકુલ બાતમી હજી સુધી મળી નહી. વધારામાં, અધારી મંત્રીમાં મને સહાયતા આપનાર પેલા વૃદ્ધ પણ ફરીથી મારા જોવામાં આવ્યો નહિ. કેદાય નરેન્દ્રરાયનું જો આગમન થાય, તો આ ભેદી પત્રનો ભેદ પણ ઉકેલાય. આવા અનેક તરંગોમાં ડોકતો ડીરેક્ટીવ મુંકુંદ, નરેન્દ્રના આવવાની ઉત્સુકતાથી રાહ જોઈ રહ્યો હતો એવામાં દરવાજા ઉપર ઢાઢ્યે ધીમો આવાત કર્યો. મુંકુંદ પોતાની બેઠક છોડી, દરવાજા પાસે દરવાજો ઉઘાડ્યો, તો ડીરેક્ટીવ નરેન્દ્ર તે હસ્તે મુખે ઉભેલો જોયો.

ન૦—કેમ ! મુંકુંદરાય ? અત્યારે કયા કાર્યમાં મગ્ન થઈ રહ્યા છો ?

મું—નરેન્દ્રરાય, તમે શહેરમાં વસો છો ? કે, શહેરની બહાર.

ન૦—મુંકુંદરાય, એવી શું ! મુંજવણ તમને પડી છે ! જેથી આવે વિચીત્ર પક્ષ પુછો છો ?

મું—પેલા, ભેદી પત્રનો ભેદ હજી સુધી સમજી શકતો નથી.

ન૦—થું હજી સુધી તેમાંનું 'ગ્રામ રહસ્ય' બીલકુલ સમજી શક્યા નથી ?

મું—ગ્રામજાનનું કોઈ પણ જાતનું લખાણ નજરે પડતું નથી, તે જાણી કેવી રીતે શકું ?

૧૧૦—હીક, ત્યારે, તે કાગળ મારી પાસે લાગે, એટલે તેનો શું ભેદ છે ? તે બતાવું, કહી, નરેન્દ્રરાયે, મુંકુંદરાયના હાથમાંથી ભેદી કાગળ લઈ લીધો, પોતાના ગળવામાંથી એક ન્હાની શીશી બહાર કાઢી, શીશીમાંની દવા આંગળી ઉપર લઈ, ભેદી કાગળ ઉપર ચોપડવા લાગ્યો. જેમ, જેમ, ચોપડતો ગયો, તેમ, તેમ, અક્ષરો દેખાતા ગયા, થોડીવારમાં તો તદ્દન લખાણ વગરનો કોરો જણાતો કાગળ કાળા અક્ષરોથી ભરાઈ ગયો. એટલે મુંકુંદરાય, નરેન્દ્રની અદ્ભુત બાહોશી, ત્યાં કાર્ય દક્ષતા જોઈ, ઘણાજ હર્ષ ના આવેશમાં આવી બોલી ઉઠ્યો કે:-બસ, સામાજ, નરેન્દ્રરાય ? ભેદી પત્રનો ભેદ હવે સ્પષ્ટ જણાયો.

૧૧૦—પરંતું, નરેન્દ્રરાય, મારે એટલું તો કહેવું પડશે કે, તમો એક અદ્ભુત હીરેકરીવ છો, કારણકે, દરેક વિધ્યામાં, શુધ્ધિમાં ત્યાં કાર્ય દક્ષતામાં અત્યંત પ્રવીણ છો.

૧૧૦—મુંકુંદરાય ? હવે આ પત્ર વાંચો, જેથી તમોને સમજાય કે, કેવી વિચિત્ર ઘટનાનો આ પત્રમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. એમ કહી મુંકુંદરાયને પત્ર વાંચવા માટે આપ્યો. મુંકુંદરાયે, પત્ર હાથમાં લઈ મંદ ગતિએ વાંચવા માંડ્યો.

ભેદી પત્ર

તા. ૨૧-૫-૨૧

જીગર જાન સાથી.

જત તમેને લખી આપું છું. કે, મારું કાર્ય નિર્વિઘ્ન સંપૂર્ણ કરી આપશે તો, હું તમેને રૂપિયા પાંચ હજાર તમારી મહેનતના

અદલામાં જરૂર આપીશ. તેની સાથે મંગળાગૌરીને મેળવવામાં જે ખર્ચ લાગશે, તે પણ હું ખુશીથી આપી શકીશ, આ કાગળ કદાચ કોઈ ના હાથમાં જાય, તેથીજ ગુપ્ત શાહીનો ઉપયોગ કરેલો છે. બનતાં સુધી આ પત્ર કોઈપણ વ્યક્તિ ના હાથમાં ન જાય, તેની યોગ્ય વ્યવસ્થા કરશો. કારણકે, આ પત્રમાં આપણું મોત સમાયેલું છે. માટે, આ કાગળનો ભેદ, મારા, તમારા સિવાય કોઈપણ અદનો માણસ જાણી શકે નહિ, એ પ્રમાણે સહી સલામત જગાએ છુપાવી દેજો, આ કાર્ય ઘણીજ મંલાળ પૂર્વક કરજો, જે વસ્તુ ને ઠેકાણે પાડવાની છે, તેમાંની એક પણ નિશાની પોલીસના હાથમાં જવા ન પામે, નહીં તો, તમારે ને મારે માટે ભવિષ્યમાં ફાસીનો માંચડો તૈયાર છે. આ કાર્ય પતાવી મંગળાગૌરીની કાશીશ કરજો, હાથમાં ખર્ચ માટે, થોડાક રૂપિયા મોકલાવું છું. બાકી કાર્ય પુર્ણ થયે સંતોષ કરીશ લી. તમારો શુભેચ્છક-રત્નલાલ.

પત્ર વાંચી રહ્યા. પછી મુંદુદરાય બોલ્યો કે:-આ વિચિત્ર ભાષામાં લખેલા સહી-દસ્કત કોના છે ? તે સમજી શકતાં નથી.

નં૦—એ ભાષા અદમાસો એ પોતાના સંકેતીક શબ્દોની બનાવેલી છે.

પરંતું, ભેદી પત્રના ભેદને તો. તમે સારી પેઠે સમજી શક્યા હશે ?

સું૦—ઘણીજ સરલતાથી, ફક્ત સહી દસ્કત સિવાય.

નં૦—તે વિચિત્ર શબ્દોની મેં શોધ કરેલી છે. તેની સાથે સહી કરનાર ઉપર છુપી દેખરેખ રાખવા સારૂ મેં એક વિશ્વાસુ, બાહ્ય માણસને લલામણુ પણ કરેલી છે.

સું૦—તે માણસ કોણ છે ?

નરેન્દ્રે, મુંકુંદ ના કાન પાસે જઈ કાંઈક કહ્યું, જેથી મુંકુંદ આશ્ચર્ય થતાં ખોલી ઉઠ્યો કે, શું ? કહો છો ? નરેન્દ્રરાય.

નં—મુંકુંદરાય, મારી તર્ક શક્તિના અનુભવ પ્રમાણે તો હું સત્યજ્ઞ કહું છું. તે છતાં આગળ ઉપર જણાશે કે, શું, સત્ય છે.

મુંકું—તમારો કયાસ ઘણું કરીને ખોટો નજ પડે, છતાં તમે તે વ્યક્તિ માટે પુરતો બદોબસત કર્યો છે ને ?

નં—તેના બદોબસત માટે મેં, ઘણોજ મજબુત, તેમ આલાક માણસ નિમી દાંધો છે. એવામાં દરવાજો ઉઘડ્યો, એક છોકરો દોડતો દોડતો, જ્યાં નરેન્દ્ર તથા મુંકુંદ બેઠા હતા ત્યાં આવી ખોલ્યોકે:-સાહેબો ? પાણી ના રેલાની માફક દોડતો આવ્યો છું. અને પાણી ના રેલાની માફક પાછો દોડતો જઈ છું. તમે પણ મારી વર્તાણુક શીખો, અચ્છા રામજી ભક્ષા કરેગા કહી જેવો આવ્યો હતો તેવોજ પાછો ધરતી બહાર નીકળી ગયો. નરેન્દ્ર ઉભા થઈ દરવાજા આગળ બેસ્યું તો, છોકરો ન જણાયો. છોકરાની આની વિચિત્ર વર્તાણુક જોઈ મુંકુંદરાય ખોલ્યો:-

મુંકું—કે, નરેન્દ્રરાય, આ છોકરાએ દોડતા આવી, દિવાનાની માફક બડબડાટ કરી, ત્વરાથી કેમ ચાલ્યો ગયો ? આ કેવી વિચિત્ર ઘટના બનવા પામી, તેનો ભેદ હું સમજી શક્યો નહિ.

નં—મુંકુંદરાય, તે છોકરાએ આપણને દુશ્મનોથી સાવધ થવાની છુપી સંજ્ઞા કરી.

મુંકું—શું ? સંજ્ઞા કરી ? “આતુરતાથી પ્રુછ્યું”

નં—આજ રાત્રે, બદમાસો અત્રે આવવાના છે, તેથી તમે બંને ડીટેક્ટીવો સાવધ રહેજો, નહીતો ઘટના વિચિત્ર થશે.

મું—(જણવાની જગાસાએ પુછ્યું, બદમાસોને મારે ત્યાં આવવા-
નું કારણ.

નં—ગલરાવાની જરૂર નથી. ફક્ત મારી લાભી મંગલગૌરીનું
હરણ કરવા માટેજ બદમાસો અત્રે આવવાના છે.

૨૦—શું ? બદમાસોએ છેવટે મારા ઘર ઉપર પણ તરાપ માર-
વાની હામ ભીડી છે. ?

નં—તેવી વિચિત્ર ઘટના બનવાનો પણ સંભવ રહે છે. માટે આજ
રાત્રે સાવચેતી રાખી સાવધ રહેજો, નહીતો, બદમાસો પોતાના
દાર્પમાં ફાવી જશે.

એવમાં બહારના રસ્તા ઉપરથી દોઢની જીમ સંભળાઈ કે, રાત્રી
લાલા કરેગા, માટે પાણી ના રેલાની માફક દોરો, કાનને ભેદી નાખે
તેવી જીમ સાંભળી બને ડીટેક્ટીવો સાવધ થયા, નરેન્દ્ર તરતજ ઉભો
થઈ ગયો, અને બોલ્યોઃ—કે, મુંકુંદરાય હું દુશ્મનોની હીલચાલ જોવા
જાઉ છું. તમે બહુજ સભાળ પુર્વક આજની રાત્રી બ્યતિત કરજો
દુશ્મનોની ચાલાકી ના ફદામાં ફસાઈ જાઓ નહિ, તેની કાળજી
પુર્વક સંભાળ રાખજો એવી મુંકુંદરાયને ચેતવણી આપી નરેન્દ્ર દર-
વાજો ઉઘાડી ઘરની બહાર નીકળી ગયો, નરેન્દ્રના જવાં પછી મું-
કુંદરાય પણ દરવાજો બંધ કરી સાવધ થયા.

પ્રકરણ ૧૯ મું.

મંગલાનું હરણ

સગલજ રાત્રીના આર વાગ્યાનો અમલ થયો હતો સર્વ રથને શાંતીનું સામરાજ્ય છવાઈ રહ્યું હતું, આવી મધરાત્રીએ પ્રાણી માત્ર આરામથી નિદ્રા કરી રહ્યાં હતાં, ત્યારે આપણા ડીટેક્ટીવ મુંકુંદની તિવ્રદ્રષ્ટિ સાવધ પછે સૂતાં સૂતાં ચારે બાજુનું અવલોકન કરી રહી હતી. બીજી તરફના પલંગ ઉપર મુંકુંદરાયની સ્ત્રી મંગલા ગૌરી ભર નિદ્રામાં સૂતી હતી. તે બિચારીને શું ખબર ? કે આજની રાત્રી પોતાને માટે કેવી ભયંકર છે મુંકુંદરાયને આજ ના ભયંકર મામલા વિષે કાંઈપણ સમજ પડી નહીં એવામાં ઘડીયાલની અંદર એક નોટકારો સંભળાયો, તેની સાથે બહાર ના રસ્તા ઉપરથી એક કારમી ભુમ સંભળાઈ કે, મુંકુંદરાય, હાથમાં રીવોલ્વર લઈ જલ્દીથી આવો, મારો જીવ જોખમમાં છે, આવી કારમી ભુમ સાંભળી મુંકુંદ એંક્યો, થોડીવાર માટે હંડા વિચારમાં પડ્યો, વિચારમાંથી જાગ્રત થઈ બેઠ્યો કે, આવી કારમી ભુમ કેની હશે ? મારું રક્ત સાક્ષી પુરે છે, કે, આ અવાજ નરેન્દ્રરાયના અવાજને બરાબર મળતો આવે છે; પરંતું; નરેન્દ્રરાય જેવા બાહોશ ડીટેક્ટીવ, બદમાસોના સંકળમાં સંપડાય, એ આશ્ચર્યની વાત છે ? ત્યારે શું ? ભુમ નરેન્દ્રની હશે ? કે, બદમાસોની ચાલાકી હશે, કાંઈપણ સમજ પડતી નથી. મુંકુંદરાયના હૃદયમાં આ વખતના ભયંકર મામલાએ અનહદ તોફાન મચાવી મુક્યું હતું

મુંકુંદરાય, કંટાળી હાથમાં પીસ્તોલ લઈ બિજાનામાંથી એકદમ ઉભો થઈ ગયો. હજુ પોતે ચોક્કસ વિચાર પર ન આવવાથી ધરમાં આમ તેમ ટેલી રહ્યો હતો. થોડીવારમાં તો પાછી બીજી એક કારમાં જીમ સંભળાઈ કે, મુંકુંદરાય, નિરમાલ્ય થઈ ધરમાં કેમ ભરાઈ રહ્યા છો? આફ્રો મને બંધન કરી ઉપાડી લઈ જાય છે માટે જો મારો જીન બચાવવા માંગતા હોય, તો ત્વરાથી આવો નહીંતો બાજુ બગડી જશે. તમારા મગજમાંની શંકા દુર કરજો, તમને મદદ માટે એક્સવનાર હું નરેન્દ્રરાય પોતેજ છું. માટે હવે વિલંબ કરવો ઉચિત નથી. ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રની જીમ સાંભળી, કોષપથ જીતતો વિચાર કર્યા વગર મુંકુંદરાય સાહસ કરવા તૈયાર થઈ ગયો. નરેન્દ્રરાય આ સમયે જાયમાં છે, માટે મારે તેમની મદદે જવું એ મારી મુખ્ય ફરજ છે. નહીં તો કદાચ દુશ્મનો તેમની ધાત, કરતાં, જરા પણ વિલંબ લગાડશે નહિ. આવો પોતાના મન સાથે દ્રઢ નિશ્ચય કરી, હાથમાં રીવોલ્વર લઈ, મુંકુંદરાય દરવાજે ઉઘાડી જહાર નીકળી ચારે તરફ દ્રષ્ટિ કરી તો, સ્યામ વસ્ત્રોથી સજ્જત ચાર વ્યક્તિઓ, એક વ્યક્તિને દોરડાંથી મજબુત બંધન કરી, રકંઘ ઉપર ઉપાડી ઉતાવળી ગતિએ દોડી રહ્યા હતા તે દ્રષ્ય જોઈ મુંકુંદરાય, પોતાના ભવિષ્યનો કે, પોતાની સ્ત્રી મંગલાગૌરીનો, કોષપથ જીતતો વિચાર કર્યા વગર, હાથમાં રીવોલ્વર મજબુત પકડી, જે વ્યક્તિ ને બંધન કરી ઉપાડી લઈ જતી, સ્યામ વસ્ત્રોથી સજ્જત ચાર વ્યક્તિઓની પાછળ દોડ્યો. વહાલા વાંચક: મુંકુંદરાયને તે જતી વ્યક્તિઓની પાછળ જવા દઈ, આપણે મુંકુંદરાયના ધરમાં થતું અદ્ભુત દ્રષ્ય જોવા પાછા ફરી શું. અત્યારના વખતે રાત્રી દેવીએ કાળ સમાન ઉગ્રસ્વરૂપ ધારણ કર્યું હતું તેણી નીતિનો પક્ષ છોડી અનીતિના પક્ષને રહાયતા આપી રહી હતી. મું.

કુંદરાય જેવો ધરમાંથી બહાર પડ્યો કે, તરતજ ચાર ભયંકર વ્યક્તિઓએ મુંકુંદરાય ના ખુલ્લા રહી ગએલા ધ્વારમાં પ્રવેશ કર્યો. નાહકનો ટાઇમ ન ગુમાવતાં, એક વ્યક્તિએ રહેરોશમાં વાળો રૂમાલ મંગળાગૌરી ના નાક ઉપર દબાવી દીધો, એટલે મંગળાગૌરી, ચેત્યન્યમાંથી જડવત બની ગઈ, ચાર વ્યક્તિઓમાંથી એક વ્યક્તિ મદદાસ્ય કરતી બોલી કે “ મારા બહાદુરો આ સુંદરીને ઉપાડી નદીઉપર આવેલા, માછી મારના ઝોળખાતા ઝુપડામાં લઈ આવો. ” તરતજ ત્રણ વ્યક્તિઆગળ આવી બેહોશ થયેલી મંગળાગૌરીને સ્કંધ ઉપર ઉપાડી, ચારે વ્યક્તિઓ ધરની બહાર નીકળી નદી તરફ ઉતાવળી ગતીએ ચાલવા લાગી. અદ્ય સમયમાં, મંગળાગૌરીનું હરણ કરનારી ચાર બદમાસ વ્યક્તિઓ, કેટલાક આડા અવળા રસ્તાઓ વટાવી, હુમલી નદીના તટ ઉપર આવી પહોંચી પ્રથમના સંકેત મુજબ ચારે વ્યક્તિઓએ નદી ઉપર આવેલા માછી મારના ઝુપડામાં પ્રવેશ કર્યો. એટલે ચારમાંથી એક વ્યક્તિ બોલીકે.-બહાદુરો, આજે આપણે આપણા કામમાં કાવ્યા છીએ. હવે દુરમનો ઝળ મારે છે, માટે સુંદરીને આ પડેલા ખાટલા ઉપર સુવાડો, પછી તમે તમારા ખીજા નવિન કાર્યમાં પ્રવૃત્ત થઈ જાવ, તરતજ મંગળાગૌરીને સ્કંધ ઉપરથી ઉતારી, ખાટલામાં ઘણીજ સંભાળ પુર્વક સુવાડી બાદ ત્રણ વ્યક્તિઓ માથુ નમાવી, ઝુપડામાંથી બહાર નીકળી અન્ય અન્ય સ્થળે વીખરાઈ ગઈ. ત્રણ વ્યક્તિના જવા પછી, મંગળાગૌરી પાસે હાજર રહેલી ભયંકર વ્યક્તિ, સુંદરી ના ચહેરા તરફ જોઈખડખડાટ હસી પડી. એવામાં બહારથી ગેંબી અવાજ આવ્યો કે, નર પિશાચ, વધારે હસીસ નહિતો રહવું પડશે. બદકે તારે માટે, “ હવે થોડા દિવસની વાર છે. ” આવી મધ્ય રાત્રી ના સમયે, મારા રાજ્યમાં

આરી સત્તાનું અપમાન કરનાર હર્મયંગળ કોણ હશે ? એમ ધારી,
અહાર આવી ઝુપડાંની ચારેતરફ ઘણે દુર સુધી નજર ફેંકી પરંતુ
ત્યાં કોઈ જણાયું નહિ. એટલે આવા નિર્જન સ્થાનમાં, કોઈ ભુત
પ્રેત હશે, એમ ધારી હસતો, હસતો, પાછો પોતાના ઝુપડાંમાં આવ્યો.
આદ એક ગોખલામાંથી દારૂની બોટલ કાઢી, આખી ગટગટાવી ગયો,
પછી ધીમે ન્હી, ભોંયરાનું પાટીયું દુધાડી મંગળાગૌરને રકંઘે ઉપાડી
તે બદમાશ વ્યક્તિ, અંદર ઉતરી ગયું.

પ્રકરણ ૨૦ મું

ગુપ્ત ભોંયફ.

યાને.

અણુધારો આપત.

ઘડાલા વાંચક, ને વ્યક્તિને ત્યા મંગળા જૈરીતે, થોડા સમય માટે, ત્યાંજ રહેવા દઇ આપણે મુકુંદરાયની મદદે જઈશું તો કાંઈ હરકત જેવું નથી. મુકુંદરાય ચાર રયામવસ્ત્રથી સજ્જત થયેલી, ભયકર વ્યક્તિઓની પાછળ એકી શ્વાસે દોડ્યો જતો હતો, લગભગ ધણે દુર નીકળી ગયા પછી ચારે વ્યક્તિઓ આગળ ન ચાલતાં ત્યાંજ અટકી ગઈ. એટલામાં મુકુંદરાય પણ ક્રોધના આવેશમાં દોડતો દોડતો ત્યાં આવી પહોંચ્યો. પછી તે ભયંકર વ્યક્તિને ઉદ્દેશી બોલ્યો કે : અદમાસો આ બંધન કરેલી વ્યક્તિને બંધન રહિત કરો, નહિતો આ પીસ્તોલની ગોળાથી સર્વને હાર કરીશ. મુકુંદરાયનું ગુસ્સા ભર્યું. બોલવું સાંભળી ચારે વ્યક્તિઓ ખડખડાટ હસી પડી, અદમાસ વ્યક્તિઓ પોતાની મસ્કરી કરે છે, એમ ધારી મુકુંદરાય ક્રોધથી ગર્જના કરી, બોલ્યો કે, સેતાનો, મારી મસ્કરી કરો છો ? તો જુઓ કે તેનું ફળ કેવું મળે છે. એમ કહી રીવોલ્વરનો ધોડો દબાવ્યો, તેની સાથેજ સણસણ કરતી ગોળા છુટી એક અદમાસ વ્યક્તિ ના બેજમાં આપાદ લાગી, તે અદમાસ વ્યક્તિઓ બાપરે કરેલી ધરણી પર ઢળી પડી. અને તેનો અમરાત્મા તેના કરેલાં કૃત્યનો જવાબ આપવા ન્યાયી પ્રભુ ના દરબારમાં પહોંચી ગયે. એટલે બીજી વ્યક્તિઓ પોતાનો જીવ બચાવવા

ચાવવા ત્યાંથી નહાસી થોડે દુર જઈ ઉભી રહી, એટલે મુંકુંદ બંધન થયેલી વ્યક્તિ પાસે આવી; છરી વતે તેના બંધન કાપી નાખ્યાં, અને બોલ્યો કે, નરેન્દ્રરાય, એટલે બંધન થયેલી

વ્યક્તિ પણ મુકુંદરાયની મુર્ખતા જોઈ અડખડાત હસી પડી એટલે મુંકુંદ ગભરાયો કે, આ નરેન્દ્રરાય નહિ, પરંતુ કોઈ ભયંકર વેશધારી બદમાસ છે, તેઓએ આજે મને બેવકુફ બનાવી છેતર્યો. એવામાં પછવાડેથી દુર ઉભી રહેલી વ્યક્તિઓ દોડતી આવી મુંકુંદરાયને મળ્યું. પકડી લીધો મુકુંદરાયને બંધન કરી ચારે વ્યક્તિઓ આગળ ચાલવા લાગી. એવામાં કોઈ ભયંકર અવાજે બોલ્યું કે અબરદાર, શેતાનો ત્યાંજ અટકજો, આગળ એક પણ પગલું ભર્યું છે તો જાનથી માર્યા જશો. આવો જેમી અવાજ સાંભળી ચારે વ્યક્તિઓ ભયભીત થઈ ચારે તરફ જોવા લાગી. પરંતુ કોઈ પણ ન જણાયાથી હિમન રાખી, ચાર વ્યક્તિમાંથી, એક વ્યક્તિ બોલી, કે, તું કોણ મુંજો છે ? અમારા કાર્યમાં આડે આવનાર એટલે સામેથી જવાગ મળ્યો કે તે જણવાની તારામાં શક્તિ નથી. છતાં પણ જો કે હું કોણ છું એટલું બોલી એક શ્યામ વસ્ત્ર ધારી પ્રચંડ વ્યક્તિ બદમાસો આગળ આવી ઉભી રહી. પોતાના હાથમાંની રીવોલ્વર બતાવી બોલી કે, પાપીઓ, આ બંધન થયેલી વ્યક્તિને ત્વરાથી છુટી કરો, નહિતો આ રીવોલ્વરનો ધોડો દગાવ્યો તેટલીજ વાર છે. અમે ભયંકર વ્યક્તિઓ છીએ, તે તું જાણે છે ? એક વ્યક્તિ આગળ આવી બોલી. હા, હા, હું જાણું છું કે તમે સર્વે ભયંકર વ્યક્તિઓ છો. પરંતુ આ પ્રચંડ વ્યક્તિ પાસે તમારે કાંઈપણ ચાલશે નહિ, તે પ્રચંડ વ્યક્તિ કોઈ પુર્વક બોલી નાંચન, જો તું તારી સલામતી ચાહતો હોય તો આ સમયે તું ચાલ્યો જ નહિ તો જાનથી જો જાન થઈ,

હયંકર વ્યક્તિ બોલી એમ છે તો લે, એમ કહી આવનાર પ્રચંડ વ્યક્તિએ રીવોલ્વરનો ઘોડો દબાવ્યો, તેમાંથી એક પછી એક ગોળા એા છોડવા માંડી. જોત જોતામાં તો ત્રણ વ્યક્તિઓ નર્ક સભામાં પહોંચી ગઈ. પરંતુ એથી વ્યક્તિ કેવી રીતે પલાયન કરી ગઈ તેની અબર પ્રચંડ વ્યક્તિને કે મુકુંદરાયને બિલકુલ પડી નહિ. થોડીવાર શાંત રહી પ્રચંડ વ્યક્તિ મુકુંદરાય પાસે આવી બોલી કે:-મુકુંદરાય તમને સાવધ રહેવાની સુચના આપ્યા છતાં, ગારેલ રહી આખરે બેવકુફ બન્યાને ? પોતાને પરિચિત અવાજ સાંભળી મુકુંદરાય બોલ્યો કે, કેાણુ નરેન્દ્રરાય ?

ન૦—હા, બદમાસોની હિલચાલ જોઈ, મારે તમારી મદદે આવવું પડ્યું. પરંતુ, કહો કે તમે કેવી રીતે સપડાયા ? વાંચક પ્રચંડ વ્યક્તિ તેજ બહાદુર નરેન્દ્ર હતો.

મુ૦—તમારા જેવો બનાવટી અવાજ કાઢી આ બદમાસોએ મને ખરેખર બેવકુફ બનાવી છેતર્યો છે.

ન૦—હશે, ચાલો હવે જલ્દીથી ધર તરફ જઈએ. ત્યાં મંગલા બહેન પણ એકલાં છે. ન કરે નારાયણ, કદચ આપણી ગેર હાજરીમાં કાંઈ નવિન આકૃત આવી પડે.

મુ—હા, ચાલો, એમ કહી બંને ડીટીક્ટીવો ધર તરફ ઉતાવળી ગતીએ રસ્તો કાપવા લાગ્યા, અલ્પ સમયમાં, નરેન્દ્ર ત્યાં મુકુંદ સહી સલામત ધર પાસે આવી પહોંચ્યા બંને જણુ દરવાજો ઉઘાડી ધરમાં આવ્યા તો ધરમાંના બંધો સાંમાન છીન બીન્હ થયેલો જણુથો, બીજા પળે પલંગ તરફ દ્રષ્ટિ કરતાં મુકુંદરાય

ચેલિયો અને એકદમ બેલી ઉઠ્યો કે, નરેન્દ્રરાય, પાપીઓ ફાવી ગયા.

ન૦—શું થયું ?

મુ૦ હરણ

ન૦—શું, લાભી મંગલા ગૌરીનું હરણ થયું ? શીકર નહિ તમો તૈયાર થઈ જાવ. પાપીઓ હજી રસ્તામાંજ હશે તેઓને સહીસલામત જગ્યાએ પહોંચતા પહેલાં, આપણે તેઓને પકડી પાડીશું.

મું—હા ચાલો, નહિતો પાપીઓ તમારી લાભીનું અનિષ્ટ કરી બેસશે, એટલું બેલી બન્ને ડીટેક્ટીવો હાથમાં રીવોલ્વર લઈ તરતજ ધરતી બહાર પડ્યા, જે તરફ મંગલાગૌરીને ઉપાડી બદમાસો ગયા હતા, તેજ રસ્તે મુકુંદરાયે સાથે લઈ નરેન્દ્રરાય શુભ જ્ઞાનસંઘી પગલે પગલું તપાસતો, ઉતાવળી ગતીએ સાવધ પણે ચાલવા લાગ્યો. જેત જેતામાં બન્ને ડીટેક્ટીવો નદિનાં કિનારા ઉપર આવી પહોંચ્યા. નરેન્દ્રરાયે બદમાસોના પગલાં તપાસી, મુકુંદરાયેને ઉદ્દેશી કહ્યું કે મંગલાગૌરીને આ માછી-મારના ઝુપડામાં શુભ ભોયરા વિષે કેદ કરેલી હોવી જોઈએ એટલું બેલી બન્ને ડીટેક્ટીવોએ, માછી મારના ઝુપડામાં સાવધાન પણે પ્રવેશ કર્યો. નરેન્દ્રરાયે ઝુપડામાં પેદા પછી ઝુપડાના પ્રત્યક્ષ ભાગે શુભ જ્ઞાનસંઘી દ્વારા બારીકાઈથી તપાસી લીધા. પરંતુ છેવટે તેઓને નિરાશા મળી બન્ને ડીટેક્ટીવો કંટાળી ઝુપડામાં પડેલા ખાટલા ઉપર બેસી, શુભ દ્વારનું ચીનહ બારીકાઈથી શોધવા લાગ્યા. તરતજ નરેન્દ્રરાયે મુકુંદરાયેને ઉભા થઈ જવાની સંજ્ઞા કરી જે ખાટલા ઉપર પોતે બેઠા હતા,

તે ખાટલાને ઉપાડી નરેન્દ્રે દૂર ફેંક્યો, પોતાની ધારણા ફળો
 ભૂત થયેલી જાણી દુર્ષની આવેશમાં આવી બોલી ઉઠ્યો કે,
 મુંકુ-દરાય, જુઓ, આજ ગુપ્તદ્વાર મંગત્રા ગૌરીને બદમાસોએ
 આજ સ્થાનમાં કેદ કરેલી હોવી જોઈએ, માટે કાષ્ઠપણ
 જાતનો વિલંબ ન કરતાં, સાવધ પણે આપણી રીવોલ્વરો
 સંભાળો નહિતો ગાફેલ રહેવામાં તલેસ્માતિ ગુફાના જેવી
 આપણી દશા થશે. એમ કહી અરે તરફ દ્રષ્ટિ કરી ભોંયરાતું
 ગુપ્તદ્વાર ઉઘાડવાની કોશીશ કરવા લાગ્યો. પરંતુ, મનુષ્યધારે
 છે કંઈને ધધર કરેછે કંઈ હજી પુણું ભોંયરાતું ગુપ્તદ્વાર ખૂલ્યું
 નથી, એટલામાં એક અણધારી આફત આવી તરતજ નરેન્દ્રના
 આથા ઉપર એક સજ્જડ ફટકો પડ્યો.

પ્રકરણ ૨૧ સું.

મહત્ત મુદ્દ

યાને

મુકુંદરાય

રાત્રીના ત્રણ વાગ્યાનો સમય થયો હતો.

આપણે ગયા પ્રકરણમાં વાંચી ગયા કે” ગુપ્ત ભોંયરાતુ પાડીયું ઉઘાડતાં ડીટેક્ટીવ નરેન્દ્રના મસ્તકપર ઓચિતો એક સળંગ પ્રહાર થયો. નરેન્દ્ર ગુલાંટ ખાઈ જમિન ઉપર ગબડી પડ્યો. નરેન્દ્રના પડવાથી “મુકુંદરાય” ચોક્યો, મનમાં નિશ્ચય કર્યો કે” બદમાસનો કોઇ પણ જાસુસ પોતાની ગુપ્ત રીતે હીલચાલ જોઇ રહ્યો હોવો જોઇએ.

“મુકુંદરાય” હાથમાં રીવોલ્વર લઇ ઝુપડાની બહાર નીકળી ધણીજ બહારીકાથી તપાસ કરી, “પરંતુ” ત્યાં આગળ કોઇ પણ વ્યક્તિ જણાઇ નહિ. એટલે પાછો અંદર આવી નરેન્દ્રને સાવધ કરવાના ઉપચારો કરવા લાગ્યો. દશ મીનીટ બાદ “નરેન્દ્ર” માથુ પંખા-ગતાં ધીમેધીમે પોતાના ચક્ષુઓ ઉઘાડવા લાગ્યો. પોતાપર અણધારી આકૃત આવવાથી ગાફેલ નિંદ્રામાંથી જાગૃત થયો. મસ્તકપર પડેલા જખમમાંથી નીકળતા રૂધિરને અટકાવવા ખીસામાંથી રૂમાલ કાઢી જખમ ઉપર મજબુત બાંધી લીધો. નરેન્દ્ર પૂર્ણ શુદ્ધિમાં આવતાજ હિંમો થઇ ગયો ત્યારબાદ ઘોડીવારને માટે પોતાની તીવ્રદ્રષ્ટિ આરે તરફ ફેંકી” મુકુંદરાય’ સાથે ભોંયરાતુ ગુપ્ત દાર ઉઘાડી બનેજણા એ અંદર પ્રવેશ કર્યો, ગુપ્ત દારને અસલ સ્થિતિમાં બરાબર જાહેરી ધીમે પગલે બંને જણા આગળ ચાલવા લાગ્યા અરુપ સમયમાં બંને

જાણ એક શણગારેલા ઓરડા સમિપ આવી પહેાંચ્યા, એવામાં ઓરડામાંથી રૂદનનો મંદ અવાજ “ નરેન્દ્ર ” ના કાનમાં અથડાયો, અવાજ ઉપરથી “ નરેન્દ્ર સમજી ગયો કે ” રૂદન કરનાર અન્ય કોઈ નથી, “ પરંતુ ” મંગલાગૌરી પોતેજ છે.

ન૦—મુંકુદરાય” મંગલાગૌરી હજી સહીસલામત છે. તે વિષે હવે કોઈ પણ જાતની શીકર રાખવા જેવું નથી. “ પરંતુ ” હવે સાગર તરીને આવ્યા, અને કહાય ખાખોચીયામાં હુખવાનો સમય ન આવે માટે પુણું સાવધાન પણે રહેજો.

“ નરેન્દ્ર ” તે બંધ રહેલા દાર ઉપર ધીમે આઘાત કર્યો.

પાપી પાછો પોતાને સતાપવા આવ્યો હજે, એમ ધારી બિચારી મંગલાગૌરી ભયભીત થઈ ગઈ. પોતાના શીયળનું રક્ષણ કરવા એક ખુણામાં પડેલી છરી ઉપાડી લઈ એકદમ દરવાજા ઉઘાડી નાખ્યા. શ્યામ વસ્ત્રમાં છુપાએલી જે વ્યક્તિને જેતાંજ ભયથી કંપતાં અવાજે બોલી કે ” તમે કોણ છો ?

ન૦—તેનું તમારે શું ટામ છે ? તમારે અમારા તરફથી લિતી રાખવાની ખીલકુલ જરૂર નથી. અમે બંને તમારા શત્રુ નહિ ” પરંતુ ” મિત્ર છીએ માટે વિશેષ વાર્તા લાય ન કરતાં શુભે પણે એક શબ્દ બોલ્યા વગર અમારી સાથે સાથે આલ્યા આવો. આગળ “ નરેન્દ્ર વચ્ચે મંગળા ગૌરી ત્યારબાદ મુંકુદરાય ” એ પ્રમાણે અનુક્રમે ત્રીપુટી ચાલવા લાગી. થોડીવારમાં ગુપ્ત ભોંયરાનું દાર ઉઘાડી ત્રીપુટી સહીસલામત બહાર આવી.

ઉપર આવતાં હજુ સુધી કોઇપણ જાતની આફત નડી નથી જોયી " નરેન્દ્ર ઇશ્વરનો ઉપકાર માનવા લાગ્યો.

“મુંકુંદરાય” હવે આપણે આ ઝુંપડાનો જલદીથી ત્યાગ કરવો જોઈએ, નહીં તો વળી પાછી કોઈને કોઈ મુસીબત આવી જરૂર નડશે.

મું—તમારી ધારણા સત્ય છે. તમારી બાહોશ તર્કશક્તિ હમણાં સુધી તદ્દન સાચીજ પડતી આવી છે, અને પડે છે.

મંગળા—“નરેન્દ્ર”લાઇ તમે જો અત્યારે અત્રે ન આવ્યા હોત, તો પાપી જરૂર માફ અનિષ્ટ કરી શકત.

ન—“મંગળા લાલી” વિશેષ વાર્તા લાપ કરવાનો આ સમય નથી, ચાલો નદિના કિનારા ઉપર જઈ નિશ્ચિંત મને વાર્તા લાપ કરીશું.

તરતજ ત્રીપુટી ઝુપડીમાંથી બહાર આવી નદિના કિનારે, કિનારે આગળ ગમન કરવા લાગી.

હજુ ત્રીપુટી વિશેષ આગળ વધી નથી, એટલામાં એક છોકરો દોડતો, દોડતો ત્રીપુટી પાસે આવી બંને હાથે તાળીઓ પાડી, નાચવા ફરવા લાગ્યો. ત્યારબાદ ત્રીપુટીને જોઈને ખડખડ હસવા લાગ્યો. છોકરાની આવી વિચિત્ર વર્તણૂંક જોઈ.

મું—અહ્યા “છોકરા” તુ કોણ છે ? તાળીઓ વગાડી નાચે છે, તથા ખડખડ ચા માટે હસે છે ?

છોકરો—“સાહેબ” પાણીના રેલાની માફક દોડતો આવ્યો છું છતાં આપ સાહેબો મારા સામું નિહાળતા પણ નથી. “હશે” રામજી લાલ્લા કરેગા;

મું—“નરેન્દ્રરાય” આ છોકરો કોણ હતો ?

ન૦—[ખીસામાંથી ગુપ્ત કાનસ કાઢીને] “મુંકુંદરાય” તમે આ છોકરાને ના ઓળખ્યો ?

મું—“કાનસના પ્રકાશથી છોકરાને નિહાળી”

હા, હા, આતો પેલોજ છોકરો કે; જેણે આપણને સાવધ રહેવાની સુચના આપી હતી.

ન૦—તમારૂં ધારવું યથાર્થ છે. હું આ છોકરાને બરાબર ઓળખું છું.

મું—શું ? તમે આ છોકરાને બરાબર ઓળખો છો ?

ત્યારે કહેતા કેમ નથી કે. તે કોણ છે.

ન૦—[હસતા, હસતાં] તે અન્ય કોઈ નહિ, “પરંતુ” મારો નાનો-ભાઈ અમૃત છે. તેની અત્યારની વિચિત્ર વર્તણૂક એક પ્રકારની છુપી સંજા બતાવનારી છે.

મું—શું ? તમારો ભાઈ અમૃત છે ?

ન૦—હા, પેલી અંધારી મહીમાં તમારો જ્યાંવ કરનારે વદ્ધ કાકા તે હું પેલોજ હતો, તથા રસ્તાપર મને અથડાઈ પડી મારા કાનમાં ગુપ્ત સંજા કરી દેડી ગયેલો છોકરો તે અમૃતજી હતો.

મંગળા—વાહવા, “અમૃતભાઈ” તમે પણ ન્હાની વયે ઘણું જ્ઞાન-દુરી ભર્યાં સાહસ કાર્યોનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ કરાવ્યો છે. તમારી કાર્ય દક્ષતા, ચાલાકી, અને નિડરતા જોઈ મહાન કીટકીવા ને તમારી ઉમરના પ્રમાણમાં ખરેખર શરમાવનારી છે.

મું—“કાચાશ” અમૃત, ધન્ય છે તારા ગુરૂ “નરેન્દ્રરાય”ને પરંતુ કહેતો ખરો કે, શું સમાચાર છે ?

અં—ઓહો હું જુગારના અડામાં ગયો હતો. ત્યાં ઘણાં બંદમાસો તથા પેસો લયકેર ખૂનિ રમાકાંન્ત શેઠ સાથે જુગાર ખેલી રહ્યો હતો.

ન૦—વાહવા, બાતમી ઘણીજ લાભ કારક છે. “મુંકુંદરાય” લાખ દેવી આપણને ઘણીજ અનુકુળ થઈ છે, તમે નિશ્ચય માનજો કે, આપણે ટુંક મુદતમાં ખરા ખૂનિને પકડી આ બેયંકર મામલાનો અંત લાવી શકીશું, [થોડીવાર વિચાર કરી ગંભીર સ્વરે હા.....] “પરંતુ” અમૃત, શું ? રમાકાંન્ત શેઠ રોજ જુગારના અડામાં જાય છે ?

અં—રોજતો શું ? પરંતુ, કેઈ, કેઈ સમયે તો ઘર તરફ અડવાડિયા સુધી પાછો ફરતોજ નથી.

મું—ત્યારે શું ? જુગારના અડામાં પડી રહે છે !

ન૦—સંભવ છે, સૌંબંતે અસરનું પરિણામ તેવુંજ હોવું જોઈએ, તે માટે શંકા લાવવાની જરૂર નથી પરંતુ, તમે કાલે અમૃતને સાંચેલઈ વેશ બદલો કરી જુગારના અડામાં જાઓ, જોયી કાંઈપણ બાતમી મળી શકશે.

મું—આપ નિશ્ચિત રહેજો, હું આવવી કાલે જુગારના અડાની બરાબર ખબર લઈશ.

ન૦—પરંતુ બહુ સાવધ પણે જાઓ, નહિતો એક બૂલનું પરિણામ જેવું આવે છે તેમો અનુભવ તો આપણે કર્યો છે, એવામાં લાંબાબની અંદર ચારના દોરો થયા, તે સાથેજ દોષએ સાક્ષીની ટીટકીમ નરેન્દ્રના ખાંડા ઉપર લેખાંડી હાથ મુક્યો.

નરેન્દ્રે ચમકી પાછું વાળી જોયું તો, પોતાના ખભા ઉપર હાથ
 મુકનાર, એક ભયંકર વ્યક્તિ હતી. તે ભયંકર વ્યક્તિને જોતાજ
 નરેન્દ્ર સાવધ થયો. અને ક્રોધ પુર્વક ગર્જના કરી બોલ્યો કે,
 મ્હોતના મુખમાં પ્રવેશ કરનાર તું કેાણુ મુઓ છે. ? નરેન્દ્રનો
 પ્રશ્ન સાંભળી ભયંકર વ્યક્તિ ખડખડાટ હસી પડી. પ્રથમથી
 છુપાવી રાખેલા ભયંકર છરાને બહાર કાઢી, ગર્જના કરી, બોલી
 કે:— “ ના મરદ હેવાન તને વારંવાર ચેતવણી આપવા છતાં ”
 “ મારી પુ’ક પકડવાની તથા હીલચાલ જોવાની કાશીશ ”
 “ કરી રહ્યો છે ? ” જોયી તેનો બદલો અત્યારેજ તને આપવા ”
 “ ઉમેદવાર છુ. ’ ભયંકર વ્યક્તિ ના હાથમાં છરો જોધ,
 મુંકુંદરાયે રીવોલ્વર ભયંકર વ્યક્તિના તરફ તાકી. પરંતું, નરે-
 ન્દ્રે મુંકુંદરાયને તેમ ન કરવા છુપી સંજા કરી. અને મંદ
 અવાજે બોલ્યો કે, તમે, અમૃત તથા મંગળા ગૌરીને લઈ
 એક બાજુ ઉભા રહી જોયા કરો. હું હમણાજ તે શેતાનની
 બરાબર ખબર લઉં છું. તરતજ બીજી પળે નરેન્દ્ર સાવધ થઈ
 ક્રોધ પૂર્વક ગર્જના કરી બોલ્યો, ચાલ પાપી તૈયાર થા. આજે
 તું નહિ કાંતો હું નહિ. તરતજ નરેન્દ્ર પણ હાથમાં છરો લઈ
 ઉભો રહ્યો. નરેન્દ્રને ક્રોધા વેશમાં આવેલો જોઈ ભયંકર વ્યક્તિ
 પણ નરેન્દ્ર સાથે જીવના જોખમે મલ્લાયુદ્ધ કરવા તૈયાર થઈ.
 પોતાના હાથમાંના છરાને મજબુત પકડી, “ નરેન્દ્ર સંભાળ
 કેહેતાંની સાથે નરેન્દ્ર ઉપર તરાપ મારી. પરંતું, નરેન્દ્ર કાંઈ
 સાધારણ વ્યક્તિ નહતી. તે ભયંકર વ્યક્તિની મુચના પહેલાંજ
 સાવધ પણે મલ્લાયુદ્ધ કરવા તૈયારજ ઉભો હતો. ભયંકર વ્ય-
 ક્તિએ નરેન્દ્ર ના શરીર ઉપર મલ્લા મા કર્ચા, પરંતું બહાદુર

નરેન્દ્ર સમય સુચકતા વાપરી, તેના સર્વ ધા સુઘર્ષો દીધા. ત્યારબાદ દાવ સાધી, લાગ જોઇ, નરેન્દ્ર ભંયંકર વ્યક્તિને જોર પૂર્વક લેટી પડ્યો. બન્નેનું મદ્દલ યુદ્ધ શરૂ. થયું. બન્ને-માંથી એક પણ વ્યક્તિ પાછી પાની કરે તેવી નહતી. છેવટે લડતાં લડતાં, નરેન્દ્ર તથા ભયંકર વ્યક્તિ હુગલી નદિના અ-માધ જળમાં ગમડી પડ્યા. બન્ને થોડા ના પાણીમાં પડવાથી એક ભયંકર ધબ્બકારાનો અવાજ સંભળાયો. જેથી દુર ઉભેલા કોટેકટીવ મુકુંદરાય તથા અમૃત હાથમાં રીવોલ્વર લઇ, મંગળા ગૌરી સાથે જ્યાં બન્ને જણનાં પાણીમાં પડવાનો અવાજ સં-ભળાયો હતો તે સ્થળે આવી ને ઉભા રહ્યાં.

“ મુકુંદરાયે ” પોતાની તીવ્રદ્રષ્ટિ ચારે બાજુ પાણીની પાટી ઉપર ફેંકી તો રપટ જણાયું કે; નરેન્દ્ર તથા ભયંકર વ્યક્તિ પાણીમાં પડ્યા પછી પણ પોતાનું મદ્દલ યુદ્ધ આહુજ રાખ્યું હતું. જી પળેતો બંને જણ પાણીની સપાટી ઉપરથી અદ્રશ્ય થઇ ગયાં. આવું વિચિત્ર દ્રશ્ય જોઇ મુકુંદરાય ધણુજ ઉંડા વિચારમાં ઉતરી ગયો. શું ? નરેન્દ્રરાય નદિમાં ડુંગ્રી ગયા હશે ?

લગભગ અડધા કલાક સુધી કોઇપણ પાણીની સપાટી ઉપર જણાયાથી, “ મુકુંદરાય નરેન્દ્રરાયનો ” મદદ માટે હુગલી નદિના આધ જળમાં ફેદી પડવા તૈયાર થયો. એવામાં તો બંને જણનાં હાં પાણીની સપાટી ઉપર તરતાં દેખાં, જે દ્રશ્ય જોઇ મુકુંદરાય ભરાઇ ગયો. અને ગુપ્ત જ્ઞાનસતી મદદથી બે, તરતાં મડદાંની ધણીજ ઠીકાઇથી તપાસ કરી. “ અક્ષોસ ” કે, બંને મડદાંની છાતીમાં ઠીક સુધી છરા ઉતરી ગયેલા જણાયા. બંને વ્યક્તિનો પહેરવેશ

એકજ હોવાથી મુંકુંદરાય કદપના કરી સડસે નહિ કે; આ વિચિત્ર દ્રવ્યનું પરિણામ શું આવ્યું. પાંચેક ચિનીટમાં તેા આ બંને મડદાં તણાતાં, તણાતાં પાણીમાં આગળ વધવા લાગ્યા, અને અદ્ય સમયમાં તેા બંને મડદાં મુંકુંદરાયની દ્રષ્ટિ બહાર નીકળી બધ અદ્ય થઈ ગયા. “મુંકુંદરાય” કરૂણા અવાજે અમૃત ત્યા મગળા ગૌરીને સં-
બોધી બોલ્યોકે; હિન્દુસ્થાનના તખ્તા ને શોભાવનારો બહાદુર ડીટે-
ક્ટીવ દુનિયાને આજે હેલ્લી સત્તામ ભરી ચાલતો થયો. મુંકુંદરાયને
ગળગળીત થયેલો જોઈ, અમૃત બોલ્યો કે; “મુંકુંદલાઈ” શું મારા
મોટા ભાઈ મને એકલો મુકી આ દુનિયામાંથી સદાને માટે ચાલ્યા ગયા
ભાઈ અમૃત ” તેજ એકસ સમજી સકાતું નથી કે; મૃત્યુ કોનું થયું.

પહેલો ભાગ સમાપ્ત.

આગળ વાંચો ભાગ બીજો.

